

Primorski

DNEVNIK

Št. 173 (14.569) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerinim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

ČETRTEK, 1. JULIJA 1993

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

BANCOMAT

Moja banka, v žepnem formatu.

ITALIJA / OB ZAKLJUČKU VEČTEDENSKA DELA GLEDE VOLILNE REFORME

Zbornica odobrila reformo protislovja bo reševal senat

Nepričakovano sprejet misovski popravek o Italijanih v tujini

RIM - Poslanska zbornica je z veliko večino glasov sprejela nova volilna pravila, vendar prav tako soglasno prepuščala drugemu domu parlamenta - senatu, da gre v zvezi s protislovjem in nerodnostjo.

To je paradoksalni zaključek večtedenskega dela poslanske zbornice, ki je včeraj s 311 glasovi za, 127 proti in 99 vzdržanimi odobrila nova volilna pravila. Zbornica je skoraj v celoti osvojila predlog poročevalca Sergia Mattarelle in se opredelila za večinski uninominalni sistem v enem samem krogu in s 25-odstotno proporcionalno korekturo. Samo v dveh točkah so se poslanci oddaljili od

poročevalcev predlogov: prvič, ko so sklenili, da se poslance v proporcionalni kvoti izbira tudi s preferenčnim glasom in ne z blokiranimi listami, drugič pa včeraj zjutraj, ko so s predzadnjim glasovanjem sprejeli določilo, da bodo lahko glasovali tudi Italijani na tujem in sicer v štiri maksimalnih okoliših.

In prav ta popravek, ki ga je predlagal misovec Mirko Tremaglia ob podpori nekaterih demokristjanov in liberalcev, je vnesel v besedilo največja protislovja in je bil dejansko presečen. Nacelno so se sicer predstavniki vseh skupin izrekli zato, da se Italijanom na tujem omogoči glasovanje. Problem je bil, kako to

tehnično uresničiti. Vlada se je skupaj z ožjim odborom zbornice nekajkrat sestala, da bi razvozlala problem, nazadnje pa je z glasovi Msi, Lige, Pli in dobrega dela Kd prevladal misovski predlog, čeprav sta tako poročevalac kot predstavnik vlade izjavila, da je protiusstaven.

Zeleni Marco Boato je ocenil glasovanje kot »politični samomor«, predstavnik Dsl Augusto Barbera kot »bombo proti reformi«, tudi nacelnik ligaske skupine Roberto Maroni je po glasovanju podvomil v ustavnost sklepa, obenem pa se izgovarjal, da je hotela Liga poudariti nacelo, da imajo Italijani na tujem pravico do

glasovanja. Nacelnik Kd Gerardo Bianco pa je popoldne skušal popraviti napako in je - zaman - preprečeval predsedujočega, da je bilo glasovanje formalno zgrešeno.

V zagati zbornici ni preostalo drugega, kot da sprejme skrupulacijo in prepusti senatu, da razreši protislovje.

Sicer pa vprašanje Italijanov na tujem ni edini voz, ki ga bo moral razplesti senat. Dsl predlaga, naj bi odpravili tudi mehanizem odtevanja (del glasov, ki jih stranka, ki zmaga, dobi v uninominalnem okrožju se ji odšteje od proporcionalne kvote), uvedli nagrado za zmagovalno večino in uvedli drugi krog glasovanj v uninominalnih okrožjih, kjer zmagovalac ne bi dosegel vsaj 35 odstotkov glasov. O tem problemu so se predstavniki Hra- ste pogovarjali v torek s Kd, vendar stranki nista nasli skupnega jezika. Nekoliko uspešnejši je bil včeraj dopoldne dialog med tajnikom Dsl Achillejem Occhetto in tajnikom Psi Ottaviano Del Turcom (na telefotografiji AP). Stranki se nista dogovorili za skupni nastop v senatu, vendar je dialog bil spodbuden in zdi se, da se je klima v odnosih izboljšala. Ti stiki so izzvali jezo reakcije Severne lige, ki vse tri stranke obtožuje poskusa, da bi »ohranile pri življenju sedanjo zakonodajno dobo«, pri tem pa seveda pozablja na svoj spodrsrlaj glede glasovanja Italijanov na tujem.

Po predlogu, ki ga je sprejela zbornica, je Italija razdeljena na 26 volilnih okolišev, namesto dosedanjih 32. Po novem bo Furlanija-Julijska krajina en sam volilni okoliš, medtem ko je bila doslej razdeljena na dva: Trst in okoliš Videm-Belluno-Gorica-Pordenon. V vsakem okolišu se 75 odstotkov pripadajočih poslancev izvoli v prav tolikšem številu uninominalnih volilnih okrožjih, 25 odstotkov pa s proporcionalnim sistemom, sedeže pa podeli Centralni državni urad. Glede manjšin pa predlog pravi, da je treba v krajih, kjer živijo, okrožja zamejiti tako, da je manjšina prisotna cim bolj strnjeno.

Savino je po poklicu komercialist, Brenči je upokojeni sodnik, de Banfield trenutno vodi gledališče Verdi, Carbonerova je predsednica trzaskeske Rdečega kriza, Segariol je odvetnik iz vrst MSI, Marras pa je ravnatelj statističnega urada trzaskeske občinske uprave. Odbornica Carbonera je že vodila ta resor v prejšnji upravi in je politično gledano blizu Listi za Trst. Marras naj bi bil blizu KD, de Banfield pa je na zadnjih volitvah kandidiral za parlament kot neodvisen na listi KD.

Kot neke vrste konzulenta novega pokrajinskega odbora je predsednik imenoval znanega duhovnika Maria Vatto, ustanovitelja in voditelja skupnosti San Martino al Campo, ki se ukvarja z zdravljanjem in z rehabilitacijo narkomanov. Sardos Albertini bo program pokrajinskega odbora uradno predstavil v soboto dopoldne.

ZADEVA ANDREOTTI

Senat dovolil nadaljevanje preiskave

Premalo dokazov za obsodbo, preveč, da bi ga kar oprostili

RIM - Rimski sodniki nadaljujejo z delom in naj ugotovijo, ali so utemeljene obtožbe, da je Giulio Andreotti vpleten v umor novinarja Mina Pecorellija. Tako je sklenil včeraj senatni odbor za parlamentarno imuniteto. Sedaj se bo o tem sklepu moral izreči senat v celoti, vendar v zadnjih mesecih je obveljala praksa, da potrdi sklepe odbora za parlamentarno imuniteto.

Kot je po seji pojasnil predsednik odbora Giovanni Pellegrino, je za do-

voljenje za preiskavo glasovala velika večina članov. Kaze, da so se vzdržali samo trije: liberallec Compagna in dva predstavnika Kd. Pellegrino je dodal, da je bila odbor pri odločanju v pomoč Andreottijeva zahteva, naj mu odvzamejo imuniteto, kot tudi utemeljitev sodnikov, ki so ocenili, da zbrani elementi ne zado- stujejo za obsodbo sen. Andreottija, so pa obenem dovolj tehtni, da zahtevajo nadaljnjo poglobitev. (VT)

TRST / V SOBOTO PROGRAM

Sardos Albertini imenoval člane pokrajinske uprave

TRST - Novoizvoljeni predsednik trzaskeske Pokrajine Paolo Sardos Albertini je sinoci predstavil člane novega pokrajinskega odbora. Uprava je takole sestavljena: Luciano Savino (proračun in finance), Alessandro Brenchi (sport in prosti čas), Raffaello de Banfield (kultura), Adriana Carbonera (socialno skrbstvo), Luca Segariol (urbanistika in teritorij) ter Paolo Marras (osebje).

Savino je po poklicu komercialist, Brenči je upokojeni sodnik, de Banfield trenutno vodi gledališče Verdi, Carbonerova je predsednica trzaskeske Rdečega kriza, Segariol je odvetnik iz vrst MSI, Marras pa je ravnatelj statističnega urada trzaskeske občinske uprave. Odbornica Carbonera je že vodila ta resor v prejšnji upravi in je politično gledano blizu Listi za Trst. Marras naj bi bil blizu KD, de Banfield pa je na zadnjih volitvah kandidiral za parlament kot neodvisen na listi KD.

Kot neke vrste konzulenta novega pokrajinskega odbora je predsednik imenoval znanega duhovnika Maria Vatto, ustanovitelja in voditelja skupnosti San Martino al Campo, ki se ukvarja z zdravljanjem in z rehabilitacijo narkomanov. Sardos Albertini bo program pokrajinskega odbora uradno predstavil v soboto dopoldne.

Kot neke vrste konzulenta novega pokrajinskega odbora je predsednik imenoval znanega duhovnika Maria Vatto, ustanovitelja in voditelja skupnosti San Martino al Campo, ki se ukvarja z zdravljanjem in z rehabilitacijo narkomanov. Sardos Albertini bo program pokrajinskega odbora uradno predstavil v soboto dopoldne.

PARTIZANSKI DNEVNIK

230/49 D

PRIMORSKI dnevnik

199405928

Orednja knjižnica
Srebrna Vilharja Koper
Biblioteka centrale
Srebrna Vilharja Koper

Vrb na Doberdobskem Krasu

LJUDSKO SLAVJE

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Stanje sindikalne pripravljenosti na TV KP

Delavci Italijanskega programa TV Koper-Capodistria so včeraj na svojem zboru proglasili stanje sindikalne pripravljenosti, da bi na tak način protestirali proti programu za zmanjšanje obsega programov v italijanskem jeziku, ki ga je pripravilo vodstvo vodstva RTV Slovenije. Če bi program začeli ure- sničevati, bodo delavci pričeli stavkati, sicer pa so se že zdaj obrnili na vse slovenske in italijanske politične sile za podporo.

..... stran 2

Prof. Bressan o prevodih naslovov

Prof. Arnaldo Bressan je v intervjuju priznal, da prevodi naslovov maturitetnih nalog le niso bili tako točni, kot je zahtevala funkcionalna na ministrstvu na šolstvo, presenetila pa ga je velika pozornost, ki jo je naš dnevnik posvetil tej zadevi.

..... stran 3

Prva slovenska multinacionalka

Slovenski tednik Mladina je objavil dolg intervju s predsednikom slovenske trzaskeske finančne družbe Saffi dr. D. Cupinom. V njem obravnava nastanek, sedanje delovanje in načrte te družbe. Zaradi aktualnosti in tudi glede na nedavne polemike v časopisju intervju v celoti ponatiskujemo.

..... stran 12

REDIPUGLIA / ŠTIRJE TRŽAČANI IN KOPRČAN

Pet mrtvih v hudi nesreči na avtocesti Trst-Benetke

TRZIC - V strahoviti prometni nesreči, ki se je pripetila včeraj pozno popoldne na avtocesti Trst-Benetke, je izgubilo življenje pet ljudi. Do tragedije je prišlo približno tristo metrov pred izstopno postajo Redipuglia v smeri proti Trstu.

Po prvih izsledkih prometne policije iz Cerinjanca se je avtomobil s koprsko registracijo opel vectra (KP F6083) silovito zaletel v pred njim vozeči avto znamke Y10 s trzasko registracijo, v katerem so se peljale štiri osebe (oba avta sta bila na prehitvalnem pasu v smeri proti Trstu). Pri trčenju se je trzaski avto vnel in vsi potniki so zgoreli. Na kraju nesreče je umrl tudi voznik koprškega avtomobila, 44-letni Boris Legisa iz Portoroža. Ostalih zrtev niso identificirali (kaze, da gre za tri odrasle osebe in otroka). V zgorelem trzaskem avtu so našli le del dokumenta, na katerem je bilo ime



Prizorišče včerajšnje strahovite tragedije na avtocesti Trst-Benetke (foto Nadia)

44-letne Annamarije Ambrosio iz Ul. Salitro.

Na kraju nesreče so prisli gasilci iz Trzica in Gorice, resilci in prometna policija iz Cerinjanca (slednja tudi vodi preiskavo), ki pa žal niso mogli več nikomur po-

magati. Za skoraj uro časa so zaprli promet na delu avtoceste, kjer se je pripetila nesreča.

Zaenkrat je jasno le to, da je koprski avto silovito treščil v Y10. Pred krajem nesreče so našli zlozljivo leseno mizo,

zato je možna tudi domneva, da je komu padla streha. Nekateri so pravili, da jo je na strehi peljal trzaski avtomobil, ki naj bi bil takoj zatem silovito zavrl, zadaj vozeči opel pa se mu ni mogel izogniti.

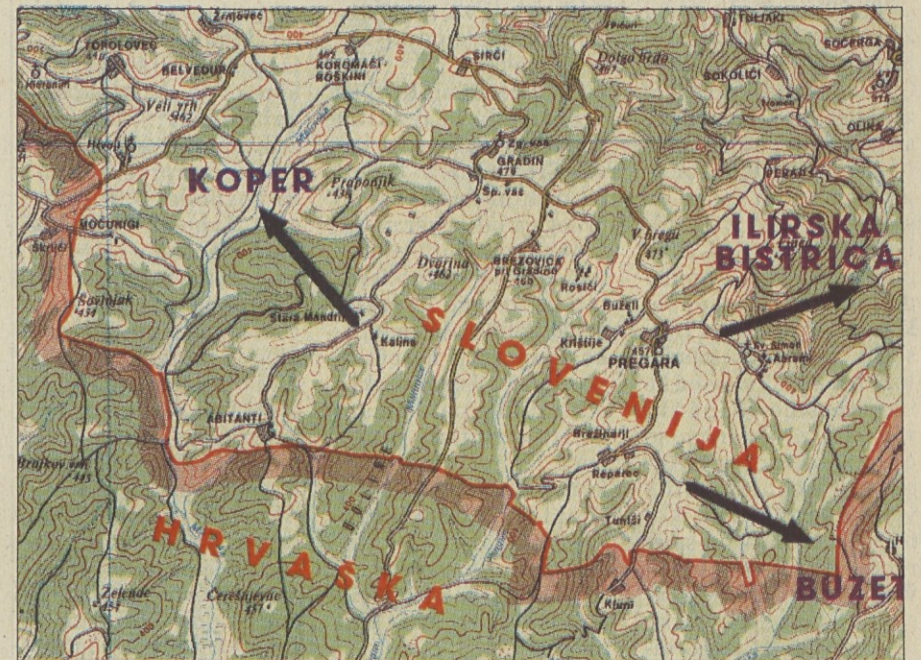
GORAN MORAVEC

REKA - Strokovnjaki podkomisij za določanje slovensko-hrvaške meje na spornem področju v Istri, vzdolž reke Dragonje, so končali svoje delo. Začrtali so traso meje, njihov predlog pa se bo zelo kmalu znal pred državnima komisijama Slovenije in Hrvaške. Za slednje je problematično le območje Piranskega zaliva. To je poudaril tudi Mate Granič, minister za zunanje zadeve, v svojem nagovoru državnemu parlamentu konec minulega tedna. Granič je prepričan, da Hrvaška in Slovenija nimata »ozemeljskih pretenzij«. Kljub temu v hrvaškem delu Istre vse pogostejše omenjajo ozemeljske spore.

Najnovejši mejni »primer«, kot ga vidijo nekateri Istrani, je povezan s »hrvaškimi mesti« Topolovcem, Gradinom in Pregaro in se z dvajsetimi manjšimi vasi južno od reke Dragonje v severni Istri, ki

ležijo na ozemlju Slovenije. Po nekaterih razlagah je Slovenija prestopila avnojske meje na reki Dragonji leta 1956. Takrat so bile te vasi po velikih pritiskih, a tudi z referendumom priključene Sloveniji. Trdijo, da je Istrane s temi spremembami v Pulju seznanil Edvard Kardelj s privolitvijo dr. Vladimira Bakarića, podporo k spremembi meje pa je dal tudi Slobodan Penezić, takratni podpredsednik Izvršnega sveta Srbije. Navzočnost Penezića si nekateri v Istri razlagajo kot takratno slovensko-srbsko »zaroto« proti Hrvaški.

»Ljubljansko-beograjska zarota«, kot jo imenuje puljski Glas Istre, je pomenila »amputacijo hrvaškega ozemlja«. »Darovanje« teh vasi Sloveniji, čeprav so bile do leta 1974 cerkveno pod patronatom hrvaške pazinske uprave, naj bi pripeljalo do poznejših zapletov v zvezi z opredeljevanjem meje v



Zemljevid doline Dragonje (Geodetski zavod Slovenije)

Piranskem zalivu. Pritisk na dr. Davorja Rudolfa, kakor tudi na hrvaško vladno je zelo velik, saj v Istri zatirajo, da Zagreb nikakor ne bi smel pristati na to, da je Slovenija 20. junija 1991 začela graditi svoj mejni prehod na »ne-

opredeljenem zemljišču oziroma na nikogaršnji zemlji».

Ali se bo primer »hrvaških mest« Topolovca, Gradina in Pregara spremenil v novo afero in tako se bolj zapletel odnose med obema državama v

zvezi z mejami, bomo lahko kmalu videli. Jasno je, da imajo tako kot nekateri Slovenci, ki vidijo svoje mejo na reki Mirni, svoje zamisli o tem tudi nekateri Hrvati, oboji pa lahko pogajanja zaostrijo do meddržavnih sporov.

NOVICE

Dežela: Severna liga napoveduje svoj politični program

TRST - Severna liga bo na jutrisnji prvi seji deželne sveta razdelila vsem svetovalcem okvirni program nove deželne vlade. To je včeraj sporočil njen deželni tajnik poslanec Roberto Visintini, ki je izrazil upanje, da se bodo pogajanja za sestavo novega odbora odvijala ob belnem dnevu, glavno besedo pa naj bi imeli deželni svetovalci.

Liga, je povedal tajnik, nima političnih predhodkov do nobene stranke, a le do tistih svetovalcev, ki so vpleteni v sodne afere ali pa se govorijo o njih kot o možnih osumljenih. Visintini je dal razumeti, da je Liga pripravljena na sestavo manjšinskega deželne odbora.

Renzo Travanut je bil medtem izvoljen za načelnika svetovalske skupine DSL. Gre za potrditev, saj je Travanut že v pretekli mandatu dobil volilno skupino DSL. Fausto Monfalcon pa je bil izbran za načelnika svetovalcev Stranke komunistične prenov, ki ima v deželni svetovi FJK štiri predstavnike. Za načelnika KD je bil že pred dnevi izvoljen Videmcan Giancarlo Cruder, podpredsednik skupine pa je Trzcan Cristiano Degano. Deželna skupščina se bo sestala jutri ob 10. uri. Na dnevnem redu ima umestitev svetovalcev, njihovo zaprisego in izvolitev novih vodstvenih teles.

**»Kam vodijo naše stezice«
Tokrat o satiri**

TRST - Z drevisnjim javnim snemanjem v sejni dvorani dolinskega zupanstva se bo končal spomladansko-poletni niz oddaj TV Koper »Kam vodijo naše stezice«.

Tokratna oddaja bo spregovorila o satiri med slovensko narodno skupnostjo v Italiji, literarno vrsto, ki ima predvsem na Zahodu dolgo tradicijo. Pa tudi v vzhodnih državah jo gojijo in so jo gojili, saj je bila edina močna kritika posameznih sistemov. Satira skusa na oster, včasih ze kar nasilen način, brez dlak na jeziku spregovoriti o družbi in posameznikih, je torej kritika najrazličnejših zablod in pojavov, zato je kar se da aktualna, saj je vedno uokvirjena v določen prostor in čas.

Kako je s satiro v zamejstvu? O tem se bodo drevisnji gostje Vanca in Tuonca, Viljem Gergelet, Aldo Rupel, Igor Malalan in Boris Devetak pogovarjali z voditeljem oddaje Marjem Čukom. V živo bodo posredovali tudi nekaj utrinkov iz njihove satirčne delavnice, tako da bo sama oddaja živa in pestra. Seveda je zazelenja tudi prisotnost občinstva, ki se lahko brez vsakršnih ovir odziva na razpravo in jo s svojimi posegi dopolnjuje. (Snemanje je, kot vedno, ob 19.45).

STRANKE / SEJA VODSTVA KD

KD naj se osvobodi usedlin preteklosti*Konec meseca programska konferenca*

VOJMR TAVCAR

RIM - Krščanska demokracija se mora nujno prenoviti, sicer je obsojena na propad. To je teza tajnika Mina Martinazzoli, ki jo je strankino vodstvo v torek osvojilo v celoti in sklenilo, da bo za konec tega meseca (od 23. do 26.) sklicalo programsko konferenco.

Vode v krščanskodemokratski stranki so se po napetostih prejšnjega tedna, ko je tajnik zagrozil z odstopom, nekoliko umirile in sprejeta je bila pot, ki vodi v prenavljanje KD in oblikovanje nove politične formacije, katere ime bodo vpisani izbrali z referendumom. Po programski konferenci bo na jesen sklican kongres. V prehodnem obdobju med programsko konferenco in kongresom bo imel Mino Martinazzoli polno pooblastilo, da vodi prehod.

To so etape, ki jih je zacrtal vodstvo, obrisi novega subjekta, o katerem razmišlja Martinazzoli, pa so se nujno nedorečeni. V poročilu je tajnik poudaril, da se Krščanska demokracija mora spremeniti iz stranke, ki se je istovetila z državo, v stranko, ki se istoveti z družbo, iz stranke statičnega posredovanja v stranko dinamičnega tekmovanja, ki bo sposobna ponuditi Italijanom predlog za reševanje starih temeljnih problemov: nacionalne enotnosti, socialne problematike, moralnega vprašanja in novega institucionalnega ustroja države.

Martinazzoli se je tudi opredelil za stranko, ki naj kot vezno tkivo ohrani krščanski navdih in socialni nauk cerkve, medtem ko je nasprotoval sirsemu subjektu, ki bi združeval več političnih kultur.

Koncal je z ugotovitvijo, da se stranka mora osvoboditi opilkov in usedlin in pospešeno stopati na poti prenavljanja, medtem ko je zaradi krize doslej prevec upočasnila korak.

Obrisi novega subjekta bodo jasnejši ob koncu programske konference, ob pripravi nanjo pa so se že dan po seji vodstva zacela kresati mnenja. Tako je za levo krilo minister Leopoldo Elia poudaril predvsem osvoboditev usedlin preteklosti in jasno povedal, da vsa sedanja KD ne bo mogla v novi subjekt. Pripomnil je tudi, da mora biti nova stranka alternativna Severni ligi. Podtajnica Obmbretta Fumagalli Carulli, ki je somisljenica bivšega premiera Giulia Andreottija, pa je takoj dodala, da mora biti nova Krščanska demokracija alternativna tudi Demokratični stranki levice, saj bi bila povezava z njo neuskladjljiva s silo, ki zeli biti sredinska.

Medtem ko je zacel teči organizacijski stroj za pripravo konference, voditelji razmišljajo o tem, koga bodo povabili. Del udeležencev bo izbran med članstvom, »povabili pa bomo tudi kopico nečlanov, ki uživajo ugled in so nosilci za nas pomembnih kulturnih navdihov«, je pojasnil tajnik Mino Martinazzoli. Kaj pa referendumski lider Mario Segni? »Seveda ne nameravam vabiti ljudi, ki bi prišli, se ustavili za kratek čas in nato odšli drugam«, je dejal tajnik KD. Pa tudi referendumski lider zaenkrat ne kaže velikega zanimanja za zblizanje s svojo bivšo stranko. »Imam drugačne opravke«, je rekel novinarjem, ki so ga vpraševali ali se bo udeležil programske konference.

Veliko več zanimanja kaže tajnik Dsl Achille Occhetto, ki se, kot kaže, namerava sestati s kolegom Krščanske demokracije, da bi bolje dojel, kakšno pot namerava ubrati Martinazzoli. Bi lahko bila bodoči zaveznik Hrašta? »Povedal bom bom, potem ko se bom sestel z vodstvom stranke«, je včeraj dejal novinarjem, ki so silili vanj.

VLADA

Zdravstvo pet odlokov o reformi

RIM - Medtem ko je odbor za referendum o zdravstveni reformi izrocal kasacijskemu sodišču milijon podpisov z zahtevo po reformi zdravstva, je vlada včeraj sprejela 5 odlokov, s katerimi namerava reformirati ministrstvo za zdravstvo. Višji sodni zavod in druge organe, ki upravljajo italijanski zdravstveni sistem. Odbor za referendum (v katerem so Dsl, Skp, Pri, Zeleni in sindikalne organizacije) je ob izrocitvi podpisov zagotovil, da bo pozorno bedel nad reformo in kritiziral ministrstvo za zdravstvo Mario Pio Garavaglio, ker »njeni predlogi za reformo niso zadostni«.

Ministrica pa je s svoje strani na tiskovni konferenci poudarila, da bo vzporedno z reformo ministrstva za zdravstvo prilagojen tudi seznam zdravil, tako da »bodo z začetkom prihodnjega leta Italijani točno vedeli, katera zdravila so zastojni, na katerih pa bodo morali plačati nizek, srednji ali visok dodatek«.

Maria Pia Garavaglia je tudi dodala, da bo po novem predlogu ministrstva razdeljen na 4 oddelke, poleg tega pa bo oblikovana agencija za odnose z deželami. (VT)

50- LETNICA PARTIZANSKEGA DNEVNIKA

**Obletnica za današnje rabo**

ACE MERMOLJA

Okrogla obletnica partizanskega dnevnika je očitno tudi za današnje rabo, zato bi rad v uvodu izpostavil zelo današnje vprašanje. Odnos do preteklosti je ena izmed tistih stvari, ki locujejo progresiste od konservativcev. V skopih besedah se mi zdi, da vidijo konservativci v preteklosti luc, ki jim osvetljuje življenje. Do tradicije imajo kulturni odnos in vidijo v njej kontinuiteto, ki jih utemeljuje in potrjuje. Ob svetlobi lastnega izročila je navadno tudi nasprotnik s svojo negativno preteklostjo. Konservativci utemeljujejo svoje politične bitke prav s preteklostjo, ki jim služi kot ponavljajoči se argument.

Progresisti naj bi imeli do preteklosti analitični odnos. Je ne zabrisujejo, vendar ji ne dovolijo, da bi jim hipotekirala sedanjost in budocnost. V početju svojih očetov niso tako zaverovani, da ne bi videli tudi njihovih napak, politične argumente pa crpajo predvsem iz konkretne sedanjosti in skušajo postavljati mostove za prihodnost. Tudi takšno početje ni brez težav, saj jemlje del tistih gotovosti, ki so tako značilne za konservativce.

Ker mi je drugo stališče blizje, bi rad povedal, da se mi zdi ustanovitev Partizanskega dnevnika veliko dejanje, kot je bilo veliko dejanje oborožen upor proti nacizmu in fašizmu. To danes priznava večina demokratičnega sveta, Slovenci pa smo na lastni koži preizkusili, da sta bila nacizem in fašizem genocidna; Zelela sta iztrebiti vse, kar je »različno«. Strah pred komunizmom nikoli ni bil dovoljen razlog za opredelitve, ki so vodile žrtve med okupatorjeve vrste. Velicina podjetja, kot je bilo izdajanje Partizanskega dnevnika v skorajda nemogočih pogojih, seveda se ne pomeni, da je bilo skoraj 50-letno izhajanje njegovega naslednika - Primorskega dnevnika vseskozi brez napak. Tu bi potrebovali lucidno analizo, saj bi v njej bolje spoznali del sebe. Brez

dvoma je, da je Primorski dnevnik pomenil močno vez med slovenskimi ljudmi v Italiji, se vec, soustvarjal je njihovo (nas) zavest. Mislim pa, da izvira vrsta naših današnjih zagat tudi iz dolgoletne zvestobe Primorskemu dnevniku. Morda je casopis v nekaterih obdobjih ponujal prevec »neovrgljivih« resnic in bil premalo analitičen in kritičen do stvarnosti, ki nas je obdajala. V današnjem početju naše skupnosti opazam namreč vrsto zavor, ki nam otezkajo produktiven »spopad« s kaotičnim svetom, v katerem živimo. Morda je v tem tudi neki kulturni manko. Primorski dnevnik nam je vliv val narodno zavest, danes pa potrebujemo se dodatno zavest, da je nasa prihodnost kot se nikoli prej odvisna od naših sposobnosti in nase moči. Predvsem moramo pogledati casu naravnost v oči in analizirati dejstva taksona, kot so. V projekciji je to dolžnost Primorskega dnevnika. Dvomim, da bo casopis vedno in vsem pogodu, a to naj ne bi bila niti njegova naloga. Njegova naloga je, da na posten, samostojen in ucinkovit način opozarja bralce na dosežke in pasti, ki nam jih vsiljuje življenje. Dnevnik mora, tako kot mi, misliti s svojo glavo, jemati mora nase svojo odgovornost in biti hkrati pogumen pri diagnozah. Vse ne bodo pravilne, bistvena pa sta postenost in realizem, in potem k vragu skrbi, ce bo ta ali oni politični veljak jezen ali pa vesel.

Svet ni povsem tak, kot so si ga zamislili pisci Partizanskega dnevnika, saj so zgodovinski procesi protislovni in dvomni. Kar nam ostaja kot dediscina sta ponos in pogum takratnih novinarjev, ki so natančno vedeli, kaj tvegajo, a so hkrati vedeli tudi to, da ni bilo druge rešitve od tiste, da so se tudi tiskano besedo prebijali skozi obroč nacijskega in genocidnega mraka, ki je med drugo svetovno vojno zasencil Evropo in svet.

TRST / ODNOSI Z MATICO

Vodstvo SKGZ gostilo voditelje Združene liste*Manjšine ne gre vpletati v razne afere*

TRST - Delegaciji Združene liste iz Slovenije in Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki sta ju vodila predsednik Janez Kocijancic in Klavdij Palcic sta se predsinocnjim sestali na sedežu SKGZ v Trstu. Predstavniki SKGZ so gostom, ki so bili po nedavnem združitvenem kongresu prvič na obisku v zamejstvu, obrazložili položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, za katerega so ob institucionalnih spremembah značilne velike negotovosti. Kolikor so se nejasne smeri, ki jih ob uvajanju večinskega volilnega sistema ubira italijanska družba tudi ni jasno videti, po kakšni poti bo slo nereseno manjšinsko vprašanje. Palcic je pri tem iznesel ugotovitve, da se bo odnos do slovenske manjšine vsekar kot doslej oblikoval po meri politične volje. Če se bodo v državi uveljavile napredne in demokratične sile, se

lahko tudi za manjšinsko vprašanje odpre novo poglavje.

Predstavniki SKGZ so ocenili, da je rezultat nedavnih volitev postal Slovence v Italiji pred nujno potrebo po prilagajanju novemu volilnemu sistemu, v katerem je treba trezno iskati povezovanje in preseganje delitev, ki manjšino sibiho in ji nesporno skodejo. Iskanju skupnih ciljev pa najmanj koristijo pritiski in napadi, ki jih v tem trenutku doživlja SKGZ s strani SSO ter Slovenske skupnosti in katerim očitno botrujejo tudi pritiski iz nekaterih političnih krogov iz Ljubljane.

Kocijancic je orisal stališča in program liste po združitvenem kongresu in podal oceno položaja v Sloveniji, ki kaže nespodbudno politično sliko, na kateri se v ospredje porivajo skandali in boj za oblast. Slovenska država, je dejal Kocijancic, se je na

prehodu v parlamentarno demokracijo srečno izognila nasilju in revoluciji, ni pa se uspela izogniti dejstvu, da so na politično sceno stopile sile brez upraviteljskih in gospodarskih izkušenj. Zahtevnih problemov ne znajo reševati, zato ob konceptualni nemoci ponujajo tezo »obračuna z bivšim režimom«. Posledica tega je tudi blokada parlamenta z obstrukcijami in nazadnje se napad na predsednika republike z vrnitvijo državnih odlikovanj. Kocijancic je izrazil prepričanje, da so ljudje tega navelicani, da bosta prevladala cut in odgovornosti in zavest o potrebi po reševanju dejanskih problemov. Vsestransko je poprdl prizadevanja SKGZ v korist slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in izrazil oceno, da pritiski iz Slovenije in poskusi vpletanja manjšine v skandale lahko Slovincem samo skodejo.

SKGZ / S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA

Napadi in diskvalifikacije res ne koristijo nikomur*Slovenci potrebujemo ustvarjalen dialog in sodelovanje*

TRST - Izvršni odbor SKGZ je na zadnji seji ponovno razpravljal o minulih volitvah, vendar tokrat ne o rezultatih, ki so javnosti znani, pač pa je pozornost namenil predvsem oceni razmer znotraj manjšine, ki se je ob korenitih spremembah znašla v povsem novem položaju.

Razprava je pripeljala do ugotovitve, da je bila že odločitev italijanskih državljanov na referendumu uvod v dokončno preusmeritev političnega sistema v državi in hote ali nehoti bomo morali živeti tudi Slovenci v tej stvarnosti. Nadvse pomembno je zato v tem trenutku poiskati možnosti, da manjšina ne bo izrinjena na rob dogajanja, zato se pred Slovenci sedaj nahajata zlasti dve izjemno pomembni nalogi: kako zagotoviti manjšini na vseh ravneh zastopstvo v izvoljenih telesih in kako z združenimi močmi cimprej predstaviti v parlamentu skupni zaščitni osnutek, o katerem že dalj časa teče razprava v okviru skupnega slovenskega zastopstva.

Ob teh, za našo skupnost življenjsko pomembnih ciljih je izvršni odbor SKGZ izpostavil cedalje hujski položaj, v katerem so pomembne slovenske ustanove, katerim dejansko grozi propad, ce država z refinansiranjem zakona o obmejnih območjih ne bo zagotovila sredstev za njihov obstoj. Na dnevnem redu nase skupnosti so torej težka vprašanja, bistveno pa je zaradi delitev in polemik v manjšini otežkočeno tudi njihovo reševanje.

Obnavna volilnih rezultatov je za nekatere politične sile med Slovenci bolj kot prilžnost za trezno razmišljanje postala povod za polemiziranje. Vloga in pomembnost strank naj bi se, tako kot v vsedržavnem merilu spreminjala tudi pri nas, s tem, da bi stranke v večji meri delovale v funkciji civilne družbe, ne pa obratno. Za nekatere politične sile pa je to očitno neumestno, ker se obnašajo tako, kot da se ni nič spremenilo.

To se je po volitvah se posebej pokazalo v odnosu do SKGZ s stališči, po katerih naj bi bila SKGZ funkcionalna strankam in naklonjena raznim strankarskim izbiram.

Predsednik SKGZ Klavdij Palcic je poročal o poteku sobotnega obnege zboru SSO, kamor se je pri povabljen gost odpravil z najboljšim namenom, da čestita organizaciji k opravljenemu delu in z oceno, da je bilo sodelovanje med krovnikoma organizacijama v zadnjih letih vsekakor plodno in koristno. Dozivel pa je grob in nasilen napad na stališča, delo in vlogo SKGZ, kar je prislo do izraza v predsedniškem poročilu Marije Ferletičeve. Iz poročila izhaja, da si v SSO skuša utreti pot politika, ki brez vsakršnih argumentov diskvalificira vlogo SKGZ, podobno kot je zveza doživela val pritiskov in napadov ob spremembah političnega sistema v Sloveniji. V enako ubranem tonu je na obnem zboru SSO izra-

zila svoja stališča tudi predstavnik sekretariata zunanjega ministrstva Rudi Merljak.

Na izvršnem odboru je bila izrečena ugotovitev, da ima SKGZ v odnosu do drugih komponent v manjšini marsikdaj različna in tudi kritična stališča, take ravni napadanja in diskvalificiranja pa si prav zaradi iskrene želje po dejanski in ne samo deklarativni povezanosti Slovincem, ni nikoli privosila.

Vprašati se je, je menil izvršni odbor, komu lahko koristi takšno napenjanje medsebojnih odnosov v trenutku, ki domala vsi govorijo o potrebi po skupnem nastopanju, se posebej pa je zaskrbljujoče, da se parcialna gledanja na manjšino neprikrito vsiljujejo iz krogov zunanega ministrstva Slovenije.

IO je izrazil prepričanje, da je za uspešno delo v manjšini in za prav tako uspešno sodelovanje z matično domovino treba iskati vse možne poti dialoga in Slovenci bi morali ravno v tem ključnem položaju dokazati, da smo tega sposobni.

V nadaljevanju se je IO SKGZ pozval k množični udeležbi na nedeljski proslavi 50-letnice Partizanskega dnevnika. Ne gre samo za formalno spominsko svečanost, temveč za odkrit poudarek na to izjemno dejanje, ki ga je bilo sposobno narediti primorsko ljudstvo v boju proti nacifasizmu.

TRI DRUŽINSKE TRAGEDIJE

Ljubosumje in blaznost terjala devet smrtnih žrtev

REGGIO CALABRIA - Pocakal je, da so zena in otroci legli v posteljo, vzela puško in vse pokoncal, naka je telefoniral karabinjerjem in mirno pocakal na njihov prihod. Kaze, da je ljubosumje omracilo um 54-letnemu Domenicu Laganaju iz kraja Martinita, saj si zaenkrat drugace ne znajo razložiti, zakaj je umoril 18 let mlajšo zeno ter 11 oz. 5 let stari hčerki in 7 let starega sina.

Prav tako pretresljiva je bila tragedija, ki se je prijetila v San Mauri Marchesato (Catanzaro), kjer je 55-letni Francesco Frandi-

na z nožem umoril 49-letno steno ter 23 oz. 18 let stari hčeri in laže ranil se svojo sestro. Karabinjerjem je Frandina dejal, da so ga svojci »sovražili« in se je bal, da ga ubijejo. Dve hčerki sta se rešili: ene ni bilo doma, ena pa je pravdomno zbežala.

Ljubosumje je terjalo dve smrtni žrtvi tudi v Alvignanu (Caserta): 29-letni Angelo Romano se s samokresom ubil dve leti mlajšo zeno in tasco. Napadli naj bi ga bil z nožem, ces da ima izvenzakonsko razmerje. Zatem je Romano svoja otoka, stara 6 oz. 1 leto, odpeljal k bratu.

SINDIKALNA PRIPRAVLJENOST

Spet napetost na koprski TV*Delavci Italijanskega programa protestirajo zaradi načrta redukcij*

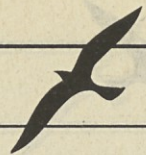
KOPER - Delavci Italijanskega programa TV Koper-Capodistria so včeraj na svojem zboru sklenili, da proglasijo stanje sindikalne pripravljenosti. Kot piše v daljšem sporočilu za javnost, ki ga je pripravil poseben Odbor za sindikalno pripravljenost, hočejo delavci na tak način protestirati proti »pravemu načrtu za drastično zmanjšanje obsega programov v italijanskem jeziku, za odvzem vsakršne oblike avtonomije Italijanskega programa in za prilastitev njegovih tehničnih in finančnih sredstev«.

»Kljub večkratnim zagotovilom Sveta RTV in samega generenega direktorja ter v nasprotju s crko in duhom Ustave in drugih veljavnih zakonskih določil,« pravi sporočilo, »vodstvo Televizije Slovenije zanika vlogo in temeljno funkcijo TV Koper-Capodistria kot glasu italijanske narodnostne skupnosti. Nenehni poskusi, da se izniči obstojeca samostojna uredniška politika in stalno vmešavanje v operativne zadeve s strani glavnega urednika televizijskih programov slovenske državne radiotelevizije Janeza Lombergarja so privedli, tokrat v se bolj dramatični obliki, do obuditve razmer izpred dveh let, ko ni prislo do ukinitve Italijanskega programa samo zahvaljujoč odzivu javnega mnenja in političnih sil tako v Sloveniji kot tudi v Italiji.«

»Delavci Italijanskega programa TV Koper-Capodistria,« se nadaljuje

sporočilo, »izražajo popolno solidarnost in podporo svojem odgovornemu uredniku Tulliu Vianellu in vsem urednikom Italijanskega programa, ki so bili primorani ob sedanjem popolnoma nevdržnem položaju, v katerem ne morejo več nemoteno opravljati svojih javnih funkcij v interesu italijanske manjšine, odstopiti; opozarjajo javnost na možne težke posledice za civilne interese celotne manjšine in na nevarnost morebitnega odslavljanja delavcev, ki ne bi prizadelo samo delavcev Italijanskega programa, ter apelirajo na vse slovenske in italijanske politične sile, na vladi in parlamenta v Ljubljani in v Rimu ter na ustanove italijanske narodnostne skupnosti, da nemudoma ukrepajo; prav tako apelirajo na slovensko skupnost v Italiji, da se pravočasno odzove na vsakršen nacionalno obarvan poskus instrumentalizacije problema, da bi se izognili napetostim, ki bi bile v sedanjem občutljivem obdobju narasajočih nacionalističnih stremenj izredno škodljive za obe manjšini; se zlasti apelirajo na vlado in skupščino republike Slovenije, da nemudoma preprečita vsakršen poskus, da bi novi statut Javnega zavoda RTV sprejeli se pred obravnavo in sprejetjem zakona, iz katerega naj bi sam statut izhajal.«

Sporočilo se zaključuje z grožnjo stavke, v primeru da ne bi upoštevali zahtev delavcev Italijanskega programa RTV Koper-Capodistria.



PREISKAVE / NOVA ARETACIJA

Za zapahi bivši predsednik EZIT Franco Tabacco

Včeraj so ga že zaslišali

Marca je prejel jamstveno obvestilo, ker je bil osumljen poneverbe javnega denarja, sedaj pa so se za njim zaprla koronejska vrata: 51-letnega Franca Tabacca, bivšega predsednika industrijske cone (EZIT) ter bivšega deželnega tajnika PLI, so včeraj jutraj po nalogo namestnikov državnega pravdnika De Nicola in Frezze obiskali agenti finančne straže in ga odpeljali v zapor pod obtožbo izkoriščanja uradne funkcije. Finančna straža je pred dnevi že bila na sedežu EZIT v Ul. Caboto in odnesla obsežno dokumentacijo v zvezi z zakupom za gradnjo greznicičnega omrežja, ki bo Milje povezovalo s čistilno napravo v Zavljah. Zaradi tega zakupa se je za rešetkami že znašel podpredsednik EZIT Antonio Minniti (PSI), ki je osumljen prejemanja podkupnin. Zakup je upravljal EZIT z deželnim prispevkom, zmagala pa ga je neka druga iz Bologne za 5 milijard 800 milijonov lir. Ni jasno, če je Tabacco, ki so ga včeraj že zaslišali, vpleten v ta zakup ali pa je osumljen, kot pravijo nekateri (in kar je bolj verjetno), da je sel na roko nekaterim profesionalcem, katerim je poverjal razna opravila.

Tabacco je vodstvo EZIT in PLI zapustil že



Franco Tabacco

lani in se posvetil svojem uvozno-izvoznemu podjetju. Ze marca pa je namestnik državnega pravdnika Reinotti skušal ugotoviti, kam je iz blagajne finančne družbe Finezit končalo 970 milijonov lir. Primanjkljaj je sicer Tabacco pokrtil iz lastnega žepa, vztrajal pa je, da se ni nikoli polastil denarja Finezita in da je kot predsednik počel samo to, kar je bilo v korist družbe.

Maja pa je bivši deželni tajnik PLI prejel jamstveno obvestilo iz Pordeona, čes da mu je podnalik Marco Vidoni izplačal 40 milijonov lir podkupnine, kar pa je Tabacco zanikal.

ŠOLSTVO / AFERA O MATURITETNIH NALOGAH

Prof. Bressan o »točnih prevodih«

»Nisem izjavil, da so prevodi točni«

MARIAN KEMPERLE

»Res je, da sem govoril z dr. Petruzzijem, koordinatorico tajništva ministrskih inspektorjev na ministrstvu za solstvo; v pogovoru sem izrazil svoje mnenje o celotni zadevi letosnjih slovenskih prevodov naslovov maturitetnih nalog; funkcionarki sem izrazil svojo solidarnost, ker jo poznam in cenim, nisem pa izjavil, da so prevodi točni.«

Tako je prof. Arnaldo Bressan, docent na Institutu za vzhodnoevropske jezike in literaturo na Videmski univerzi, med včerajšnjim telefonskim pogovorom obrazložil svoj »poseg« na ministrstvu za solstvo potem, ko so nekateri vsedržavni časopisi povzeli pisanje naslednjega dnevnika o sramotnih prevodih maturitetnih nalog in spravili s tem v zadrego rimske solske oblasti.

Profesor slovenskega jezika in književnosti je slovenskemu novinarju v italijanskini obsežno pojasnil svoj pogled na »afero«.

»Zaprepasčen sem bil nad poudarkom, ki ga je dal Primorski dnevnik vsej zadevi. Ko sem prebral naslov o sramoti na maturi, sem pomislil, da se je tam pripetil kdove kakšen krvav dogodek! Devetkolonski naslov in

emotivni ton sta se mi zdela pretirana za tak vzrok.«

»So po Vašem mnenju prevodi točni, kot je izjavila dr. Petruzzijeva nasemu dopisniku sklicujoč se na Vaso trditve?«

»Nisem dejal, da so prevodi točni. Pri prepisu naslovov je prišlo do napake, tako so »nekršene človekove pravice« postale »kršene človekove pravice«. Slo je za tiskarski skrat. Funkcionarka na ministrstvu ga ni mogla opaziti, ker ne pozna slovensčine.«

»A v prevodih so poleg te druge napake!«

»Na sto prevedenih vrstic ste zabeležili le tri primere. Druga dva primera, ki ste ju omenili, sta sporna, saj obstaja več možnosti prevodov. Kot prevajalec vem, na koliko načinov je mogoče prevesti nek tekst. Obstajajo tudi diplomatski prevodi...«

»Ne profesor, o besedi »paventarsi«, ki jo je prevajalec prevedel kot »spaventarsi«, ne more biti ne dvomov, ne sporov: prevod je zgrešen.«

»Morda jo je prevajalec interpretiral na drugačen način... A tudi če bi sprejel omenjene tri primere kot napake, se mi zdi vseeno pretirana teža, ki ste jo dali temu dogodku. Človek bi mislil, da je mi-

nistrstvo izvedlo kdove kakšno skrito akcijo. Ker poznam in cenim nadzornico Petruzzijevu, sem ji ob tako emotivnem naslovu in pisanju, ki ima že obliko napada, izrazil svojo poklicno solidarnost, ki ji jo sedaj potrjujem.«

»Profesor, ali ste Vi prevedli naslove nalog?«

»Ne!«

»Veste morda, kdo jih je prevedel?«

»Ne, ne vem. Mislim, da je za to pooblaščen ministrstvo. Slovenistov v Italiji vsekakor ni veliko, saj nas ni dvesto...«

Toliko prof. Arnaldo Bressan o svojem posegu na ministrstvu za solstvo. Kaj reči o njegovih pojasnilih? Sklicevanje na različne možnosti in interpretacije prevodov je malce iz trte izvit. Letošnji prevodi so ponekod popolnoma zgrešeni, v celoti pa - milo receno - vsaj okorni. Glede tiskarskih skratov pa bralci Primorskega dnevnika dobro vedo, kako je z njimi. In tudi prof. Bressan to sam dobro ve, odkar je Rebulov roman Divji golob postal v prevodu »Il gabbiano selvatico« (glej Arnaldo Bressan: Le avventure della parola, Il Saggiatore, Milan 1985, stran 105, opomba 8). A bolj kot tiskarske, je bil to... zivalski skrat.

Na klasičnem liceju je sprintalo znanje

Foscolo, Pirandello, Seneka sopotniki do zrelosti

Ustni izpiti na klasičnem liceju Prešeren so se začeli v športnem duhu. Kandidatka, ki je pravkar končala kolokvij, se je predstavila pred komisijo v športnem kombinu; tista, ki ji je sledila, je bila obuta v telovadne copate; ena od kolegic, ki so sledile njenemu »izpraševanju«, je imela kot nekakšna zamejska Flo Griffith dvobarvno (crno-modro) lakirane nohte.

Tudi izpraševanje se je začelo v športnem slogu. Ko je profesorica vprašala dijakinjo, naj govori o Foscolu, so iz njenih ust kar same od sebe sprintale besede znanja. Pogovor o očetu Jacopa Ortisa je za trenutek priklical novinarju iz spomina dogodek-anekdoto izpred dveh desetletij, ko je njegov maturitetni sotripin na vprašanje goriske »komisarke« Marije Corsi Sfiligoy: »Perché le piace il Foscolo?« hudo mušno odgovoril: »Perché era un donnaio!« Kandidatka se sploh ni zaustavila ob podobnih »plehkostih«.

Prezrla je razne Terese Pickler Monti, Isabelle Roncioni, Antoniette Fagnani Arese, Fanny Emerytt, Marzie Martingone, Francesc Gioio, Maddalene Bignami, Lucette Battaglia, Eleonore Nencini, ki bi v današnjih dneh kvečjemu polnile stolpce revij »la Novella Dvatisoc«, in se - pravilno



Posnetek z uštnih izpitov na klasičnem liceju (foto Ferrari/KROMA)

- osredotocila na klasične in romantične prve Foscolovih del. Sprosceno, brez vsake treme je preskocila (spet športni izraz...) na Pascolija; od tega na Pirandello. Točno je obrazložila njegov koncept »maske«, ki si jo ljudje nataknejo, da bi z zunanjim videzom prikili drugim nas pravi notranji jaz. Na vrsti je bil tedaj se skok v Nebesa (Dantejeva, seveda), na obisk k Piccardi Donati, in že jo je čakala latinscina s Seneka.

Ta pa je bil tudi športni tip: deseterbojec! Bil je malce stoik, malce epiku-rejec, a tudi za scepce novoplatonika je bilo v njem; pisal je moralne

epistole, satirične spise, a tudi napadalne tragedije. Dvoboj s prevodom odlomka ene od Epistul je kandidatka zmagala »po točkah«. Brez napak v sportu ne gre. To pravilo je obveljalo včeraj tudi na maturi: Petronij ni napisal Metamorfoze, pač pa Satrikon (a dijakinja je vedela, da je Fellini posnel film po tem delu...)

Blizanje je tudi sport. Prišel je v postev pri grscini. Ko je profesorica vprašala, kaj meni o nalogi iz gršcine, je dijakinja odgovorila, da se ni »preveč oddaljila od tekstov«.

»A niti prevajalca,« je dodala druga profesorica. Pri slovenski nalogi je kandidatka »pisala prvi

naslov«. »Konec je prevajal pesimističen,« je komentirala komisarka, »a realen,« ji je dala razumeti dijakinja. Pred odhodom jo je notranja članica opozorila, da se ji je naloga iz gršcine ponesrecila. »Izgubila si grško bitko, a ne maturitetne vojne,« se je dalo razumeti iz posega.

Ko je zapuscala razred, se je njen sosolec po Cezarjevo izrazil o njenem ustnem izpitu: »Tu quaque, Veronika...«, zatem pa v dijakem slangu nadaljeval: »Basta, basta, sem si napravil flebo poslušanja!...«

Danes fant že ne bo več samo poslušal: ko ga bo predsednik poklical, bo tudi spregovoril. (M.K.)

KRIZA / NA POBUDO SINDIKATOV CGIL, CISL IN UIL

Jutri demonstracija delavcev pred Deželo

Tržaški industrijski sektor na robu zloma

Gospodarska kriza v tržaški pokrajini se neazdržno pogloblja in postopoma nacenja praktično vse ekonomske sektorje, krajevni politični razred, kolikor ga je še ostalo (na prostosti) pa ji pasivno prisostvuje v vsej svoji nemoci. Trzasko krajevne uprave so iz znanih razlogov paralizirane, do oblikovanja nove deželne uprave pa bo najbrž moralo preteči še precej dragocenega časa. Dragocenega, ker kriza pač ne čaka na rešitev političnih problemov, ampak pozira proizvodne obrate in delovna mesta, ki jih po tem se tako sposobna nova politična garnitura ne bo mogla obuditi k življenju.

Da bi deželni svet in sploh krajevno javnost opozorili na ta dramatični položaj, so se sindikati odločili za javno manifestacijo. Izvedli jo bodo jutri dopoldne pred palačo deželnega sveta, v kateri se bodo na umeštvitveni skupščini zbrali novi svetovalci, sodelovali pa bodo vsi tovarniški oziroma podjetniški sveti iz industrijskega in gradbenega sektorja. »CGIL, CISL in UIL vztrajno ponujajo konkretne predloge,« bomo v sindikalnem sporočilu o manifestaciji, »vendar ustreznih odgovorov ne prejemajo, medtem ko se kriza v kovinskem, tekstilnem, kemijskem, naftno-predevalnem, papiriskem, gradbenem in se v vrsti drugih sektorjev zaostruje. Ze sedaj močno kompromitirane zaposlitvene možnosti se tako vse bolj krčijo, kar

lahko privede do zloma industrijskega aparata v naši pokrajini.«

Samo v gradbeništvu pravi Roberto Comuzzi, ki je pri trzaskem sindikatu CISL odgovoren za ta sektor - je v zadnjih 10 mesecih stavilo zaposlenih padlo za 600 enot. Presežek delovne sile v Tovarni velikih motorjev in nevarnost zaprtja Arzenala sv. Marka pomenita nadaljnjih 800 delovnih mest pod vprašajem, manjši »obroki« odpustov in uvedbe dopolnilne blagajne pa so tako rekoč vsak dan na dnevnem redu. Včeraj je bil npr. podpisan sporazum o dopolnilni blagajni za 182 delavcev in 13 uradnikov tekstilne tovarne Filatura Triestina, med-

tem ko v gradbenem sektorju delovnih mest ni mogoče rešiti niti na tak način, saj je dopolnilno blagajno mogoče uvesti le enkrat za 3 tedne. Za to področje, ki v Trstu niti v normalnih pogojih ni kdo ve kako cvetelo, je po Camuzzijevem mnenju treba poiskati rešitev na politični ravni: nujna je namreč takojšnja sprostitev velikih javnih del.

Skratka, sindikati bodo jutri pred deželnim svetom od novoizvoljenih svetovalcev zahtevali, naj se zganajo. To pa bo le prvo dejanje nove sindikalno-politične iniciative, ki jo poleg vsega navedenega navdihuje tudi kruto dejstvo, da v naši pokrajini čaka na delo že 9 tisoč mladih.

SEJA OBČINSKEGA SVETA

Pozitiven obračun Repentabske občine

V teku priprave na vinsko razstavo

Repentabski občinski svet je v torko soglasno odobril obračun za finančno leto 1992, ki izkazuje 30 milijonov lir »dobitka«, se pravi upravnega preostanka, ki se je ustvaril vsled visjega priliva sredstev za nekatere postavke, vse prej kot zanemarljivo pa je dobro gospodarjenje in funkcionalna racionalizacija storitev (skupno

upravljalne smetarske službe in solskih prevozov z zgonisko občino očitno že daje pozitivne sadove).

Zupan Krizman je poročal o obisku v pobratnem Logatcu ob prazniku slovenske državnosti. V polnem teku so priprave na dve pobudi, ki ju bo uresničila repentabska občina: v ponedeljek se bo začel po-

letni center, 10. in 11. julija pa bo že 31. razstava terana in pokušnja belih vin. Sestala se je že komisija, ki je prižgala zeleno luč za osem vzorcev terana (pet jih ni bilo prepuščenih) in prav toliko primerkov belega vina (izpadli sta le dve vini). V kratkem bo znala ime izvedenca, ki si bo na dražbi zagotovil nalog za sestavo inventarja občinske imovine. Padel je tudi predlog, da bi v posebnem nabiralniku loceno zbirali plastične vrečke in odpadke, obenem pa bi bilo primerno razporediti odlagališče za staro zeleso in večje stroje za odpad, ki jih sedaj odvažajo občinski delavci po predhodnem sporočilu zasebnika. (-bs-)

Avtobusi za nedeljsko proslavo na Vrh

Zveza vojnih invalidov NOB obvešča, da je zaradi velikega povpraševanja ljudi organizirala avtobusni prevoz na proslavo partizanskega dnevnika, ki bo na Vrh pri Sovodnjah v nedeljo, 4. julija, ob 18.30. Kdor želi rezervirati prevoz z avtobusom, naj stopi v telefonski stik z uradom Zveze od danes do sobote, med 9. in 15. uro.

Telefon Zveze vojnih invalidov NOB: 360324

ZDRAVSTVO

Izdajanje potrdil za oprostitev plačevanja ticketa na zdravila

Pred mesecem dni, to je 30. junija je zapadla veljavnost potrdil za oprostitev plačevanja ticketa na zdravila in izvide oziroma specialistične preglede. Pogoj za enoletno podaljšanje tega bonusa so ostali nespremenjeni: upokojenec, ki je dopolnil upokojitveno starost (moški 60, ženska 55 let), ni smel imeti v letu 1992 več kot 16 milijonov lir dohodka (stanovanje je izvezeto), ce ima zakonca v breme pa se dohodkovna meja povisa na 22 mi-

lijonov lir skupnega prihodka. Upravičence mora kot dokazno gradivo priloziti kopijo davčne prijave ali obrazec 201 o pokojninskih prejemkih. Na podlagi razsodbe ustavnega sodišča imajo pravico do oprostitve ticketa tudi invalidski upokojenci, ki niso se dopolnili upokojitvene starosti.

Trzaska občina obnavlja oziroma izdaja nova potrdila na rajonskih izpostavah matičnih uradov, za vpis sprememb pa se morajo dosedanj u-

pravičenci obrniti na urad v ulici Battisti, vse do 10. julija, ko ga bodo zaprli. Devinsko-nabrežinska občina obnavlja oprostitev ticketa v središču v Sesljanu, vse ostale občine (Dolina, Milje, Repentabor in Zgonik) pa opravljajo to formalnost na občinskem sedežu v uradnih urah. Vsekakor naj upravičence pomirimo, da ni nobene zapadlosti in potrdilo za neplačevanje samopri-spevka ga lahko uveljavijo kadarkoli. (bs)

ODLOČITEV NAJBRŽ DREVI

Spadaro in Zvech glavna kandidata za vodstvo DSL

Demokratska stranka levice bo najbrž nočjo dobila novega pokrajinskega tajnika. Člani federalnega komiteja stranke bodo namreč izbirali med nekaterimi kandidati za to mesto, med katerimi prednjačita nekdanji občinski in pokrajinski svetovalec Stelio Spadaro ter sindikalist CGIL Bruno Zvech. Spadaro je znana osebnost v krajevnem političnem življenju, saj je bil pred vstopom v DSL med voditelji KPI. Zvech sodi v mlajšo generacijo trzaskih sindikalistov. Bil je svojčas skupno z Lucianom Ce-

schio ter z nekaterimi drugimi somisljeniki med pobudniki »klubse levice«, ki je bila med ustanovitelji DSL.

Federalni odbor DSL bo izbral tajnika tudi na osnovi posvetovanjih, ki jih je vodila posebna srankina komisija pod vodstvom pokrajinskega predsednika Claudia Tonela. Spadaro in Zvech sta glavna, ne pa edina kandidata ta tajniško funkcijo. Nekateri so npr. predlagali tudi Giorgia Depangherja, Diano De Rosso in slovenskega predstavnika Milosa Budina.

ZAPLETI

Nabrežina: skupščina ni odobrila finančnega obračuna

Devinsko-nabrežinski občinski svet bo najbrž drevi odobril finančni obračun za leto 1992. Ta upravni sklep bi moral odobriti na torkovi seji, na kateri pa je prišlo do nekaterih tehničnih zapletov, zaradi katerih je zupan Caldi odložil sejo. Občinska tajnica je imela namreč pomisleke nad nekaterimi proračunskimi postavkami. Finančna situacija Občine Devin-Nabrežina je na splošno precej kritična, saj presega primanjkljaj milijardo lir, sanacija blagajne pa poteka zelo počasi.

Občinska skupščina bo na nocojšnji seji - ce ne bo prišlo do prese- neneč - obravnavala tudi nedavni odstop socialističnega zupana in tristranskega občinskega odbora. Stranke se niso sporazumele ne o novi koaliciji, kot tudi ne o postopku za morebitno razpustitev občinskega sveta. Nekateri so namreč menja, da se mora skupščina tudi formalno samorazpustiti. V tem primeru bi bile predčasne volitve že jeseni. Drugi pa pravijo, da je treba preveriti vse možnosti za izvolitev novega odbora.

Stranka Slovenske skupnosti je glede tega že nekajkrat predlagala, da bi v koalicijo vstopila DSL-Komunistična skupina. PSI in KD pa nista prepričani v to rešitev, velike pomisleke pa ima sama DSL, ki je v bistvu že osvojila stalnice, da so volitve zaradi splosne krize občinske uprave v teh razmerah neizogibne.

NOVICE

Težave s časopisi TriesteOggi tvega stečaj in zaprtje



Zaradi stavke lastnikov časopisnih kioskov je včeraj prišlo do hudih težav pri prodajanju dnevnikov. Združenje založnikov je organiziralo poulično prodajo dnevnikov (kot vidimo na sliki - foto Ferrari), ki pa je v trzaski občini potekala s precejšnjimi težavami. Zupan Staffieri je namreč sklicujoč se na neki deželni zakon ukazal mestnim redarjem, da preprečijo akcijo FIEG.

Kriza dnevnika TriesteOggi se medtem iz dneva v dan zaostruje. Casopisa zaradi stavke novinarjev ne bo v kioskih do nedelje. Založnik Franco Paticchio je zagrozil, da bo v najkrajšem času likvidiral vsa svojega podjetja (vključno z dnevnikom). Sporočil je tudi, da ne bo plačal uslužbencem zaostalih mesečnih dohodkov, kot je obljubil pred dnevi. Založnik ni predstavljal obljubljenega razvojnega projekta za premostitev krize, v katero je zasel casopis.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniško služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SIP
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu, IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG



OPČINE

Danes občni zbor ZDBP

Mala dvorana openskega prosvetnega društva bo danes gostila primorske knjižničarje z obeh strani meje. Zbrali se bodo na letnem obnem zboru Zveze bibliotekarskih društev Primorske, pregledali opravljeno delo in osnovali bodoče. Srečanje primorskih bibliotekarjev sta organizirali Zveza bibliotekarskih društev Primorske in Narodna in študijska knjižnica kot osrednja knjižnica Slovencev v Italiji. V jutranjih urah bodo knjižničarji sledili izvajanju prof. Brede Filo z oddelka za bibliotekarstvo Filozofske fakultete v Ljubljani o referenčnem procesu v knjižnici. Popoldanski spored pa predvideva sprehod udeležencev po tržaskih ulicah z ogledom za Slovence pomembnih kulturnih in zgodovinskih zanimivosti, ki ga bo vodil prof. Samo Pahor. Danasnje srečanje pa bo tudi priložnost za informacijo o delovanju Narodne in študijske knjižnice in drugih knjižnic s slovenskim gradivom o FJK. V ta namen je Narodna in študijska knjižnica pred nedavnim razdelila sedemnajstim knjižnicam vprašalnik o pogojih dela in delu v njih. Na podlagi prejetih odgovorov je bil sestavljen pregled delovanja teh knjižnic v Italiji, ki ga bodo danes predstavili prisotnim. (Ksenija)

ŠOLSTVO / OBJAVA REZULTATOV

Zaključni izpiti na nižjih šolah

V preteklih dneh so se na slovenskih nižjih srednjih šolah končali zaključni izpiti. Uspeh je bil stoddosten: vsi dijaki so uspešno zaključili obvezno solo. Izdelali so:

NIZJA SREDNJA ŠOLA FRAN ERJAVEC - ROJAN
3. razred: izdelali so: Peter Bergagna, Alex Blasina, Ksenja Brecelj, Luana Bretzel, Nina Cociancich, Miriam Cermelj, Cristina Furlanich, Kristian Miliani, Masa Sancin (priv.).

NIZJA SREDNJA ŠOLA IVAN CANKAR - SV. JAKOB

3. r.: Mitja Balbi, Igor Bossich, Robert Debelis, Peter Furlan, Igor Gherdol, Alja Hervatic, Lidia Janezic, Francesca Kravanja, Elena Lantier, Lucia Lombardo, Peter Milkovic, Roberta Orel, Irina Perosa, Andrea Roberti, Elisa Sancin, Laura Sgubini, Tanja Sternad, Luisa Vignini.

NIZJA SREDNJA ŠOLA SV. CIRIL IN METOD - SV. IVAN

3. r.: Christian Baitz, Gianpaolo Carapucci, David Tence, David Vesnaver, Sara Babuder, Erika Baldé, Mara Bogatec, Eva Cok, Eva Gruden, Irena Jelercic, Alessandra Pavluca, Vera Repini, Valentina Sancin, Tanja Tomaselli.

ODDELJENI RAZREDI NA KATINARI

3. r.: Igor Kobal, Dujan Riccardo Lista, Giorgio Lorenzi, Robert Mahnic, Matthias Mauri, Karmen Amato, Tjasa Ruzzier, Karin Severi.

NIZJA SREDNJA ŠOLA IGO GRUDEN - NABREZINA

3. r.: Zoran Bandelj, Alen Carli, Natasa Cosmina, Karin Gabrovce, Ingrid Glavina, Crtomir Kobau, Tamara Leghissa, Diego Montagner, Sara Pertot, Veronika Pertot, Erika Radovic, Peter Santini, Ivana Stubelj, Dejan Semec, David Sustersic, Milena Udovic.

ODDELJENI RAZREDI V KRIZU

3. r.: Tibor Drassich, Erik Gruden, Patrik Rebuta, Daniel Tence, Kristina Bogatec, Irena Briscak.

NIZJA SREDNJA ŠOLA SIMON GREGORCIC - DOLINA

3. A r.: Christian Argenti, Martin Bembic, Emanuele Martini, Valter Pala, Dimitrij Prasel, Daniel Rebez, Dean Sancin, Christian Slavec, Patrick Vitani, Igor Zerul, Bojan Zivec, Zerjal Borut, Bernetic Valentina, Noemi Cisera, Nicoletta Corressez, Elisa Martini, Anna Mattiotti, Masa Pregarc, Barbara Rocco, Daniela Tul, Eva Zerjal, Sara Zerjal.

3. B r.: Riccardo Baldi, Christian Cova, Patrick Curman, Samo Kocjanic, Aljoša Kuzmic, Peter

Metlika, Igor Ota, Sandy Sancin, Daniel Zerjal, Irina Druzina, Alenka Lovriha, Samoa Mauro, Elena Sanna.

NIZJA SREDNJA ŠOLA FRAN LEVSTIK - PROSEK

3. r.: Lorenzo Breda, Zarko Bukavec, Damjan Buzzai, Manuel Pertot, Daniel Piculini, Marko Piculini, David Sardo, Miran Simoneta, Nevo Skerlj, Matija Spinazzola, Alessio Stoka, Sara Brezovec, Sara Gruber, Martina Hrovatin, Jadranka Krizman, Katja Milic, Katrin Rebuta, Ilonka Rustia.

NIZJA SREDNJA ŠOLA SREČKO KOSOVEL - OPČINE

3. A r.: David Ciacchi, Lara Cibi, Ales Cressiach, Martina Gregoretti, Michela Gregoretti, Damijan Gregori, Aron Krt, Igor Lakovic, Virginia Macor, Andraž Mermolja, Costantino Racman, Katja Raseni, Karin Ravbar, Ines Rossanese, Mojca Skabar, Erika Stegel.

3. B r.: Sara Babudri, Francesca Ban, Marco Budal, Francesca Criti, Dunja Fabjan, Jan Ferluga, Ivana Franco, Fabio Germani, Tamara Giorgi, Daniele Iozza, Tjasa Kalc, Maja Maruccelli, Marlena Mennucci, Andrej Petaros, Peter Senizza, Martin Sossi, Katerina Sossi, Diego Spera, Andrejka Starec.

GLASBENO ŠOLSTVO

Potrjevanje vpisov v šolo GM

Solsko leto 1992-/93 na solah Glasbene matice »Marij Kogoj« na Trzaskem, Goriskem, v Beneski Sloveniji in v Kanalski dolini se niti ni še dobro končalo, ko je že treba misliti na začetek novega solskega leta.

S tem seveda ni povezano samo prizadevanje iskanje izhodov iz finančne stiske in sredstev za nemoten potek prihodnjega solskega leta, kar je naloga upravnega odbora GM in obeh slovenskih osrednjih organizacij SKGZ in SSO, marveč so povezane tudi povsem praktične, takorekoc tehnične zadeve, med katere sovpada v prvi vrsti potrjevanje vpisov gojencev za leto 1993/94, kar pa je v tem času prednostna naloga ravnateljstva sole.

Vazno je namreč, da vodstvo sole vnaprej, vsekakor pa pravčasno ve, kolikšno bo vsaj okvirno, če že ne povsem natančno, stevilo gojencev v prihodnjem solskem letu, ker je s tem povezana tudi razporeditev profesor-

skega kadra itd.

No, potrjevanje vpisov dosedanjih gojencev je tako na solah na Trzaskem kot na Goriskem že v teku in bo trajalo do konca julija na osrednjih sedežih v Trstu v Ul. R. Manana, v Gorici pa v Ul. Croce vsak dan razen sobote, od 9. do 12. ure tudi za podružnične sole. Potrjevanje vpisov velja za vse instrumente in za vse razrede: to se pravi za klavir, violino, violoncelo, precno flauto, kljunasto flauto, klarinet, trobento - rog, pozavon, harmoniko, kitaro in za solopetje ter predolsko glasbeno vzgojo, sola pa bo tudi v novem solskem letu nudila gojencem pouk iz stranskih predmetov: solfeggia in teorije glasbe, zgodovine glasbe in harmonije ter iz klavirja kot stranskega predmeta.

Navodila za vpisovanje novih gojencev bo ravnateljstvo sole sporočilo naknadno. Ravnateljstvo sole tudi prosi vse starše gojencev, da njihov vpis potrdijo po možnosti cimprij. (j.k.)

Amaterska dramska skupina KD »Igo Gruden«

uprizorja komedijo v dveh delih
J. Kesselberg

Arzen in stare čipke

jutri, 2. julija in v soboto 3. julija ob 21.00 na domaciji
PRI USAJEVIH v stari vasi (Nabrezina st. 8)



Z današnjim dnem preneha delati pisarna deželne svetovalske skupine Slovenske skupnosti v palaci deželne sveta Furlanije - Julijske krajine. Bivši deželni svetovalec SSK dr. Drago Stoka, Bojan Brezigar in Ivo Jevnikar se želijo ob tej priložnosti javno zahvaliti za dragoceno delo, ki ga je v zadnjih letih opravljal vodja pisarne

ANTEK TERCON

Dezelno tajništvo SSK pa sporoča, da se je treba za nadaljnje stike s SSK obracati izključno na sedeža s Trstu (za dezelno tajništvo in trzasko pokrajinsko tajništvo, tel. in faks 040 - 639126) in Gorici (tel. in faks 0481 - 531206).

Samo s pravočasnim naročilom si boste zagotovili učbenike za prihodnje šolsko leto.

Seznami so na razpolago v

TRŽAŠKI KNJIGARNI

Ul. sv. Frančiška 20

služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje filmov - 21.30 »Sex and Zen - Il tappeto da preghiera di carne«, prepovedan mladini pod 18. letom.
EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter, Harvey Keitel.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.20, 20.10, 22.00 »Tirana-nog«, i. Ellen Barkin.

NAZIONALE 1 - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 2 - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 3 - Zaprti zaradi dopusta.

NAZIONALE 4 - Zaprti zaradi dopusta.

GRATTACIELO - 17.30, 19.05, 20.40, 22.15 »Lo sbirro, il boss e la bionda«, i. Robert De Niro.

MIGNON - 17.00, 19.30, 22.00 »Charlotte«, r. Richard Attenborough, i. Robert Downey Jr.

EDEN - Zaprti zaradi dopusta.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Proposta indecente«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.

ALCIONE - 20.15, 22.00 »La scorta«, r. Ricky Tognazzi, i. Claudio Amendola.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.15 »Persone perbene«, r. Francesco Laudadio, i. Massimo Ghini, Elena Gra Ricci.

GRAD SV. JUST - poletno predvajanje filmov: 21.30 »Dracula di Bram Stoker«, r. Francis Ford Coppola.

RADIO - 15.30, 21.30 »La bestia nera«, r. porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

SKD SLAVEC vabi jutri, 3. - 4. 5. julija na tradicionalno VASKO SAGRO v Ricmanjhi.

TAM GORI ZA NASO VASJO - celovečerni koncert ob 15. letnici delovanja ženske pevke skupine Stu ledi pod umetniškim vodstvom T. Blokar jutri, 2. julija, ob 21. uri v Dolini v cerkvi sv. Martina v sodelovanju s KD V. Vodnik ob 115-letnici ustanovitve.

SZ GAJA organizira do 4. julija v sportskem objektu na Padricah »Sportno zabavo« z raznimi turnirji in tekmovalji. Za prijetno vzdušje bodo poskrbeli ansambli Happy day, Lojzeta Furlana in Edera.

ZBORI VESELA POMLAD z Opčin prirejajo ob 15 letnici delovanja jutri, 2. t.m., ob 20.30 v župnijski cerkvi na Repentabru koncert dekliškega pevskega zbora Vesela pomlad. Vabljeni.

OBVESTILA

SKLAD »M. Cuk« prireja poletne lekcije za popravne izpite. Informacije dobite vsak dan ob 10. do 12. ure (razen sobote in nedelje) od 9. julija v uradih Sklada, Narodna ul. 126 - Opčine (tel. 212289).

SKLAD »M. Cuk« prireja krožek KROZEK I. A. TINSKINE za srednješolce,

Dne 29. junija sta

Elio Scarpa in

Walid J. Bitar

Z najvišjo oceno diplomirala na Visoki soli za fizioterapijo.

Iskreno jima čestitajo sorodniki in prijatelji.

NUDIM lekcije iz slovenscine. Interesanti naj telefonirajo na st. 220726.

NA VASI ali v okolici Trsta, tudi na Krasu, mlad zamejec isče skromno staro hiso ali majhno stanovanje, potrebno popravil, oziroma podrtje za dostopno ceno. Tel. st. 828251.

ISCENJENI rabljeni frezo, moc preko 7 KS, v dobrem stanju. Placam v gotovini. Tel. st. 576116.

PEKARNA isce peka. Telefon st. 200231.

STANOVANJE sodobno opremljeno v Ovcji vasi (Valbruna) - 6 lezic in 2 dodatni, garaža in klet - prodam. Tel. (0481) 390688 v večernih urah.

CE STE AMBICIOZNI in bi radi dodatno zaslužili s prodajo vrhunskih izdelkov poklicite Karmen v ponedeljkih in sredo popoldne na tel. st. 327447.

UNIVERZITETNI študent nudi lekcije knjigovodstva. Tel. 53220.

LANCIA DELTA 1300 LX, letnik 86, sivo metalizirane barve, v odličnem stanju prodam zaradi nakupa avta vije kubarate. Cena po dogovoru. Tel. st. 040-200277.

PRODAM HISO v obmejnem pasu - LIPICA za 170.000 DEM, 200 kv m površine, vrt in dvoriste 1547 kv m. telefon 0038-67-67084.

RIBOGONJICA AGROITICA GLINSKICA iz Boljunca nudi kanadske losose vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel. st. 228297.

PRISPEVKI

Ob prvi obletnici smrti draga moza in očeta Rudija darujejo žena Verica in hčerki 50.000 lir za SDO.

Minilo je že 15 let odkar je umrl Franc Kapun. V njegov spomin daruje žena Zofka 50.000 lir za FC Primorje.

Ob 8. obletnici smrti drage mame Brede Rauber darujejo Jasna in Nataša 100.000 lir za Odbojgarsko društvo Bor.

V spomin na Ivanko Budin Gruden darujejo Hedvika in Silvio 30.000 lir za cerkveni pevski zbor iz Zgonika.

V spomin na Ludvika Mokole daruje Suzi 50.000 lir za PZ Rdeča zvezda.

V spomin na Giordana Cermelija darujejo Livio in Laura 50.000 lir za partizanski spomenik na Kontovelu.

V spomin na Giordana Cermelija in na Ivana Frankica daruje Vida 20.000 lir za SD Kontovel.

V drag spomin na Katy Rauber por. Praselj daruje Vida 10.000 lir za SD Kontovel.

V počastitev spomina dr. Serafa Hrovatina darujejo Judita in Evica 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk in 25.000 lir za SKD Tabar.

V počastitev spomina Glauka Turka darujejo Marija in Zivka 100.000 lir za Sentjakobsko kulturno društvo.

Za postavitev spomenika skladatelju Ubaldu Vrabcu darujejo Marija Scuka Kerze 100.000 lir in Marta Pozar 30.000 lir.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca daruje Lucija Hrovatin 50.000 lir za SKD Skala.

V spomin na Karla Kalca darujejo Sonja Gornik z družino 30.000 lir za SKD Skala.

Ob priliki diplome sina Massima in Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani, daruje Sergio Ferluga 100.000 lir za KD Fran Venturini.

Namesto cvetja na grob Glauka Turka daruje Ida Kuferšin 10.000 lir za Dijsko matico.

V spomin na nepozabnega Karla Kalca darujejo Neba, Fabio in Tamara 50.000 lir za pevsko zbor Vesela pomlad.

V spomin na Giordana Cermelija darujejo Livio in Laura 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kontovela.

V spomin na Giordana Cermelija in na Ivana Frankica in Katy Rauber-Praselj daruje Vida Gerlan-Mennucci 20.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na Alojza Sirca daruje svak Mario Querin (Gorica) 100.000 lir za SKD Cerovlje-Mavhinje.

GOSTOVANJA / KONCERT ŠTIRIH ZBOROV

Zbor »Vasilij Mirk« na srečanju v Stražišču

Odlični vtisi pevcev s Proseka in Kontovela

BRUNO RUPEL

Topel in dolg aplavz 110 zbranih pevcev na odru je bil iskren pozdrav, obenem pa tudi zahvala in pravično plačilo navdušenega občinstva, ki je v soboto, 26. t.m. v Strazišču pri Kranju spremljalo 21. srečanje pevskih zborov iz starih različnih predelov slovenskega kulturnega prostora.

Pevci iz Strazišca, Brezice, Zelezne Kaple na avstrijskem Koroskem in Proseka-Kontovela so se zbrali za okrog polodne pred tovarno gumijevih izdelkov Sava pri Kranju, kjer so imeli skupno kosilo, nakar so si v spremstvu voditeljev tovarne ogledali obrat, ki trenutno zaposluje kar 4000 delavcev in se razteza na površini 40 hektarov. Od tu so se v spremstvu marljivih organizatorjev - gostiteljev letošnjega srečanja, pevcev iz Strazišca, podali na krajši izlet na Smarjetno goro (643 metrov nadmorske višine) nad Kranjem. Na prijetnem in lepo urejenem vrtu hotela so se pevci oddahnili in spustili ter z razgledne terase občudovali lepote Julijskih Alp, Karavank in Skofjeloškega pogorja, ki cemu je seveda pripomoglo tudi lepo vreme. Tu je tudi stara obnovljena cerkev Sv. Marjete, v kateri so seveda pevci preizkusili vokalne zmogljivosti pred večernim koncertom, ki je bil v dvorani osnovne sole Lucijan

Seljak v Stražišču.

»Vsak praznik pesmi je tudi nas praznik. Tako srečanja utrjujejo v nas narodno zavest, domače izročilo in seveda ljubezen do pesmi.« S temi besedami je otvoril 21. srečanje zborov napovedovalec Janez Dolinar, ki je nazorno in dognano povezoval z lepim spremnim tekstom nastop posameznih zborov, ki so se najprej predstavili občinstvu s samostojnim nastopom. Med izvajanjem so si predstavniki po ustaljeni tradiciji izmenjali darila, pozdravili in spregovorili o pomenu takih srečanj, ki se bodo gotovo nadaljevala. Član Krajevne skupščine Brezice Florjan Bergant je za povabil pevce prihodnje leto v Brezice in obenem izrazil željo, da bi to srečanje razširilo se na en zbor, in sicer iz Prekmurja ali pa manjšine, ki živi na Madžarskem. O problemih in trenutni situaciji slovenske manjšine v Italiji in Avstriji pa sta med pozdravnim govorom spregovorila predstavnika zborov Vasilij Mirk in Zelezna Kapla. Pozdrav sta prinesla tudi predsednik občinske skupščine Kranj Peter Orehar in podpredsednik ZKPO Kranj Matjaz Oman.

Na sobotnem srečanju so zbori pokazali res lep napredek ne le pri izvajanju, temveč tudi pri izbiri programa, saj so bile nekatere

pesmi precej zahtevne in dobro podane. Omenili bi morda, da se je pri Strazišču izkazal mladi dirigent Ales Gorjanc, ki vodi zbor le nekaj mesecev. Pri Zelezni Kapli je zelo pritegnila občinstvo skladba La Cucaracha, v kateri se je izvil dirigent Gabriel Lipus. Brezani pa so pod vodstvom izkusnega Draga Krizanica zelo mehko in natančno prikazali Svabovo Angelček ljubi... Zbor Vasilij Mirk pa je kljub odsotnosti dirigenta Mirana Zitka brezhibno zapel pod vodstvom mladega kapelnika proseske godbe Aljose Starca.

Srečanje je sklenil skupni nastop starih zborov pod vodstvom dirigentov, ki so se izmenično vrstili ob vsaki pesmi. Te so govorile o krajih, iz katerih prihajajo zbori.

Po koncertu so se pevci zbrali na družabnem večeru v restavraciji Iskra v Kranju, kjer se je družabnost ob klepetu, petju in prijetni glasbi zavlekla pozno v noč, kar dokazuje, da so pevci popolnoma osvojili tekst, ki je bil za to priložnost napisan v programskem listu:

*Kaj veže nas pevce
kaj druži duha?
Srečanje nase
meja ne pozna!*

*Pesem domaca
ubrano zveni.
Beseda slovenska
ljubezen budi!*

SALEŽ / KD RDEČA ZVEZDA

Zanimiv sestanek o civilni službi

Poročilo predstavnika zveze ARCI
Vse informacije na sedežu ZSKD

BORIS SIMONETA

Vrste »oporečnikov«, ki v svojstvu nabornikov izberejo civilno službo kot zakonsko priznana alternativo rednemu vojaškemu roku, se vse bolj krepijo. Bolj kot antimitaristična usmeritev botruje taki izbiri naraščajoča zavest, da je doprinos mladeniča iz izostrenim socialnim cutom lahko za družbo koristen in da lahko ta izkušnja na mladega človeka učinkuje formativno. Obenem pa je po razsodbi ustavnega sodišča civilna služba v vseh aspektih pravno izenačena z vojaškim vdom, obveznost pa se je tudi za oporečnike od dvajsetih znižala na dvanajset mesecev. Odpravljen so bile vse diskriminacije in novi zakon, ki se pripravlja, bo še dodatno ovrednotil civilno službo, ki ne bo več sodila v pristojnost obrambnega ministrstva.

Na informativnem srečanju, ki ga je v Salezu priredilo kulturno društvo Rdeča Zvezda, je deželni koordinator združenja ARCI Luca Giacomini iz vseh zornih kotov osvetlil civilno služenje po zakonu obveznega vojaškega roka. Oporečnik mora praviloma vložiti prošnjo na svoj teritorialni vojaški urad v roku 60 dni po prvem nabornem pregledu, študenti pa lahko odložijo to obveznost do 22. oziroma univerzitetni študentje do največ 28. leta starosti. Opčijo za opravljanje civilne službe morajo

ujeljaviti do 31. decembra leta pred pridobitvijo diplome oziroma zapadlosti časovnih rokov, ustanov, pri kateri bi želeli opravljati civilno zadolžitve pa lahko sami izberejo, kar ministrstvo v večini primerov tudi osvoji. Izbira lahko pade na tri interesna področja: socialno - varstveno, ekološko - ambientno ali vzgojno - kulturno.

Naborniki slovenske narodnosti si lahko za gotovijo opravljanje civilne službe v materinem jeziku pri kateri izmed zamejskih kulturnih, vzgojnih, raziskovalnih ali socialnih ustanov. Pod pokroviteljstvom ARCI opravlja vlogo koordinatorskega društva slovenskih kulturnih društev, ki zaposluje v svojih strukturah več kot deset oporečnikov, ki so nasli zazeleno enoletno brezplačno namestitev (odvisno od strokovne priprave in interesa) pri eni izmed priznanih ustanov na Trzaskem, na Goriskem in sedaj tudi v Cedadu in Reziji. Poleg uradov na sedežu Zveze slovenskih kulturnih društev (informacije na tel. 635-626) pridejo v poštev tudi ustanove, kot na primer Dijski dom, Slori, Sklad Mitja Cuk, Združni center za socialno dejavnost, skupina Lupusinfabula pa se druge organizacije in društva, kot openski Tabor, ki si je prav z doprinosom oporečnika urenil računalniški arhiv.

VČERAJ-DANES

Danes, ČETRTEK, 1. julij 1993

ESTERA
Sonce vzide ob 5.19 in zatone ob 20.58 - Dolzina dneva 15.39 - Luna vzide ob 18.45 in zatone ob 2.54.

Jutri, PETEK, 2. julija 1993

OTON VREME VČERAJ: temperatura zraka 23 stopinj, zračni tlak 1013,3 mb rahlo narašča, brezvetrje, vlaga 60-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 23,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Giorgia Schiro, Micaela Illy, Nicolò Barago, Elena Ravalico, Daniele Albanese.

UMRLI SO: 67-letni Oreste Perco, 84-letna Anna Divieste, 83-letni Emilio Milokovic, 63-letni Dante Crevatin, 84-letna Pia Della Giacomina, 88-letna Emilia Bais, 52-letni Vittorio Cavalli, 61-letni Tommaso D'Orso, 83-letni Kobec Danilo, 64-letni Rodolfo Zavan in 73-letna Norma Debrevi.

LEKARNE

Od ponedeljka, 28. junija, do nedelje, 4. julija 1993

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.



GORICA / OBČINSKI SVET

Obračun so odobrili

Kljub temu pa ostajajo perspektive negotove

MARKO MARINCIC

Goriška občinska uprava se je zaenkrat se izognila takojšnjemu prihodu komisarja "ad acta". Občinski svet je namreč včeraj ponoči odobril lanski obračun, ki se je sklenil z velikim presežkom v vrednosti 986 milijonov lir. Za odobritev so glasovali skoraj kompaktno predstavniki večine, v bistvu z edino izjemo republikanec Pecorarija, ki je pred glasovanjem zapustil sejno dvorano. Od sosen je sicer bil tudi Marchi (KD), ki se je že v začetku seje sprickal z zupanom zaradi načrta za promet in je besno odvihral iz sejne dvorane. Za različno zdržanje so se odločile skupine opozicije: DSL je glasovala proti, svetovalci obeh skupin Zelenih se glasovanja niso udeležili, skupina Per Gorizia in misovci so se vzdrali.

Odobritev obračuna sicer se ne pomeni prepoda dosedanje večine, ki je po splošnem prepricanju pripeljala do končne postaje. Za poskuse sirjenja koalicije na levo (DSL, Zeleni, Per Gorizia) je najbrž pozno, pa tudi vsebinska razhajanja o ključnih vprašanjih onemogočajo iskanje zavezniš-

tev v tej smeri. Sam Marino Zanetti, ki ga nekateri omenjajo kot možnega kandidata KD za župana pri morebitnem zadnjem poskusu po Tuzzičevem odstopu, je v posegu ugotovil, da je na predložitveni seji svoje in da ni drugega izhoda razen volitev.

Res je, da se misovci ponujajo kot "beraska palica", na katero se opira koalicija v zadnjem času vse pogostejše naslanja. Zadnja primera sta s predsednično sejo: ob že omenjenem vzdržanju o proračunu, so misovci izvolili (očito z glasovi mnogih svetovalcev večine) svojo kandidatko Romano Tomadini Capussotto v upravni svet Mestne glasbene sole. Druga dva izvoljena sta inž. Franco Sturzi in Renato Tubaro, ki so ju predlagali DSL oz. skupina Per Gorizia, medtem ko ni prodrl kandidat, ki ga je predložil sam župan. Nekateri so ugibali, da je pač to davek, ki ga je morala večinska koalicija placati skrajni desnici, za odločilno podporo MSI ob nekaterih kocijivih glasovanjih. Tudi zaradi tega je čas, da se stanje na občini razčisti, če ne drugače z volitvami.

PARTIZANSKI DNEVNIK / POGOVOR S PROF. L. DEVETAKOM

Na Vrhu ponosno pričakujejo slovesno proslavo 50-letnice

Pred dvajsetimi leti je v tem kraju bila velika proslava kmečkih puntov

RUDI PAVSIC

Prve dni julija pred dvajsetimi leti je na Vrhu mogočno odmevala proslava kmečkih puntov, ki sta jo priredila takratna Slovenska prosvetna zveza (danes ZSKD) in Kmečka zveza. Na prireditveni prostor "Na Largi" je prislo res veliko ljudi od vsepovsod. Eden od pobudnikov takratnega velikega slavlja je bil domačin, prof. Leopold Devetak, ki ob priložnosti sobotnega in nedeljskega slavlja ob 50-letnici Partizanskega dnevnika skrbi za krajevno koordinacijo.

Točno po dvajsetih letih se na Vrhu obeta ponovna veličastna prireditev. Je v teh dveh dogodkih kakšna povezava?

Vsekakor je, ne samo geografska in prostorska, predvsem vsebinska. Ze na proslavljanju kmečkih puntov smo množično izpricali naše zahteve, jasno in glasno smo povedali, da tudi naša skupnost mora imeti vse pogoje za obstanek in razvoj. Takratni predsednik SKGZ Boris Race je s tem v zvezi povedal naslednje: "Generacija, ki jo je zgodovina klicala v boj proti fašizmu in nacizmu za ohranitev slovenskega naroda in za njegovo bodočnost, pa tudi za bodočnost velikega dela človeštva, je dokazala, da je bila vredna nadalje-



Predsinodnje pripravljalo srečanje za proslavo na Vrhu (foto Studio Reportage)

valka kmečkih uporov in bojev."

Ze iz te misli, ki je bila izrečena pred dvajsetimi leti, jasno izhaja povezava takratne proslave z nedeljsko. Moram reči, da smo Vrhovci počaseni in ponosni, da drugič gostimo tako pomembno manifestacijo. Ob tem bi rad omenil nekatere malenkosti, ki so za nas gotovo pomembne. Pred 20 leti sem kot organizator imel priložnost, da pozdravim na proslavi, v nedeljo pa bo ta čast doletela drugega domačina, dr. Karla Devetaka v svojstvu predsednika goriške SKGZ.

Kot glavni pobudnik takratne proslave si se znašel v morju organizacijskih težav, saj ste na Largi pravzaprav uvedli novo obdobje dejavnosti. Kako se spominjaš na takratne case in kako jih povezuješ na pripravo tokratne slovesnosti?

Res je bilo težavno, saj smo z organizacijskega vidika bili pravi novinci in brez velikih izkušenj. Danes je položaj vsekakor boljši, ceravno tudi tokrat brez težav in neprevdljivih dogodkov ne gre. Priprava na tolminski punt pa je za nas vse pomenila solo za kasnejše obdobje.

Moram reči, da so vsi vaščani pokazali izredno navdušenje in pripravljenost k sodelovanju. Navdušenje je ostalo tudi po proslavi, tako da smo približno leto kasneje predali namenu partizanski spomenik, ki smo ga zgradili s prostovoljnimi delom in takrat se je rodila zamisel za ustanovitev vrhovske zadruge. Danes lahko ugotovimo, da smo napravili veliko pomembnih korakov, če k se povedanemu dodamo še izgradnjo spornokulturne centra, ki je prav tako nastal s prostovoljnimi delom naših ljudi.

Obcutek imam, da se je takratno navdušenje obnovilo prav ob priložnosti proslavljanja 50-letnice Partizanskega dnevnika. Tako člani Zveze borcev, kot člani KD Danica, zenskega iniciativnega odbora, balinarji in številni posamezniki so nam priškokili na pomoč, da bi sobotna in nedeljska proslava najbolje uspela.

Vrhu, kot je ugotovil sam prof. Devetak, se obeta zgodovinski dan. Z zapadnih obronkov Krasa s pogledom na Soško in Vipavsko dolino bo slovenska beseda in partizanska pesem spomnila, da tudi danes nečemo biti manj kot kmečki puntarji niti manj kot borci proti nacifasizmu. To dokazimo z zbiranjem na taksnih proslavah, z delom v naših organizacijah, z budnostjo ob novih pojavih desničarskih izpadov in s sodelovanjem v gibanjih, ki vodijo k napredku.

Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje slovenskih sportskih društev v Italiji vabijo člane vseh društev, da se množično in z društvenimi prapori udeležijo nedeljske proslave na Vrhu. Zbirališče bo na prireditvenem prostoru ob 18. uri.

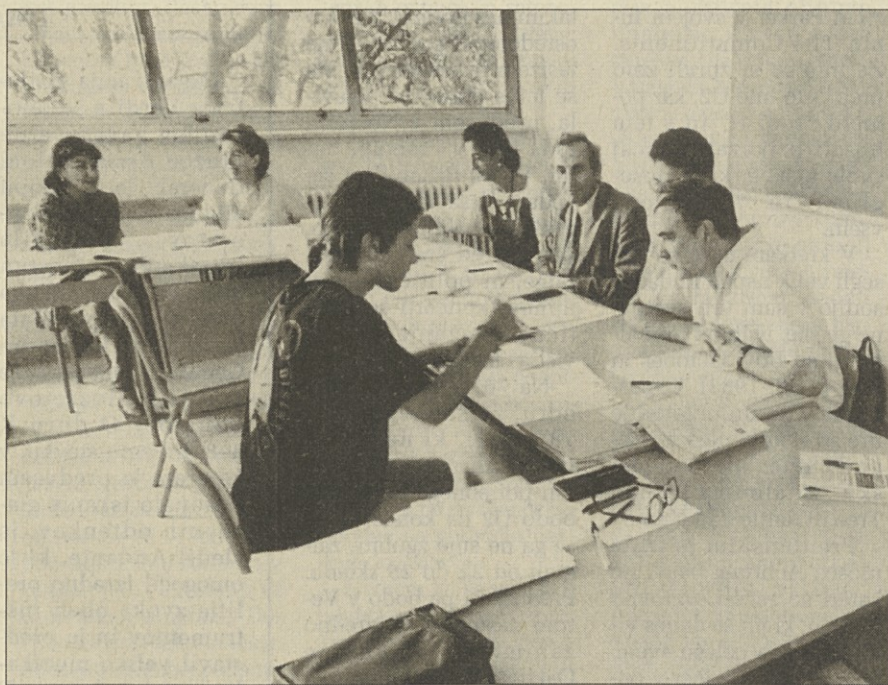
ŠOLA / ZADNJI NAPORI DIJAKOV

Še samo nekaj dni in matura bo ostala samo še lep spomin

Jutri in v soboto ustni del izpita na klasičnem liceju Primož Trubar Na drugih zavodih so preizkušnjo v glavnem že končali

Odločilni dnevi za maturante, ki te dni opravljajo zadnjo zahtevno preizkušnjo, medtem ko so si nekateri že oddahnili in nestrpno čakajo na objavo izidov. Tako na zavodu ITI in zavodu Ivan Cankar. Na zavodu Ziga Zojs se je ustni del mature pricel včeraj, medtem ko se bodo maturanti na liceju soočili s komisijo jutri in popoldne, predvidoma v naslednjem tednu pa bodo izvedeli za izid.

Torej samo še kakšen dan in solsko leto 1992-93 bo odšlo v zgodovino, večina maturantov pa na prisluzene počitnice. Pred novimi odločitvami in skrbmi v iskanju zaposlitve oziroma nadaljevanja študija v jeseni.



Pred maturitetno komisijo na slovenski sekciji ITI Gaillei (foto Studio Reportage)

ŠTANDREŽ / SEJA RAJONSKEGA SVETA

Podpora načrtu za Soški park

Odobrili so tudi program posegov s sredstvi rajonskega sveta

Rajonski svet v Standrežu je predsinodno razpravljal o varstveno-razvojnem načrtu za del Soskega parka, ki naj bi ga uresnili na območju rajona. Okvirni nacrt, ki ga je pripravila arh. Luisa Codellia, je občinski svet svojcas ze odobril. Nacrt predstavlja osnovo, na kateri naj bi v naslednjih letih urejali posamezne odseke ob Soci. Na območju Standreža je med drugim predvidena sanacija območja od konca Ul. Ticino proti Sovodnjam, kjer naj bi odstranili crna odlagališca, uredili pespoti,

manjše parkirišce za dostop do parka in poskrbeli za posaditev avtohtonih rastlinskih vrst in poselitev z divjadjo. Predvidena je tudi sanacija območja, ki ga danes kazi obrat za mešanje betona, vendar sele ko bo zapadla koncesija. Rajonski svetovalci so izrekli nekaj predlogov in pomislekov glede specifičnih dolocil, večina pa je vsekakor podprla realizacijo naravnega parka oz. zascitenega območja ob Soci.

Rajonski svet je tudi sprejel odstop predstavnika PSDI Paciosellija,

ki ga bo nadomestil Tonino Lepore. Izvolili so tudi podpredsednika: to bo predstavnik Zelenih Marko Marincic.

Predsednik Bozidar Tabaj je nato predlagal nekaj posegov s sredstvi rajona. Ze takoj so odobrili nakup orodja za vzdrževanje nogometnega igrišca, ki naj bi ga končno otvorili septembra. V programu so tudi čiscenje pločnikov, uređitev zelene površine za otroški vrtcem, ki naj bi bila otrokom uporabna za odđih, dela pri baliniscu in nekaj drugih posegov.

KRMIN/TEŽKA NESREČA

Smrt podčastnika

Ostal je zmečkan med voziloma

V nesreči, ki se je zgodila v vojsnici "Amadio" v Krminu, kjer je nastanjen 82. mehanizirani polk "Torino", je umrl 20-letni podčastnik Gaetano Angelini iz Ascoli-Picena, 19-letni Domenico Marzano iz Legnana pa je zadobil težke poškodbe na nogi in roki.

Okoliščine hude nesreče se niso v celoti pojasnile. Angelini in Marzano naj bi ostala stisnjena med vojskimi tovornjakom in oklopnikom. Oklopnik naj bi namreč imel defekt ob vzvignju in zato naj bi ga poskusili pognati z aktiviranjem akumulatorja na tovornjaku. Pri tem pa naj bi se eno od vozil premaknilo in dobesedno stisnilo Angelinija in Marzano. Angelini je zadobil zelo hude poškodbe v spodnjem delu trebuha in je kmalu zatem umrl. Marzano je imel več sreče in sta mu vozili stisnili roko in nogo in se bo zdravil dvajset dni.

Ponesrečeni podporočnik Angelini je prispeel v Krmin sele pred kakimi desetimi dnevi.

BENCIN / OBVESTILO TRGOVINSKE ZBORNICE

Dodatni bencinski boni so uporabljivi

Dodatek 60 litrov goriva na račun masla

VLADO KLEMSE

Avtomobilisti, ki so prevzeli bencinske bone za drugi letošnji kontingent, bodo od danes dalje lahko uveljavljali tudi bone za dodatnih 60 litrov goriva po znižani ceni. Predsednik Trgovinske zbornice je namreč včeraj podpisal akte, za dejansko izvajanje ze pred meseci sprejetih odločitev.

Kakor znano, je Trgovinska zbornica na podlagi kriterija mobilnosti kontingentov, izvedla revizijo carinskih in davčnih ter drugih olajšav na posameznih vrstah blaga: znižali so kontingent tistih vrst blaga, ki so bile delno ali v celoti neizkoris-

ne, protivrednost olajšav pa prenesla na druge vrste blaga, namenjenega tako široki potrošnji, kakor nadaljni industrijski predelavi.

Tako so med drugim znižali kontingent za uvoz masla. Proti sklepu se je pritožila skupina goriških grostov. Ministrstvo za industrijo je po prejemu priziva za tri dni prekinilo upoštevanje dvomesečnega roka. Trgovinska zbornica pa je ministrstvu takoj posredovala zelena pojasnila. Zdaj je odločitev Trgovinske zbornice postala pravnomočna.

Trgovinska zbornica ob tem pojasnjuje, da izvajanje kriterija mobil-

nosti kontingentov, kar so prvič uresnili pred kakšnim mesecem, ne zadeva samo kontingenta masla, oziroma bencina, ampak tudi druge vrste blaga, namenjenega industrijski predelavi. Tako so povečali kontingent za uvoz bombaznih polizdelkov in tkanin iz umetnih vlaken in dolocili kontingent za nove vrste polizdelkov. Povečanje kontingenta goriva (približno 4 milijone litrov več) pa ima tudi pozitivne posledice glede financiranja Goriškega sklada, ki se bo okreplil za okrog pol milijarde lir, ki jih bodo uporabili za nove gospodarske pobude.

NESREČA / V STRAŽICAH

Hudo ranjen mlad kolesar Na zdravljenju na Katinari

V bolnišnici na Katinari je na zdravljenju s strogo pridržano prognozo 20-letni Stefano Pizzul iz Gorice.

V torek zvečer je zadobil zelo hude telesne poškodbe v prometni nesreči, ki se je zgodila v krizišču ulice Brigata Pavia in Matteotti. Pizzula, ki se je peljal s kolesom, je v omenjenem krizišču z avtomobilom reanul 5 turbo zbil triindvajsetletni Massimo Furlan iz Gorice, ulica del Santo 55. V silovitem trčenju je nesrečnega kolesarja, ki stanuje v bližnjem drevoredu Venezia 19

vrгло nekaj metrov naprej na pločnik, kjer je oblezal s hudimi poškodbami. Kolo pa so našli se nekaj metrov stran, na vrtu bližnje telovadnice. Zaradi hudih poškodb so ponesrečenca s helikopterjem prepeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so ga s pridržano prognozo sprejeli na oddelek za ozivljanje.

Zdi se, da je med vrzoki hude prometne nesreče, poleg neprimerne hitrosti (dokaz za to so posledice trčenja) tudi zmanjšana vidljivost na omenjenem odseku ceste ulice Brigata Pavia.

NOVICE

Nocoj v kinu Vittoria slovo od sezone Gorica kinema

Nocoj se v kinodvorani Vittoria na Travniku zaključi letošnja sezona Gorica kinema, ki jo je priredil Kinoatelj. Dolg niz cetrkovih srečanj s kvalitativnimi filmi, ki se je začel lani v zgodnji jeseni, bodo nocoj ob 20.45 sklenili s filmom "Klavir" (Lezioni di piano), ki ga je režirala Jane Campion. Dogajanje je postavljeno v leto 1870. Skupaj s hčerko in ljubljanim klavirjem Ada, mlada nema Angležinja, zapusti svojo domovino, da bi se v Novi Zelandiji poročila z moskim, ki ga ni se nikoli videla. Film je prejel Zlato palmo v Cannesu ter nagrado za najboljšo žensko vlogo. Ob filmu se bo nocoj odvijal pogovor na temo "1895-1995 Gorica Kinema ob stoletnici". S prijatelji bi organizatorji sezone Gorica kinema radi osvetlili perspektive in možnosti, ki jih odpira blizajoca se stoletnica filma, za slovo od sezone pa bo sledila sproščena družabnost.

Sladkor proste cone spet v prodaji toda 60 lir dražji

Trgovinska zbornica sporoča, da bodo odjemalci v goriški pokrajini z današnjim dnem imeli spet na voljo sladkor po znižani ceni proste cone. Pokrajinski odbor za cene je pred nedavnim odredil, da bo letošnji kontingent sladkorja proste cone v prodaji od 1. julija dalje in sicer po ceni 1.160 lir na kilogram (vključno z davkom IVA). Sladkor proste cone se je torej podražil za 60 lir pri kilogramu, kar gre pripisati izključno manj ugodni menjavi lire pri nabavi sladkorja pri tujih dobaviteljih.

Podkupnine in špekulacije: poizvedovanja tudi v Trziču

Preiskovalci iz Pordenona se zanimajo tudi za morebitne nepravilnosti in kaznivaa dejanja, ki naj bi jih v podkupninske zadeve vpleteni podjetniki in politiki zagrešili na Trziskem. Tako so se po nalogu sodnikov pooblašcene osebe zglasile na sedežu Konzorcija za industrijski razvoj v Trziču in sprasevale za nekatere podrobnosti v zvezi z gradnjo železniskega tira v pristanisce. Delo je opravilo podjetje De Martis. Isto podjetje se je menda zanimalo za odkup televizijske postaje Telemare.

Praznik Unità na Catterinijevem trgu

Na Catterinijevem trgu v Gorici se bo jutri začel tradicionalni praznik lista Unità, ki bo trajal do 11. julija. Prireditve bodo ob koncu tega in prihodnjega tedna. Po zacetnih polemikah je bil uspešno rešen spor med krosnarji in prireditelji festivala, piše v krajšem poročilu za tisk, kjer je naveden tudi program. Vsak večer bo ples z ansamblom Croma, v soboto 10. t.m., pa bo igral ansambel "Simon e Gianni". 3. in 10. julija bodo priredili tudi tombolo.

Zadnji čas za vpis v občinske otroške vrtnce

Občinska uprava v Gorici obvesča, da je treba do 3. julija poskrbeti za vpis otrok v občinske otroške vrtnce za solsko leto 1993/94. Starsi otrok, ki so v letošnjem solskem letu že obiskovali otroške vrtnce lahko potrdijo vpis kar v vrtcu. Za nove vipse se je morajo starsi obrniti do pristojne službe na občini (tel. 383232 ali 383222).

KINO

GORICA VITTORIA Gorica kinema: 20.45»Lezioni di piano«. Režija Jane Campion. Zlata palma na festivalu Cannes 93. CORSO 18.00-20.00-22.00»Bagliori nel buio«.

OBVESTILA

ZSKD - Gorica sporoča, da bodo v poletnem obdobju, začeni od danes, poslovali ob 8. do 14. ure.

GLASBENA MATICA obvesča, da sprejema potrditve vpisov svojih gojencev in vpisuje nove gojence za solsko leto 1993/94 do 30. julija, vsak dan razen sobote od 10. do 12. ure na sedežu v ulici della Croce 3.

OBČINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH obvesča, da bo zaprta od 2. do 12. julija. Od 14. julija naprej bo zopet odprta po naslednjem urniku: ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure.

DRUŠTVO PROSTVOLNIH KRVOĐAJALCEV V SOVODNJAH priredi 18. julija izlet na Planino pri Jezeru. Prevoz z lastnimi sredstvi, hrana in nahrbtniki, primerna obutev in oprema. Prijave in pojasnila pri tajnici (tel. 882043).

SINDIKAT INCACGIL obvesča, da je njihov uslužbenec vsak cetrtek od 15.45 do 18. ure prisoten na zupanstvu v Sovodnjah za informacije, izpolnjevanje raznih obrazcev glede ticketa, pokojnin itd.

RAZSTAVE

NA GRADU je razstava likovnih del Roberta Jooša odprta vsak dan razen ponedeljka od 9.30 do 13. ure in od 15. do 19.30, v nedeljo pa od 9.30 do 13. in od 15.30 do 19.30.

PRISPEVKI

V spomin na Ivana darujejo prijatelji z Oslavja 170 tisoč lir za Sklad Mitja Cuk-Gorica.

V spomin na Ivana Figlja darujejo kolegi s Kmecke banke 585 tisoč lir za Balinarski klub Mak iz Standreža.

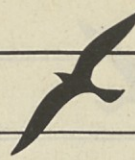
Namesto cvetja na grob Mirka Zottija darujejo soletniki 1930 iz Vrha 105 tisoč lir za krvodajalce Sovodnje in 105 tisoč lir za sportno kulturno središče Danica na Vrhu.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI ALL'ORSO BIANCO C. Italia 10, tel. 53157. **DEŽURNA LEKARNA V TRZICU** RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

POGREBI

Danes ob 8.40 Delfino Caucig iz splosne bolnišnice v Trziču, ob 11. ura Dino Marangon (iz Vidma) v cerki pri Sv. Ani, pogreb bo na glavnem pokopališču, ob 13.15 Cesira Marchig vdova Specogna iz splosne bolnišnice v Dolenje.



KONCERT V VILI MANIN V PASSARIANU

Očarljivi Zuccherero

Fornaciari je spet dokazal, da sodi v samo vrh evropske lahke glasbe, ponedeljkov koncert pa je bil na visoki ravni - Pesmi iz zadnjih treh albumov

ALES WALTRITSCH

Saj ni lep, vendar je tako priden, da te vseeno očara... tako se je izrazila neka najstnica pol ure pred zaključkom ponedeljkovega koncerta, ki ga je Zuccherero imel v vili Manin pri Passarianu. In res, koncert je bil na visokem nivoju. Zuccherero je se enkrat dokazal, a tega sploh ni bilo treba, da sodi v sam vrh evropske glasbene scene.

Ponedeljkov večer se je začel z nastopom mlade kantavtorke Gerardine Trovato, ki je v petnajstih minutah svojega nastopa dodobra vrgla številno publiko. Zadnjo njeno skladbo, Aspettiamo il domani, bomo brez dvoma lahko se poslušali v številnih radijskih oddajah, njeno ime pa si velja zabeležiti. Nekaj minut odmora in že je bil oder pripravljen za nastop kralja italijanskega soula.

Točno ob 21.30 je Mino Vergnaghi, zvest Zuccherov pevec spodbudil občinstvo k ploskanju in burnemu kričanju v pravem gospelnem stilu, dokler se na odru ni pojavil on, Zuccherero. Skladba, po kateri nosi naslov tudi njegov zadnji album L'urlo je uvela v dve uri dolg koncert. Na odru, postavljenem brez posebnih

nih in večkrat nepotrebnih trikov so prednjacile številne rože in večje drevo, luči so neprestano sledile Zuccheru z zametnimi barvami, prava pasa za oči pa je bila stalna igra z diaprozitivni, ki je prekrivala velika platna, ki so bila postavljena nad stranskimi zvočniki in za odrom. Zacelo se je s psihedeličnimi kadri (podjetje, ki je postavilo ta del scenografije se imenuje LSD - Light and Sound Design, in to ime je povsem v skladu s scenografskimi efekti) in nadaljevalo s spletom geometričnih iger in diaprozitivov vezanih na posamezne skladbe.

Adelmo Fornaciari je v glavnem zapel pesmi iz svojih treh zadnjih albumov Blues, Oro, Incenso e birra in L'urlo. Hitri ritmi in soul balade so se kar pretakali pod vodenjem kitare Corrada Rusticija in zvokov hammond orgel Luciana Luisija. Tolkac Michael Shrieve (več let je igral s Santano in se to kar dobro pozna) z Zuccherovim glasom so koketirali pevci Mino Vergnaghi,



Jenni Bersola in predvsem odlična vokalistka Elleen Dannis.

Po uvodni skladbi je koncert nadaljeval s hiti Nice, Povero Cristo, It's Alright, Il pelo nell'uovo, Ridammi il sole, Il mare impetuoso..., Un'orgia di anime perse. Desetisocglava množica je z veliko pozornostjo sledila izvajanju rhytm and bluesa in soula italijanskega kantavtorja in niti neprijeten dez, ki je dobre pol ure nadlegoval

vse prisotne, ni pokvaril cara tega večera. Dalje so se zvrstile balade Dune mosse, cudovita protivojaska balada Diamante, Con le mani, Pippo, in izredno ziva Diavolo in me. Po kratki pauzi se je na odru pojavil mlad, slep tenor Andrea Bocelli, s katerim je Zuccherero v duetu zapel skladbo Miserere. Melodičen intermezzo s skladbo Wonderful world in ze je bil na vrsti njegov napad na verski in-

tegralizem s hitom Solo una sana e consapevole libidine salva il giovane dallo stress e dall'Azione cattolica. Overdose d'amore je uvedla v zaključni del, v katerem je Adelmo Fornaciari podal se nekaj bisserckov. Bis, oz. ter večera so sestavljale skladbe Gone fishing, umirjena in intimna balada Van Morissona Have I told you later, ki je zapel kar dvakrat, prva Zuccherova velika

uspešnica Donne, rock-blues medley s skladbami Honky tonk women in Proud Mary ter zaključno Hai scelto me. Odličnemu večeru je seveda pripomogel tudi kraj, vedno bolj obiskana vila Manin, ki bo v nedeljo prizorišče obujanja glasbenih vrlin šestdesetih let z nastopom skupine Velvet Underground, 25. julija pa bo v tem okviru Sting zaključil letošnjo italijansko turnejo.

400-LETNICA / IZDALI TUDI ZNAMKO

Vrsta razstav v Palmanovi

Stari tiski in finska trdnjava

MARKO WALTRITSCH

V enem najlepših utrjenih mest v Evropi si je v tem času mogoče ogledati marsikaj zanimivega. Letos namreč praznujejo 400-letnico izgradnje mesta. Zgradili so ga na pobudo Beneske republike, ki je tam hotela imeti močno vojaško posadko, s katero bi branila svoje ozemlje pred turskimi vpadi. Slučaj pa je nanesel, da so prav tistega leta 1593, ko je bila Palmanova zgrajena, Turki bili premagani pri Sisku. Premagala jih je cesarska vojska, v kateri so bili tudi vojskaki iz slovenskih ter hrvaških dežel, ki so takrat sodile v cesarstvo Habsburzanov. V ljubljanskem Narodnem muzeju je v tem času odprta zanimiva razstava, ki si jo je prav tako vredno ogledati kot tiste v Palmanovi in v Passarianu, saj so vse posvečene dogajanju v istih casih. Slovenska posta je izdala tudi znamko o bitki pri Sisku, pa ceprav ta ni na slovenskem ozemlju.

Znamko o Palmanovi je izdala italijanska poštna uprava. Znamka z nominalno vrednostjo 600 lir sodi v serijo znamk velikega formata, ki jih v Italiji že vrsto let izdajajo, da bi s tem valorizirali turistično pomembne kraje.

Letos so na sitirih znamkah upodobili kraje Carloforte, Palmanova, Senigallia in Sorrento. Na znamki o furlanskem mestecu vidimo Videmska vrata, eno treh utrjenih vrat, skozi katere pridemo v mesto. Znamka je izšla prejšnjo soboto. Ob tej priložnosti je bila prirejena tudi filatelistična razstava. Na njej je bilo poleg tematskih se veliko specializiranih zbirk. Omembe vredne so tiste o zigih vojaške poste v italijanskem zaledju Furlanije med 1. svetovno vojno kot tudi znamke avstrijske zasedbe Furlanije in dela Veneta po kobariskem prodoru. Avstrijska okupacijska vojska generala Borojevica je takrat pustila italijanski naziv krajev tudi v Beneciji, kjer so seveda živeli ljudje slovenske narodnosti. Zanimivi so bili tudi eksponati poste Českoslovaske legije v Italiji. Avstroogrski vojak - ujetniki ceske in slovaske narodnosti so namreč takrat ustanovili svojo legijo, ki se je borila proti Avstriji.

Filatelistična razstava je seveda trajala le tri dni. Ves julij pa bo v nekdanji Napoleono-

vi smodnišnici odprta razstava starih zemljevidov evropskih utrjenih mest. Pripravili so jo priznan strokovnjak in trgovec iz Padove Giampaolo Buzzanca, pravi izvedenec na tem področju. Vsako leto v avgustu prireja v Palmanovi prodajno razstavo starih tiskov. Ta bo tudi letos v avgustu. Sedaj, v juliju, pa je tam razstava omejena na stare zemljevide na katerih so vidna utrjena mesta naše celine. Poleg številnih nacrtov Palmanove najdemo tu tudi zemljevid in mapo Zadra, Varazdina in Petrinje, da se omejimo samo na nekatere v naši neposredni sosescini.

V ponedeljek pa so v Palmanovi odprli se eno razstavo. Na tej lahko vidimo finsko utrjeno mesto Hamino. To mesto, na ozemlju današnje Finske, so zgradili Rusi leta 1797, torej dobrih 200 let po izgradnji Palmanove, po naročilu Aleksandra Vasiljevica Suvorova. Hamino so gradili ruski inženirji in vojaki. Trdnjava Hamina se nahaja nedaleč od Helsinkov. Strokovnjaki pravijo, da je to najlepše in najbolj ohranjeno utrjeno mesto v Evropi. Tudi ta razstava bo odprta nekaj casa.

Z VRSTO ZANIMIVIH PRISPEVKOV

Izšla je nova številka zbornika Il Territorio

JANKO JEZ

Po daljšem presledku je spet izšel zbornik Il Territorio. To je 30. številka v zadnjih desetih letih. Moral bi izhajati kot reprezentativno glasilo javnega vecnamenskega kulturnega središča s trziškega področja s sedežem v Ronkah. Zaradi pomembnosti svojih prizadevanj je zbornik kmalu prestopil na zahodu Soco in zaobjel Gorisko in sploh vse Posocje in tako tudi navezale stike z goriskimi Slovenci, medtem ko se je le bežno ozrl čez Timavo v smeri Trsta.

Pokroviteljstvo nad zbornikom je prevzel Konzorcij občin Doberdob, Fogliano, Tržič, Zagorje, Skočjan, Sv. Peter, Starancan in Turjak. Uvodoma želi Konzorcij novi 30. številki zbornika obilo uspeha v novi fazi kulturnega vzpona:

»Ko je gospodarska stiska skoraj privedla naše občine do zrtovanja izhajanja zbornika, ki ga je narekovalo bolj dejansko stanje kot pa politično prepričanje, sta delo in hvalevredna zavzetost kolegov, ki zdaj vodijo javno vecnamensko kulturno središče omogočila dosežek neslutene in zelo prestižnega uspeha.

Neglede na priznanje deželne uprave, ki bi že samo po sebi pomenilo pohvalo, smo ugotovili veliko sposobnost te strukture, da se je povzpela do dinamičnosti in do inventivne sposobnosti, ki sta omogočili kakovostni skok.

Glavni urednik Aldo Buccarello, ki izhaja iz bolj ali manj preprečevalne, vendar absurde ugotovitve znanega ameriskega humorista in pisatelja Marka Twaina: »Nikogar ne vprašam, kateri rasi pripada človek; dovolj mi je človeško bitje, kajti nihče ne more biti nekaj slabšega,« poudarja, da današnji rasizem, ki se pojavlja v svetu, ni manj ponižujoč od zlohotnega



rasizma zlega spomina, ceprav je današnji bolj subtilen, eleganten, zato pa manj zaznaven. V naslednjem sestavku »Kratki zapisi o zborniku Il Territorio« istega urednika je zapisano, da je nastanek Kulturnega središča in njegovega glasila pomenil zavzemanje politične in kulturne zavesti na področju Bizjakarije;

»Bili smo brez zgodovine, zdaj pa smo se uveljavili. Nismo se hoteli nikomur podrediti, zato smo morali razviti vse sile, da bi nadoknadili zamujeno zgodovinsko, kulturno in socialno pricevanje o našem obstoju. «Ze zdaj moramo biti novi ljudje in zagovarjati nastanek družbe, v kateri bo predvsem veljala etika bitnosti, lepote in dobrote nad senzacijami in dobickarstvom. Ta sprememba ne pozna poti nazaj.«

Članek Kraška ohcet med tradicijo in kroniko je napisala tržaška kulturna delavka in novinarica Breda Pahor. Obravnava

glavna obdobja starega poročnega obreda trzaskega Krasa, ki so ga obnovili leta 1968. Ta obred, ki traja en teden, omogoča paru zaročencev, da proslavlja pravcato poroko, ki je vključena v tradicionalen okvir, ki pa je zaradi narodnih nos in obredja odlično izpeljan. To nam omogoča, da vsako drugo leto ob koncu avgusta prisostvujemo vračanju vsega, kar je že davno bilo. Pregled smiselno dopolnjuje več barvnih slik, ki ponazarjajo potek tega pomembnega ljudskega obreda pri nas na Krasu. Avtorica bi nam lahko tudi v bodoče prikazala zanimivosti raznih ljudskih obredov na našem območju. Zanimivi in zelo stari so na primer tudi ljudski običaji v Reziji in Beneski Sloveniji za casa pustovanja. Znano je, da so domačini potrebne maske sami izdelovali. Nekatere maske so prave umetnine. Zbiratelji jih zelo cenijo. Dragoceno zbirko teh mask hranijo v Furlanskem kulturnem središču v Vidmu.

Antonio Lorenzut je napisal komedijo Ronski uspeh v bizjaskem narečju. Za osnovo mu je služila farsa neznanega francoskega avtorja iz začetka tega stoletja. Lorenzut je doma iz Dobbie, živi pa že 70 let v Argentini. Vsebinska komedije sloni na zabavnem sledstvu dvosmislov.

Zal moramo pripomniti, da stroji za tipkanje in teleprinterji v uredništvu niso opremljeni s slovenskimi črkami in znaki. To velja tudi za tiskarsko opremo. Uredništvo obljublja, da bo to nerodno pomanjkljivost odpravilo.

Plastificirane platnice so pri tej številki pravcata umetnina. Gre za olje na platnu, delo domacega slikarja Alda Bressanutija z naslovom »La zò nel cortivo«.

GLASBENI DOGODEK LET

Jutri in v soboto nastop U2 v Veroni

Veliko pričakovanje za nastop Ircev

In ze smo tu. Najbolj pričakovan glasbeni dogodek poletja 1993 je pred nami. Jutri se bo v Veroni začel italijanski del koncertov Zooropa Tour 93 irske skupine U2. Pričakovanje za te nastope je ogromno, saj so organizatorji morali prvotnim trem datumom dodati se pet koncertov, tako da bodo U2 igrali jutri in v soboto v Veroni na nogometnem stadionu Bentegodi, 6. in 7. julija v Rimu, 9. v Neaplju, 12. v Turinu ter 16. in 17. v Bologni. Trije datumi so že zdavnaj razprodani, približno tritisoč vstopnic je se na razpolago za sobotni veronski nastop, nekaj več za Turin in za drugi bolonjski koncert. Vsega skupaj so že prodali preko 300.000 listkov, medijsko zanimanje za ta niz koncertov je ogromno, sama Stereora je radijski sponzor in stalno prenaša novice in podatke o njihovem prihodu v državo, ki jim je prva, seveda po domaći Irski, zagotovila polno dvorano daljnega 1983. leta. Jutri bo Stereora oddajal special o tej skupini, od 16. do 22. ure, z intervjuji in zacetnim delom koncerta.

Kdo pa so ti stirje fantje dablinskega predmestja. Bono "Vox" Hewson (glas in kitara), Dave "The Edge" Evans (kitara, klaviature in glas), Adam Clayton (bas) in Larry Mullen (bobni) so začeli skupno kariero po dublinskih pubih leta 1976. Irski prestolnica je prava meka za ljubitelje glasbe, saj se tu rojevajo številne dobre skupine, kar je odlično pokazal režiser

Alan Parker v svojem filmu The Commitments. Za ime so si zbrali zelo preprosto ime U2, kar pomeni "tudi ti" in s tem hoteli prikazati značaj svoje glasbe, ki je dosegljiva in namenjena vsem.

V kratkem času so dosegli velik uspeh in danes sodijo v sam vrh svetovne glasbe. Njihovi prvi albumi so Boy, October in War (1980-1983). Uspešnemu The unforgettable fire so sledile plošča v živo "Under a blood red sky" in albuma Joshua Tree in Rattle and Hum.

Predlanskim je izšla plošča Achtung baby, po kateri so začeli svetovno turnejo, ki jih se danes vidi na odrih celega sveta. Prav te dni, in sicer v ponedeljek, 5. julija pa bo izšel novi album Zooropa, ki nakazuje ponovne spremembe v glasbenih prijemih skupine.

Koncerti temeljijo v glavnem na skladbah zadnjega albuma Achtung Baby, ki so po svojem težke in post moderne, kot vse pesmi U2 pa se dotikajo izredno važnih in perečih problemov, kot so alienacija, emarginacija in rasizem. Za poletne nastope uporabljajo isto scenografijo, ki so jo uporabili lani v dvoranah z nekatereji izboljšavami in predvsem s adaptacijo sedanjemu stanju. Na platnih naj bi se vrstili prizori nacistične propagande iz tridesetih let in v vojni porušeni mest. Vse, od zvokov do interpretacije pesmi je bolj kruto, bolj trdo, neposredno, kot da bi poslušalcu zabodli noz v hrbet. S temi simboli in

takim nastopom U2 zelijo osredotociti pozornost na fasizem in rasizem, ki sta se letos ponovno pojavila, predvsem v Nemčiji, toda tudi v Franciji, Italiji, Veliki Britaniji in seveda v državah bivše Jugoslavije. Njihov nastop, kot je pred kratkim dejal Edge, ni politični shod, njihovi koncerti so politično izražanje srca in vlada custev.

Na 76 metrov dolgem odru, za katerega skrbi 180 ljudi, ki na 52 tovrstnih prevaza 1.200 ton potrebnega materiala, bodo U2 na koncertu, ki se ga ne sme zgubiti, z igrali od 22 do 25 skladb. Pred njimi pa bodo v Veroni nastopile se izredno zanimive skupine Oakenfold, An Emotional Fish in Pearl Jam.

V SKLOPU POLETNIH KONCERTOV

Koncert klavirskega dua Gemmiti

LUIISA ANTONI

Organizacija gledališča Verdi s sodelovanjem zavarovalne družbe Assicurazioni Generali, je, v sklopu ciklusa Poletnih koncertov, ponudila trzaskemu občinstvu koncert klavirskega dua, ki ga sestavljata brata Fabio in Sandro Gemmiti. Spored se je pričel z Mozartovo Sonato v D duru K 448. Prvemu stavku, v katerem je predvsem izstopalo iskanje glasbenih odtenkov, je sledil Andante, ki je omogočil izredno prelite zvoka obeh instrumentov in je predstavil veliko muzikalnost izvajalcev. V

zadnjem stavku, kljub hitrejšemu ritmičnemu snovanju in neoporečni tehnični izvedbi, pa ni pršla do izraza živahnost Allegra. Naslednji komad, ki sta ga pianista z igrala, so bile Variacije na Paganinijevu temo Witolda Lutoslawskega. Zahtevna partitura je doživela izvrstno izvedbo, v kateri sta pianista z izredno ritmično koordinacijo prikazala dinamične možnosti igranja na dveh klavirjih. Spored večera je zaključila Sonata v F molu op. 34b nemškega skladatelja Johannes Brahmsa.

GLASBA / REVIJA BLUEST V TRSTU

Žonglerske orglice J. Cottona

Bluesman iz Chicaga nastopil v torek na Gradu sv. Justa

Blues glasba je v ponedeljek in torek zvečer odmevala na velikem dvoriscu Grada sv. Justa v Trstu. V okviru 7. glasbene revije Bluest so se prvi dan predstavile izključno mlademu trzaskemu občinstvu tri manj znani ansambli (Bocchi Band, Bakala Blues Band in Jimmie Joe and the Young), v torek pa je bil protagonist večera ameriški igravec na ustno harmoniko in pevec James Cotton, ki ga je spremljala solidna crnopoltska skupina.

James Cotton je znano ime v ameriskem svetu bluesa. Po nekaterih mnenjih naj bi bil celo največji živeci igravec na orglice. Neizpodbitno je, da je ta 58-letni blues singer izdal 20 samostojnih velikih plošč, sodeloval je pri drugih petdesetih, bil je partner slovitih izvajalcev bluesa, med temi tudi utemeljitelja »električnega blue-

sa» Muddy Waters. Cotton izhaja kot Waters iz Chicaga, druge zibelke te crnske glasbene zvrsti (prva zibelka je tekla v delti Mississippija, prav v Chicagu pa so v dvajsetih letih posneli prvo ploščo bluesa). To njegovo »poreklo« se pozna na pri njegovem močnem, cvrstem izvajanju, ki je imelo v ritmični sekciji skupine trdno oporo. Ko zaigra na orglice, je Cotton vsekakor »žongler« in pravcat »showman«, ki pa zna tudi zapeti tako, kot so peli njegovi predniki po delu v bombaznih nasadih: otopno, presunljivo, lirico in doživeto. Prav v teh trenutkih je Cotton najbolj pritegnil občinstvo. To so bili najlepši odlomki večera; v njih je blues zazivel in fasciniral kot v dobrih starih casih.

MARJAN KEMPERLE



ALBANIJA - GRČIJA / ZAOSTROVANJE

Lačni so vsem odveč

Grško - albanski odnosi nikoli niso bili vzorni - Izgon grškega pravoslavnega duhovnika kot izgovor za vračanje albanskih ilegalnih emigrantov - Demonstracije v južni Albaniji

Določati meje balkanskih držav je bilo vedno nevhvalno opravilo. Tudi potem ko so bile te začrtane - praviloma s pomočjo mednarodnih posrednikov, ki so imeli tu pac svoje interese -, so nezadovoljne manjšine, ki jih je kartografija velikih odrezala od matične domovine, predstavljale stalen izgovor za nove spore in spopade. O tem, da najhujša vojna te vrste poteka zdaj v Bosni, ni treba zgubljati besed. A na žalost ostaja se vrsta kriznih žarišč, ki bi utegnili čez noc postati torišča novih spopadov. Eno takih je albansko-grška meja oziroma v Albaniji ziveča grška manjšina. Po podatkih albanskih oblasti živi zdaj v južni Albaniji se približno 60.000 Grkov, po trditvah Aten pa jih je najmanj 400.000. Izgon grškega pravoslavnega duhovnika iz Džirrokaste na jugu Albanije konec prejšnjega tedna, čes da je podpihoval grške separatistične težnje, ter povračilni grški ukrep - od sobote do srede so izgnali že 13.000 ilegalno priseljenih Albancev, ki so po razpadu Hoxhovega sistema pred tremi leti odšli tja s trebuhom za kruhom, se nevarno zaostrojuje.

Odnosi med Grčijo in Albanijo nikoli niso bili zgledni, tako kot tudi ne odnosi med drugimi bal-

MILOŠ EKAR

kanskimi državami. Od leta 1940 do 1985 so bile meje med državama zaprte. (Morda ni odveč pripomniti, da je tega leta umrl Enver Hoxha). Leta 1987 sta državi podpisali sporazum o gospodarskem sodelovanju, Grčija pa se je uradno odrekla spore in spopade. O tem, da najhujša vojna te vrste poteka zdaj v Bosni, ni treba zgubljati besed. A na žalost ostaja se vrsta kriznih žarišč, ki bi utegnili čez noc postati torišča novih spopadov. Eno takih je albansko-grška meja oziroma v Albaniji ziveča grška manjšina. Po podatkih albanskih oblasti živi zdaj v južni Albaniji se približno 60.000 Grkov, po trditvah Aten pa jih je najmanj 400.000. Izgon grškega pravoslavnega duhovnika iz Džirrokaste na jugu Albanije konec prejšnjega tedna, čes da je podpihoval grške separatistične težnje, ter povračilni grški ukrep - od sobote do srede so izgnali že 13.000 ilegalno priseljenih Albancev, ki so po razpadu Hoxhovega sistema pred tremi leti odšli tja s trebuhom za kruhom, se nevarno zaostrojuje.

držav nekdanje SZ in seveda Albanije, je grško manjšino v Albaniji skušala pomiriti, čes, naj pokažajo do obljubljenih demokratskih sprememb.

Grška manjšina je dobila pravico do organiziranja politične stranke - imenuje se Omonija - Mitotakis je prišel v Tirano in se s takratnim Hoxhovim naslednikom Ramizom Alijem dogovoril o vrnitvi približno 5.000 beguncev. A ljudje so kljub temu se naprej odhajali v Grčijo, saj jim revna domovina pac ni mogla zagotoviti kruha, predvsem ne belega, kakrsnega so si želeli ves čas prisilne izolacije, a si tega niso upali glasno povedati. Albanske oblasti se niso preveč trudile, da bi jih zaustavile, saj so tudi najrevnejši emigranti se vedno zaslužili dovolj, da so del denarja lahko poslali sorodnikom v domovino. Kot pravi podpredsednik albanske vlade Bashkim Kopliku je takih emigrantov po svetu že blizu pol milijona in ustvarjajo pomemben vir prihodkov, saj večino zasluženega denarja praviloma pošilja sorodnikom v domovino. Od tega jih je samo v Grčijo od 100.000 do 200.000 tisoč. Tako vsaj zatrjujejo grški organi. Ker so to ilegalni imigranti, pa njihovega natančnega števila najbrž nikoli ne bo mogoče ugotoviti.



Grki ukrepajo ostro: vrnilo bodo vse ilegalne priseljence (Telefoto: AP)

URADNA NAVODILA ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

Samo za ameriške oči...

DEJAN ZAGORAC

Nic posebnega ni, da imajo diplomati oziroma delegacije na pogajanjih navodila svoje države, koliko lahko (ne) popustijo v teh pogovorih, toda na nedavno končani svetovni konferenci OZN o človekovih pravicah so v javnost pricurljala ravno takšna, sicer dobro varovana navodila ameriške delegacije. Tako so navadni smrtniki imeli priložnost že v teku samih pogajanj, ki so se včasih zavlekla tudi pozno v noc, sproti »preverjati«, koliko se ameriška delegacija drži navodil svoje države, glede na sprejete dokumente pa je vprašanje, koliko je nasprotni strani to pogajanja olajšalo.

Dokument, na katerem je sicer oznaka »samo za ameriško delegacijo«, je bil v osemnajstih točkah »opora« za morebitno (ne) popuščanje pri določenih vprašanjih, kakor tudi za trdnejša ameriška stališča. Sedemstranski dokument se ujema z že znanimi stališči Washingtona pod novo Clintonovo administracijo. Bistven pa je seznam, na katerem piše, kaj lahko delegacija na dunajski konferenci sprejeme in kaj mora zavrniti, nekatere točke pa so si celo nasprotujoče.

Ni čudno, da so se govorniki praviloma izogibali omenjanju konkretnih primerov kršenja človekovih pravic, predvsem pa omenjanju vojne v BiH, saj je v navodilih kot posebna točka - Etnično čiščenje / Bosna in Hercegovina - zapisano, da morajo »nasprotovati omenjanju Bosne in Hercegovine (ali katerekoli druge države) v končnem dokumentu«. Navodila ameriškim svetovnikom so prav tako svetovala, naj »nasprotujejo trditvam, da

je »etnično čiščenje« v karksnemkoli pogledu isto kot genocid. Posamezna dejanja oziroma postopki ali praksa, ki se izvajajo kot del vojnega zločina, toda ni nujno, da se etnično čiščenje samo po sebi ujema z mednarodno priznanimi merili.

Glede terorizma so v navodilih delegacij svetovali, naj v dunajskih pogajanjih doseže, da bi s teroristi, razpečevalci drog in drugimi storilci nasilnih dejanj ravnali kot s kršitelji človekovih pravic. Prav tako naj bi bila tudi vsa protivladna dejanja kršenja človekovih pravic. Vsekakor pa je potrebno razlikovati teroriste od borcev za svobodo, je bilo zapisano o stališčih v pogajanjih o teroristih in oboroženih skupinah. Dokument prav tako omenja, da morajo posebej podpirati pravice posameznika do informiranosti, v poglavju

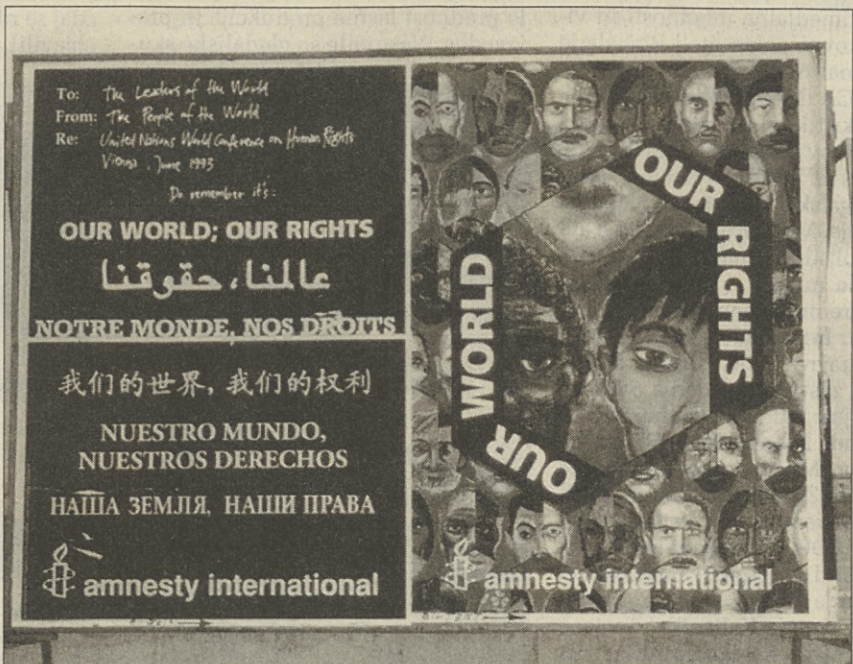
o samoopredelitvi pa podpirajo osnovne principe za »enake pravice in samoopredelitev vseh ljudstev«, kot je zapisano v Osnovni deklaraciji o človekovih pravicah.

Ameriška administracija se se ni dokončno opredelila, ali naj podpre ustanovitve stalnega mednarodnega sodišča (za zaščito človekovih pravic). V tej točki, ki govori o sodišču za zaščito človekovih pravic, pa izrecno navajajo, da je ameriška politika aktivno podpirala ustanovitev ad hoc sodišča za vojne zločine, velike kršitve humanitarne prava in zločine proti človestvu (na primer genocid), storjene na področju nekdanje Jugoslavije.

Medtem ko so nekatere udeležence ostro nasprotovale navzočnosti številnih nevladnih organizacij pri odločanju in sprejemanju dokumentov ZN kon-

ference o človekovih pravicah, je ameriška delegacija podpirala njihovo udeležbo v vseh fazah sprejemanja dokumentov. V navodilih pod točko Nevladne organizacije (NGO) so ameriškim pogajalcem svetovali, naj se na konferenci zavzemajo, da se nevladnim organizacijam, med katerimi je najbolj dejavna in znana Amnesty International, dodeli status polnopravnega partnerja na področju človekovih pravic.

S številnimi protesti, posiljanjem apelov na vse konce sveta, z zbiranjem podpisov za izpustitev političnih zapornikov in drugimi pretehtnimi in odmevnimi akcijami so bili številni aktivisti Amnesty International in drugih sodelujočih nevladnih organizacij vseskozi v Zdruzene narode pozvali,



Na plakatih se ne vidi ozadje »politike človekovih pravic« (Foto: D.Z.)

AFRIKA / OB KONCU ZASEDANJA OAE

Črna celina, njene vojne in človekove pravice

Po 18-mesečnem obdobju sporov med državama sta se sestala predsednika Sudana in Egipta

KAIRO - V egiptovski prestolnici se je končalo že 30. vrhunsko srečanje Organizacije afriške enotnosti (OAE), na katerem so razpravljali predvsem o mehanizmi za preprečevanje konfliktov na črnem kontinentu. Kljub nekaterim nestrinjanjem so sprejeli sporazum o oblikovanju mehanizmov za preprečevanje konfliktov in se ob enem sporazumeli, da bi lahko denar v posebnih primerih za opazovalce in mirovne sile dobili tudi zunaj meja. Generalnemu sekretarju organizacije Ahmedu Salemu so na zasedanju dali posebna pooblastila za oblikovanje pobud in mehanizmov za preprečevanje konfliktov. Na zasedanju so sprejeli resolucijo, s katero so Zdruzene narode pozvali,

naj ukinejo sankcije proti Libiji, ki so ji uvedli aprila lani, potem ko Libija ni hotela predati osumljenцев, ki naj bi podtaknili bombo v letalo, ki je eksplodiralo nad Lockerbijem.

V Kairu sta se sestala tudi predsednika Sudana in Egipta, Omar Hassa al Bashir in Hosni Mubarak, ki sta, kot sta dejala, na srečanju zaključila obdobje 18-mesečne napetosti in nesoglasij med državama. Kot sta povedala, sta državi odprli novo stran meddržavnih odnosov in sta na dobri poti, da medsebojna nesoglasja, predvsem glede obmejne območja v Halaibu, tudi zgladiata. Kot je po pogovoru s sudanskim predsednikom povedal Mubarak, sta državnik obravnavala

sporna vprašanja in veliko stvari tudi razjasnila, o meddržavnih problemih pa naj bi se v kratkem pogovarjala tudi zunanja ministra obeh držav. Mubarak je dejal, da egiptovske sile ne bodo posredovale proti Sudanu, medtem ko je sudanski predsednik menil, da bi morali državi prenehati s protipropagandno, ki sta jo doslej vodili druga proti drugi.

Na vrhunskem srečanju OAE je zadnji dan zasedanja spregovoril tudi generalni sekretar Amnesty International Pierre Sane, ki se je vrnil s konference o človekovih pravicah na Dunaju in poudaril, da so afriške države trideset let molčale o kršenju človekovih pravic in da morajo obsojiti kršitelje ter stopiti v bran žrtv nasilja. (Reuter)

FRANCIJA / ODNOS DO PRISELJENCEV

Tudi najhujši sovražniki tujcev so lahko - tujci

PARIZ - Francoski desničarski voditelj Jean-Marie Le Pen je uzaljen. Kot voditelj parlamentarne zveze strank njemu sorodne politične usmeritve v Evropskem parlamentu je hotel v škotskem Edinburghu organizirati posvetovanje evropskih desničarjev, med katere sodi tudi tudi Republikanska stranka nekdanjega nemškega oficirja nacistične SS Franza Schoenhuberja. Toda edinburghski hotelirji so skovali zaroto in za vseevropske desničarje v hotelih tega škotskega mesta ni niti ene prazne postelje. Jean-Marie Le Pen se upravičeno pritožuje, da se mu kot evropskemu

državljanu godi huda krivica, zato pa je lahko bolj zadovoljen z uspehi svoje osebne kampanje za izključevanje tujcev. V francoskem parlamentu namreč napreduje postopek za onemogočanje - neevropskih - priseljencev. Novi zakon bo od vseh, ki jih bodo ustavili policisti ali jih bodo o prebivališču povprašali drugi državni uradniki, zahteval potrdilo o stalnem ali začasnem prebivališču v Franciji. Zagovorniki človekovih pravic so dosegli pri novem zakonu samo to, da so umaknili nekam rasistični opis oseb, ki jih lahko uradniki preverjajo. S taksnimi ukrepi

kuša francoska vlada vsaj zaustaviti skrb zbujajočo nezaposlenost, ki je samo maja narasla za 11,5 odstotka. Statistike kažejo, da niso pred izgubo služb varni niti ne najbolj izobraženi ljudje, saj je gospodarska kriza v zadnjih mesecih najbolj prizadela prav mlade ljudi z visoko izobrazbo. Zato opazovalci dvomijo, da bo kampanja proti tujcem, ki se večinoma zaposlujejo v nezahtevnejših službah, zadostovala za zmanjšanje nezaposlenosti. Vlade napovedi zategovanje pasu bodo se bolj prizadele prav tako imenovane »bele ovratnike«.

(N. P. in agencije)

GRČIJA - RUSIJA / JELCIN V ATENAH

Državi veže pravoslavje

Skupna zaskrbljenost nad turškim vplivom

KIJEV, MOSKVA, ATENE - Oficirji črnomoškega ladjevja, za katerega sta se ruski in ukrajinski predsednik pred časom dogovorila, da si ga izosta državi razdelili, se taki odločitvi upirajo. Ladjevje, katerega vrednost ocenjujejo na približno 150 milijard dolarjev, sestavlja 300 bojnih ladij, med katerimi so nosilke helikopterjev, krizarke, oborožene z raketnimi sistemi, podmornice, lovci podmornic in torpedov ter prav toliko letal, helikopterjev in druge vojaške opreme. Ladjevje naj bi si državi razdelili do leta 1995. Vojaski vrhovi ob tem izražajo upanje, da bo med morarji zmagal razum in da ladjevje ne bi smelo postati predmet političnih obračunov.

Poslanci ukrajinskega parlamenta pa so v sredo pripomnili, da ne morejo ratificirati sporazuma Start 1 o omejevanju širjenja jedrskega orožja, saj so odločitev začeli povezovati z ameriškim napadom na Bagdad, zaradi česar se je odločanje o ukrajinski jedrski razorožitvi, ki mu Ukrajinci v strahu pred veliko sosedo Rusijo že pred tem niso bili pretirano naklonjeni, še dodatno zapletlo. Položaj v nekdanji SZ nikakor ni pomirjujoč. Tudi rusko - estonski odnosi se niso jasni po odločitvi talinskega vrhovnega sodišča, da je napovedan referendum v Narvi, mestu z ruskimi prebivalci, neustaven. Predsednik Boris Jelcin,

ki se mudi na prvem ruskem uradnem obisku v Atenah, pa si je kljub temu vzela čas, da si je ogledal Akropolo in se očitno dobro razpoložen za nekaj ur z jatho odpravil po Egejskem morju. Med sprehodom na Akropolo, tu se je poklonil spominu na rojstvo grške demokracije, se je Jelcin z zeno Naino pod roko na groz svojih telesnih stražarjev pomešal med mimoidoče turiste, tu in tam s katerim poklepetal in se z nekaterimi tudi rokoval.

Rusijo in Grčijo veže skupna pravoslavna tradicija in interesi na Balkanu, kar sta predsednika ob podpisu sporazuma o prijateljstvu in sodelovanju tudi na veliko

poudarjala. Tako Moskva kot Atene so zaskrbljene zaradi širjenja turškega političnega vpliva na Balkanu in v srednji Aziji, obe državi bolj ali manj odkrito podpirata Srbijo, s katero bi najraje sklenili neke vrste pravoslavno balkansko zvezo, pa tudi skupnih gospodarskih interesov jima ne bo težko poiskati. Jelcin in grški premier Micotakis sta podpisala vrsto pomembnih meddržavnih sporazumov, na tiskovni konferenci pa sta poudarila tudi podobnost pogledov njunih držav na dogodeke v nekdanji Jugoslaviji. Obe državi se po Jelcinovih besedah približujeta mnenju o podpori konfederalo uniji BiH. (T.S.B.)

Ruski parlament zavira sprejetje proračuna

MOSKVA - Ruska vlada je predlagala strogo zmanjšanje državnega proračuna za preostali del leta 1993 in pri tem parlament opozorila, da bo država zasla v katastrofo, če poslanci predloga ne bodo podprli. Namestnik predsednika ruske vlade Boris Fjodorov je dejal, da je vlada odločena ohraniti desetodstotni primanjkljaj bruto narodnega proizvoda, kar je blizu 12 bilijonov rubljev. Strokovnjaki in parlamentarji menijo, da so te številke povsem nerealne. Vendar pa Fjodorov trdi, da so vladni ukrepi za izboljšanje gospodarskih razmer v državi že začeli kazati prve rezultate. Maja je bila inflacija 19-odstotna, kmalu pa pričakujejo, da se bo spustila pod 15 odstotkov. Poudaril je, da vlada v prihodnje ne bo izvajala »šok terapije«, saj so napovedi za izboljšanje razmer v Rusiji zelo optimistične. Parlament se vedno ni podprl predlaganega proračuna za leto 1993 v celoti, pac pa le za dve četrtletji letosnjega leta.

Fjodorov je predstavil tudi vladne ukrepe za okrepitev domače valute in dejal, da bo v naslednjih dveh mesecih vlada skušala vrednost rublja obdržati na vrednosti 1,1 rublja za dolar. (Reuter)

NOVICE

Decembra začetek uresničevanja sporazuma

MADRID - Devet držav t. i. skupine Schengen je določilo 1. december 1993 za začetek izvajanja sporazuma o prostem pretoku ljudi, je sporočil španski državni sekretar za ES Carlos Westendorp. Dejanjska ukinitve notranjih meja omenjene skupine (ki jo sestavlja dvanajsterica brez Velike Britanije, Irske in Danske) naj bi po prvotnem načrtu stopila v veljavo 1. julija letos. Toda Alain Lamassouse, francoski minister za evropske zadeve, je že aprila menil, da bodo »zaradi premajhnega sodelovanja pri politiki priseljevanja in v boju proti trgovini z mamili« sšengenski sporazumi morali počakati vsaj do leta 1994«. (AFP)

Guseinov premier Azerbajdzana

BAKU - Azerbajdzanski parlament je za premiera izvolil Sureta Guseinova, pod njegovim neposrednim nadzorom pa bodo tudi notranje in obrambno ministrstvo ter ministrstvo za nacionalno varnost. »V Azerbajdzanu divja državljanska vojna, ki jo moramo preprečiti,« je dejal predsednik parlamenta Alijev ob imenovanju Guseinova, prebivalce Azerbajdzana pa pozval k enotnosti. Petintridesletni Guseinov je dejal, da bo storil vse, da bo v državi ponovno zavladal mir, Elcičbeja pa pripisal nesposobnost v armensko-azerbajdzanskem konfliktu na območju Gorskega Karabaha, v katerem so armenske sile uspešnejše. (Reuter)

Češka in Slovaška v Svetu Evrope

STRASBOURG - Ministrski odbor Sveta Evrope je včeraj tudi uradno potrdil sprejetje Češke in Slovaške v Svet Evrope, ki ima tako zdaj 31 članic. Evropski parlamentarci so največ pozornosti v zvezi z novima članicama posvetili vprašanju zaščite človekovih pravic in narodnostnih manjšin, pri čemer je imela Madžarska glede Slovaške največ zadržkov. Vendar pa madžarski poslanec sprejemu ni nasprotoval, ampak se je glasovanja vzdržal. (STA)

Ciper in Malta pred vrati ES

BRUSELJ - Evropska komisija je včeraj sporočila, da obstajajo možnosti, da Ciper in Malta postaneta novi članici Evropske skupnosti, vendar morata pred pogajanjmi za vstop izpolniti določene pogoje, je povedal komisar za mednarodne odnose ES Van den Broek. Ciper mora najprej najti trajno politično rešitev za etnične nesporazume, ki je razdelil otok, Malta pa mora urediti finančne in gospodarske razmere ter proračun. (Reuter)

EBRD se posipa s pepelom

STRASBOURG - Nekdanjega predsednika Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) Jacquesa Attalija ze dva meseca obtožujejo kraljevske razpisnosti, saj je porabil 55 milijonov dolarjev za opremo svojega sedeza v Londonu in za razkosna potovanja po svetu. V sredo pa je njegov podpredsednik Mario Sciallone izjavil, da si krivdo delijo vsi vodilni. Tudi takšno posipanje s pepelom pa ne bo vrnilo denarja tistim, ki ga najbolj potrebujejo in katerim je bil namenjen, državam srednje in vzhodne Evrope. (Reuter)

IZ TUJINE

Razstava Picassovih jedkanic v angleškem zaporu

LONDON - Prvic doslej bodo v nekem zaporu na jugozahodu Velike Britanije odprli razstavo Picassovih jedkanic. 410 zapornikov v Leyhillu, od katerih jih je 120 obsojenih na dosmrtno ječo, in tudi drugi obiskovalci si bodo Picassova dela lahko ogledovali do 25. julija. Jedkanice, na katerih so upodobljene zivali in zuzelke, so opremljene z besedilom iz Buggonove Naravne zgodovine. Po mnenju enega od organizatorjev razstave, s katero naj bi umetnost približali tudi tistim, ki jim drugače ni dosegljiva, so Picassova dela lahko razumljiva, hkrati pa ponujajo mnogo razlag. Pokrovitelj razstave sta British Telecom in South Bank.

Zapor Leyhill v Gloucestershiru je eden od vzornih zaporov, saj je polovica zapornikov zaposlenih zunaj zopora, kamor se vrnejo vsak večer. V zaporu organizirajo številne umetniške dejavnosti, med njimi gledališko delavnico, saj s tem po mnenju vodstva zopora, zapornike pripravljajo na vrnitev v »normalno« življenje. (STA)

Kiparjenje z orožjem

BOURGÉS - Francoska kiparka Chantal Cottet se je odrekla običajnim orodjem umetnika za obdelavo svojih del: njeno gradivo so protitankovske mine ali izstrelki težkega topništva, njeno delo pa poteka pod pokroviteljstvom Preizkusnega centra za oborožitev (DGA), ki jo je sprejel na svojem strelišču v Bourgesu. »Delam s tem gradivom. Zanimam me, kako vsi ti materiali delujejo drug na drugega. Sama skušam čim manj posredovati v nasprotju s klasičnim kiparstvom, kjer je umetnikov poseg v snov zelo velik. Sama sestavim gradivo, kasneje pa je vse odvisno od tipa streliva in pogojev za strel«, pri čemer rezultati niso vselej prepričljivi. Pod tehničnim nadzorom agentov DGA Chantal Cottet skrbno razmesti različne kose jekla, verig, železa, plastike na tisto mesto, kamor bo izstreljena protitankovska mina. »Seveda pa je vse, kar zadeva streljanje in eksplozive, izključno naša skrb«, pojasnjuje odgovorni strelšča v Bourgesu, kjer preizkušajo kopensko orožje na zemljišču, ki meri 10.000 hektarov. Oglušujoča eksplozija, ki jo je povzročilo kar 7 kg streliva, spremeni v tisoce kosčkov kompozicijo Chantal Cottet, ki je v trenutku strela skrita za varnim zaslonom. Zaradi silovitosti eksplozije se različni kosi »tarc«, ki jih je razpostavila sama, sprimejo med seboj. Umetnica potem med njimi opravi izbor in nekatere med njimi se bodo, skrbno zbrane, spremenile v kipe.

Chantal Cottet je odkrila svojo vokacijo leta 1979, ko je že kiparila, vendar na klasičen način v lesu in marmorju. »Odkrila sem jeklenko plina, ki je eksplodirala; doživela sem pravi šok, ko sem videla na eni strani trdnost jekla, in na drugi strani njegovo krhkost, kakršno je razkrila eksplozija«, pripoveduje. Od takrat naprej je umetnica delala samo se s pomočjo eksplozivov. »Vse to je bilo zelo težko organizirati«, prizna. Najprej je delala sama, potem je sodelovala z nekim proizvajalcem orožja in končno dobila blagoslov DGA. »Tukaj se prilagam konfiguraciji strela; v nobenem primeru ne smem ovirati dela«, pravi. Med vsakim strelom ima tako na voljo približno četrto ure, da lahko razpostavi svoje »tarce«. »Nobenih posebnih poskusov ne delamo zanj. Ona se pač prilagaja našemu tekočemu delu«, poudarjajo pri DGA. Vseeno pa se zdi, da je Chantal Cottet že postala »hišni inventar«. Direktor tehničnega parka v Bourgesu, inž. splošnega orožarstva Robert Bruneau, zelo mirno razloži: »Bila je tu se predno sem sam prišel... Sprejemamo jo z naklonjenostjo, vendar nimamo nobene potrebe po publiciteti. Poleg tega pa je zelo spretna: nekatere njene stvari so zares sijajne. Bolj prozaičen je bil eden od delavcev, ki je izjavil: »Od nas to zahteva samo dodatno delo pri pripravah«. Zelja Chantal Cottet je, da bi lahko nekdo sama prišla do streliva in najela strelšče, na katerem bi si lahko privoščila »samo umetniško streljanje«. (M. C., AFP)

Nova arheološka najdba priča o prazgodovinski potrebi po skupnosti v smrti

PARIZ - Ljudje, ki so živel v neolitiku, so že imeli družinske pogrebe. O tem priča odkritje enega izmed najstarejših skupinskih grobov v Franciji in brez dvoma na celotnem mediteranskem predelu, ki so ga našli v jami Belest-la-Frontiere v vzhodnih Pirenejih. To grobišce, ki ga lahko časovno lociramo približno štiri tisoč let pred našim stletjem, predstavlja »izredno pomembno dejstvo v razvoju prazgodovinskih pogrebnih običajev«, je poudarila Francoise Claustre iz centra za antropologijo ruralnih družb v Toulousu, ki je vodila izkopavanja. »To namerno zblíževanje mrtvih se je pojavilo tisoč let prej, predno je to postala razširjena navada na jugu Francije«.

Letos bo odkritje predstavljeno tudi javnosti, rekonstruirano v naravni velikosti na gradu muzeja Belest. Grob so našli leta 1983 speleologi in vaščani. V njem so posmrtni ostanki 32 pokopanih in pa 28 keramičnih vaz, ki so med najboljše ohranjenimi, najbolj značilnimi in izredno lepimi primerki te zacetne faze srednjega neolitika na jugu Francije, je dodala Francoise Claustre. Jama, ki je bila nekdo znana pod imenom »jama vil« oziroma v oksitanskem južnofrancoskem narečju »cauna de Belest«, leži na višini 390 metrov nad morjem in ima kakšen ducat dvoran in številne galerije. Bila je izmenoma prebivališče, delavnica, kjer so obdelovali kovine in tkali tkanine, grobnica in kraj, kamor so zapirali zivali. Človeška prisotnost je izpricana od petega tisočletja pred našim stletjem do zadnjega stoletja: v njej najdemo hkrati italske amfore iz prvega stoletja (izdelane na Apeninskem polotoku), poslikano keramiko in uteži za preslice iz železne dobe, keramiko z vrezanimi ornamentami iz pozne bronzne dobe, koščeno orodje in keramiko iz neolitika. Zakaj so se ti ljudje določili za skupnost v smrti, se sprašuje Francoise Claustre. »Če je skupinska grobnica potrditev navezanosti na določeno ozemlje, je lahko hkrati tudi prica spremembe miselnosti, namrec nastanka »metafizične tesnobe«. (AFP)

POPULARNA GLASBA / 34. JAZZ FESTIVAL

Jazz naš vsakdanji

Včeraj se je začel finale spomladanskega dela 34. jazz festivala, organizator Cankarjev dom pa kot festival predstavlja vse letošnje jazz koncerte, medtem ko se poslušalci sprašujejo o njegovi pravi glasbeni identiteti

Da smo Slovenci na vse vsakoletne poletno scensko-glasbene prireditve sila ponosni, ne gre zanikati, vendar pa je potrebno poudariti, da prav

vse ne zaslužijo pozornosti občinstva, se manj pa strokovne kritike. Ena izmed svetlih izjem je prav gotovo že tradicionalni ljubljanski Jazz festi-

val, ki s tem, da vstopa že globoko v četrto desetletje svojega obstoja, sodi med najstarejše evropske jazz festivale, saj so bili pred njim samo jazz festivali v Krakovu (1954), Sopotu (1956), Varšavi (1959), Mednarodni festival Jazza v Zurichu (1951), le nekaj let za ljubljanskim pa so vzniknili festivali tudi v Belfastu (1964), Luganu (1962) in Berlinu (1964), v letih 1970 - 75 pa so ljubljanski jazz festival pristevali med pet najpomembnejših festivalov jazza v Evropi.

Sprva se je imenoval Jugoslovanski jazz festival in v prvih šestih letih potekal v blejski dvorani Kazina, ki je bila zaradi svoje premične strehe za tovrstno prireditev se toliko bolj zanimiva. Ze po prvih treh letih obstoja je prireditev postala mednarodna - skupaj so prvič nastopali jazz glasbeniki z Vzhoda in Zahoda - med njimi tudi imena, ki so zaslovela sele kasneje. Ceprav so na četrtem blejskem festivalu nastopali nekateri znani tuji izvajalci (Albert Mangelsdorff, Klaus Doldinger in ameriška vokalistka našega rodu Hellen Merrill) je sele z nastopom vrhunske ameriške skupine The Modern Jazz Quartet z gostom, brazilskim kitaristom L. Almeido na 5. festivalu ta prireditev postala mednarodna, saj so se

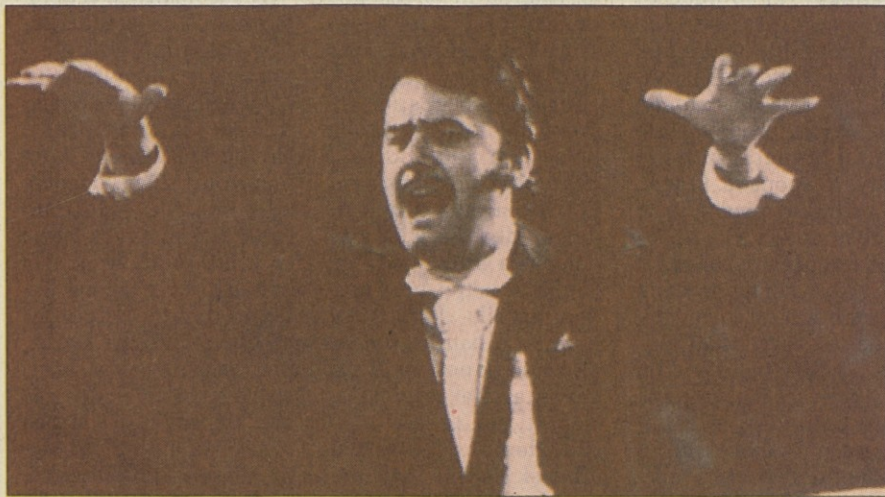
je od tedaj udeleževali najboljši ameriški jazzovski mojstri.

Ceprav je festival v 34. letih delovanja zamenjal kar nekaj prizorišč (blejsko kazinsko in festivalno dvorano, ljubljansko dvorano Tivoli, Plečnikove Krizanke in Cankarjev dom) in kar nekaj orgnizatorjev, in ceprav gre za kontinuirano in tudi programsko dokaj trdno zastavljeno prikazovanje glasbene produkcije, pa se številnim vsakoletnim obiskovalcem ljubljanskega jazz festivala zastavlja vprašanje njegovega koncepta in rdece niti. Ta festival je premnogokrat, zahvaljujoč hipoteki preteklosti, nanizal muzike zelo različnih slogovnih usmeritev, predvsem pa se izgubljal v iskanju ravnotežja in harmonije med "vzhodnimi" in "zahodnimi" skupinami ter solisti.

Zaključni del letošnjega spomladanskega dela 34. jazz festivala, ki se je pričel včeraj z nastopom Ara Ketu in ki bo trajal do sobote, 3. julija, sicer ruši ravnotežje med nastopajočimi, saj na programu ni imen iz nekdanje železne zavese, zato pa bo tem bolj zastopana glasba ameriških jazzistov. V starih festivalskih dnevih se bodo ljubiteljem jazza predstavile tri skupine oz. posamezniki različnih slogovnih usmeritev: poleg brazilске skupine Ara Ketu, nato legende so-

dobne improvizirane glasbe, skupina Oregon s člani R. Townnerjem, P. McCandlessom, G. Moorom, T. Gurtujem, Art Ensemble of Chicago in Chicago Blues

Tradition. V petek zvečer se obeta druženje z najboljšimi in najzanimivejšimi slovenskimi jazzarji, uvedne takte pa bo odigral Ratko Divjak Band. (M.T.)



Trije dirigentski stebri orkestralnega jazza - od zgoraj navzdol: Miljenko Prohaska, Jože Privšek in Vojislav Simić

NA KRATKO**Italija ceni našo razstavo**

BENETKE - Razstavo "Evropski slikarji iz slovenskih zbirk", ki so jo v Narodni galeriji v Ljubljani odprli 14. aprila in bo na ogled do 5. septembra, ter njen katalog ocenjujejo tuji in domači strokovnjaki kot primerka, vredna posnemanja in kot reprezentančna za kulturno in humanistično predstavo o Sloveniji. Tako novinar Aldo Rizzi v italijanskem časopisu Messaggero Veneto (11. maja) pod naslovom "Slovenska renesansa kot odgovor na vojno" opisuje ljubljansko razstavo kot razstavo-laboratorij. Kot piše Rizzi, razstava ni priložnostna, ampak je del znanstvenega in didaktičnega programa s predhodnicama v razstavah "Tuji slikarji od 14. do 20. stoletja" iz leta 1983 in "Evropska tihozija iz slovenskih zbirk" iz leta 1989. "Zaščitno božanstvo" - kot ga imenuje Rizzi - in skrben sodelavec razstave je prof. Federico Zeri, ki so-

deluje s Slovenijo že več deset let. Ob razstavi je bil izdan tudi katalog, ki sta ga uredila Zeri in kustosinja galerije dr. Ksenija Rozman. Kot navaja Rizzi, katalog vsebuje podatke o vseh 81. razstavljenih delih, ki prihajajo iz Italije, Nemčije, Avstrije, Francije, Flamske in Rusije. V katalogu je pred seznamom del objavljen esej Rozmanove. Esaj vodi bralca v branju kataloga in prikazuje pohod skozi umetnostno zgodovino na Slovenskem. Ideje Rozmanove, zapisane v esej, se razvijajo na podlagi široke svobode za razvoj posvetne umetnosti v modernem času, nadaljuje Rizzi. Rozmanova preleti čas od prazgodovine do danes s primeri iz razstavljenih del in z asociacijami na mitologijo, staro humanistično literaturo in na filozofske vire. Restavracija slikarskih del je omogočila dopolnitev "matičnega urada" umetnostne zgodovine, piše Rizzi. Na razstavi je tudi veliko del beneskih

slikarjev, Rizzi pa poudarja predvsem pomembnost dela Luce Carlevarija, ki je veliko pripomogel k ohranitvi beneske umetnosti 16. stoletja in vanjo vnesel novosti. Rizzi torej označi ljubljansko razstavo kot pravi veliki dogodek. Rizmanova, kot piše Rizzi, zaključuje svoj esej z mislijo, da bi bila razstava se lepša, ce bi bila na njej tudi dela avtorjev s slovenske obale, ki so bila po vojni spravljena v arhive. Po Rizzijevem mnenju je razstava znamenje povezovanja med narodi. Razstava bo v zmanjšanem obsegu postavljena od 24. septembra do 24. oktobra v Pokrajinskem muzeju v Mariboru, do sedaj pa si jo je z zanimanjem ogledalo 15 tisoč obiskovalcev. Na sliki: Radovedni čuvaj Franza Schamsa (1824 - 1883), last Slovenskega solskega muzeja, predstavljena na razstavi Evropski slikarji iz slovenskih zbirk (S.A.)

Sredozemski bienale mladih

REKA - Tukajšnja moderna galerija organizira v sodelovanju z mednarodnim komitejem Bienala mladih umetnikov Evrope - Mediterana Bienale mladih - Rijeka 1993, ki bo od 1. julija do 30. septembra. V prostorih Moderne galerije in Malog salona v Reki bo prva razstava mladih umetnikov evropskega mediterana na področju slikarstva, kiparstva, multimedialne umetnosti in videa. Strokovni pokrovitelj Bienala je International AICA, Paris in Hrvatska sekcija AICA (Mednarodno združenje likovnih kritikov). Sodeluje osemdeset umetnikov (do petintridesetega leta starosti) iz Francije, Grčije, Hrvaške, Portugalske, San Marina, Spanije in Slovenije. Mednarodna žirja bo avtorje najboljših del nagradila. V sklopu Bienala mladih - Rijeka 1993 se bo več spremnih manifestacij: Parad la Guerra, Internacionalni kulturni projekt Sarajevo 2000, Giganti. Slovenijo bosta zastopali: Galerija SKUC z deli avtorjev: Mihaela Čiuha, Marka Jakseta, Lada Lebn, Mojce Oblak, Zige Okorna, Mojce Pungercar, Nike Span, Jureta Zadnikarja, Zemire Alajbegović, Nevena Korde in Jasne Hribnik; in SOU v Ljubljani s foto razstavo Giganti avtorjev: Diane Andjelić, Božidarja Dolenc, Diega Andres Gomeza, Gregorja Kalisnika, Luciana Kleve, Damjana Kocjancica, Zige Koritnika, Siniše Lopoja, Milana Mrcuna, Igorja Omahna, Mihe Skrepla in Bruna Toica. (P. R.)

Čarobni avtobus bi rad na pot po Sloveniji

Zveza prijateljev mladine Slovenije bo na jesen poslala na pot po Sloveniji potujoče otroško gledališče s predstavo Čudezne podobe iz sanj soferja Ivana, ki jo carajo carovnik Miran Canak, glasbenik Jani Kovacic in lutkarica Barbara Bulatovic. Naprosajo vsa podjetja in posameznike, da jim poklonijo ali brezplačno posodijo prevozno sredstvo (kombi, kamion, kamionet, camp prikolico ...), ki bo lahko njihove čudezne podobe pripeljalo v se tako oddaljene kraje in razveselilo cim vec malčkov. Veseli bodo tudi vseh vaših prostovoljnih prispevkov, ki bodo bogatili njihovo potujočo predstavo. Cenjene ponudbe in prispevke lahko pošljete na naslov: Zveza prijateljev mladine Slovenije, Miklošičeva 16/II, 61000 Ljubljana; 323-353 ali 316-760; faks: 316-760.

Slovenci na festivalu Gledališče in avtor

GRADEC - V avstrijskem Gradcu je bil od 23. do 27. junija Mednarodni mladinski gledališki festival, ki ga organizira tamkajšnji deželni mladinski referat ze od srede petdesetih let naprej. Letošnja tema festivala je bila Gledališče in avtor, zato so imele prednost lastne produkcije in prazvedbe. Nastopile so gledališke sku-

pine iz Bolgarije, Avstrije, Nemčije, Slovaške in Slovenije. Naso deželo je zastopala gledališka skupina gimnazije iz Skofje Loke s predstavo Brbotajoči psihohonder (avtor Domi Vrevec), ki jo je predlagal letošnji selektor Linhartovega srečanja Blaž Lukan. Nastopila je v soboto, 26. junija. (M. Zo.)

Capone na Ljubljani

LJUBLJANA - Na reki Ljubljani se ze nekaj časa mirno pozibava ladja Mocvirnica, ki jo je včeraj doletela cast, da je bila prizorišče tiskovne konference ob izidu CD plošče in kasete All Capone Strahj Tria. Glasbeni projekt je nastal, ko je Gregor Strnisa, avtor in producent glasbe, videl predstavo Columbus, Schwarz in Capone znamenitega ljubljanskega gledališča Grapefruit in v njej odkril, kot je dejal sam, kancak inteligentnosti. Takoj se je povezal s scenaristom in režiserjem gangsterske predstave Iztokom Lovricem - Lovrom, napisal glasbo in k sodelovanju povabil mlade in sposobne glasbenike. Trio sestavljajo: violina Mirko Vicentic - Polic, viola Bojan Cvetreznik in celo Ivan Sostarčić. Vsa glasba je napisana posebj za trio, kar je redkost v domaci glasbeni ustvarjalnosti, deset pesmi od devetnajstih pa so avtorsko delo Strnise. Promocijski koncert All Capone Strahj tria, ki bo jeseni izdal ze novo CD ploščo ob svezi Lovricevi gledališki predstavi Neurodancer, bo 14. julija (kje, za zdaj se ni znano, bodo pa pravocasnno objavili). T. L. Foto: Trio



GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14, (061/332-288)

GILS-KODUM produkcija predstavlja gledališki triptih: Egist Zagorčnik: BALADA O CRVU IN VOJAKU (groteska), Matjaz Javnik: DON JUAN INTERNATIONAL FUCKER (farsa), Tina Gruden: PISTOLA (crna komedija) danes, 1.7. ob 21. uri.

KAZINA, Kongresni trg 1

Javna generalna baleta SAH MAT angleskega skladatelja sira Arthurja Blissa. (danes, 1.7. ob 11.30 dopoldne: Balet, ki se ni bil izvajal v Sloveniji, je pripravljen za otvoritev sahovskega turnirja v Veldnu ob Vrbskem jezeru - premiera bo v soboto, 3.7. ob 18. uri v umetniškem paviljonu ob jezeru v Veldnu.)

AJDOVŠČINA

ZEMONO

MOZARTOVA ZEMELJSKA AVANTURA: odlomke iz oper W. A. Mozarta: CAROBNA PISCAL, COSI FAN TUTTE, FIGAROVA SVATBA, povezujejo Mozartova pisma. Umetniško vodstvo in klavirska spremljava: Igor Svara (petek, 2.7. ob 20.30 na Zemonu).

CELJE

KULTURNO UMETNIŠKO DRUSTVO ZARJA

Mihail A. Bulgakov: ZOJKINO STANOVANJE, komedija, režija in scenografija: Stefan Zvižej.

Smo v času ustanavljanja privatnih lokalov in podjetij, zato je poanta Bulgakova se toliko bolj aktualna, kljub temu, da je bila uporabljena v času enoumnega sistema. Tudi Zojka je ustanovila modni salon, ki pa je v resnici nekaj povsem drugega... (petek, 2.7. ob 19.30).

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Primorsko Dramsko Gledališče vas vabi na ogled predstave TICO-TICO BAR - Strupene komedije o lovu za denarjem in ljubeznijo, v režiji Vita Tauferja. Igrali bodo: Ivo Barisic, Rastko Krosi, Dare Valic, Stane Leban, Izток Mlakar, Jurij Soucek, Teja Glazar, Alenka Vidrih in Mira Lampe-Vujić. (danes, 1.7. za red Cetrtak in izven, petek 2.7., za red Petek-a in izven, sobota, 3.7. za ZKO Idrija in izven, predstave bodo ob 21.30 v parku pred gradom Kromberk V primeru dežja, bodo predstave preložene na kasnejši termin.) TICO-TICO BAR je črna variacija Goldonijevih lahkotne komedije o nenečnih strasteh finančnih spekulantov, kockarjev, malih podjetnikov ter žensk, talentiranih za raznovrstne zabave. Zbirajo se v mestni kavarni, center življenja pa je igralnica, saj denar uravnava vsa njihova dejanja in strasti. Z igralnico so obsedeni vsi: tisti, ki dobivajo, tisti, ki izgubljajo in tudi tisti, ki sploh ne igrajo. Zgodba, ki bo prav v današnjem trenutju zvenela aktualno.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE (063/25-332)

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST DVORANA TRIPCOVICH Festival Operete

Danes, 1. t.m., ob 20.30 ponovitev musicala »Cabaret« Joea Masteroffa in Freda Ebba. Režija Saverio Marconi. Dirigent Peter Howard. Glasba Johna Kanderja.

Ponovitve bodo na sporedu 1. in 3. julija ob 20.30, ter 4. julija ob 18. uri.

V soboto, 10. julija, ob 21. uri koncert pevke UTE LEMPER.

Pri blagajni dvorane Tripcovich je v teku predprodaja vstopnic. Urnik: 9-12, 16-19 (zaprto ob ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA

V juliju, in sicer 2., 8. ob 20.30 in 9. ob 17.00, bo v okviru Festivala operete, v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstava »L'amore è un treno« z Danielo Mazzucato in Max Renee. Cosottijem. Režija Francesco Macedonio.

Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich in gledališča Cristallo.

KOROŠKA

Zaključni koncerti ob 15-letnici Glasbene sole na Koroškem bodo na sporedu v danes, 1. julija, ob 19.30 v Posojilnici v Pliberku.

ŠENTPRIMOŽ

Danes, 1. julija, ob 8.30 in ob 10.30 gostovanje lutkovnega gledališča iz Maribora z igrico »Ko pride zvezda«.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14

Lutkovno gledališče FRU-FRU bo uprizorilo predstavo TOBIJA (petek, 2.7. ob 19. uri, prireditve bo na prostem v primeru dežja pa v dvorani).

BLED

Lutkovno gledališče glasbene mladine Jesenice organizira v sodelovanju s TD Bled in Lutkovnim gledališčem iz Maribora LUTKOVNI FESTIVAL BLED 1993. Otvoritev in predstavi Lutkovnega gledališča Maribor: KO PRIDE ZVEZDA in Lutkovnega gledališča GM Jesenice: BUTALCI (petek, 2.7. ob 20. uri).

Anton Novačan: HERMAN CELJSKI (sobota, 3.7. - izven). Predstave so vedno ob 21. uri, na celjskem Starem gradu. Prevoz z avtobusom je organiziran s parkirišča Glazija pol ure pred predstavo!

V avtentičnem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodbina Celjskih snela svoje posmrtno maske in ponovno odigrala začetek svojega konca... Režija: Franci Krizaj, Igrajo: Janez Bermez (Herman II. Celjski), Bogomir Veras (Friderik), Renato Jenček (Herman mlajši), Milada Kalezic (Barbara, ogrska kraljica), Darja Reichman (Veronika Dese-niska, Friderikova žena) in drugi.



Herman Celjski na Starem gradu leta 1965.

MARIBOR

OPERA

P. Mascagni: CAVALLERIA RUSTICANA in R. Leoncavallo: GLUMACI, režiser: Franjo Potočnik, dirigent: Boris Svara. Za red Modri in Zeleni (danes, 1.7. ob 17. uri za red Nedelja in izven).

DRAMA

M. Vezovisek: JERMANOVO SEME, Rock'n-roll drama. Premiera za izven. (četrtak, 8.7. ob 21. uri v Minoritski cerkvi na Lentu).

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Verdi: LA TRAVIATA. Dirigent: Stane Jurgenc, režiser: Wazlaw Orlikowsky. Za izven. (sobota, 3.7. ob 21. uri.) »Zaljubljenecem se zoperstavlja ves svet...«, bi dejal Shakespea-re in to velja za Traviato se posebej. To je cas Violette - Dumasove Dame s kamelijami, francoske konverzacijske drame, po kateri je bil napisan libreto. Osebe tega casa, meščani in malomeščani - delujejo pod clovesko jasnimi, otipljivimi moralnimi korektivi, kakor so strah pred skandalom, družbenim prezirom in podobno. In vse to botruje lirčni drami Violette in Alfreda, z jasno zaprisago zaljubljenecv v nepozabni napitnici. »Uživaj življenje v cvetu mladosti...«

GRAD SV. JUSTA

Strordinario Estivo

V soboto, 3. julija, ob 21. uri koncert James Taylor Quarteta.

V četrtek, 8. julija, ob 21. uri bo nastopila francoska skupina FFF (Federation Francaise du Funk).

GORICA

TEATRO TENDA

V soboto, 3. julija »Le avventure di Don Chisciotte e Sancho Panza« v izvedbi gledališke skupine Prototeatro iz Montagnane pri Pado-vi.



V Galeriji Modrijanov mlin pri Postajnski jami razstavlja svoja dela akademski slikar Hugo Wulz iz Avstrije.

Slikar, ki že več kot tri desetletja ustvarja svoji svet drobne figuralike, je bil že večkrat gost slovenskih galerij, na številnih razstavah pa se je predstavil povslej Evropi. Je član salzburškega, koroškega in italijanskega umetniškega združenja.

Hugo Wulz si je za svojo likovno izpoved izbral nenavadno slikarsko tehniko - linorez na platnu oziroma šablono, ki jih v neskončnih variacijah in kombinacijah v intenzivnih barvah postavlja na platna. Tako nastajajo številne zanimive kompozicije, ki jih ustvarjajo živopisni motivi figuralike in drobnih simbolnih detajlov v medsebojnih odnosih in pripovedi. Pravzaprav postane vsebina in ikonografija slednjega platna zahtevnejše vsebine, kot se sicer zdi na prvi pogled. Pravilčni mitološki svet se prepleta s paradijo in grotesko današnje realnosti.

Statika in gibanje sta dve odločilni komponenti, ki tej figurativnosti dodajata nove razsežnosti in globljo sporočilnost. Ta nenavadna, gola cloveška in živalska bitja, ki jim nadeva maske, v svoji ritualni in teatralni pojavnosti odkrivajo norčavo, erotično in hkrati usodno ter čustveno vsebino cloveškega življenja. Te zgodbe se odigravajo na barvnih poljih, ki jih spet sestavljajo večplastne, delno geometrične oblike.

Na platnih iz zadnjega obdobja je avtor deloma opusti šablono in v barvno omejenem (rdeče-črno-belo), vendar svobodnejšem prostoru tako dosega bolj ekspresionistične učinke v večplastni pripovedi.

Polona Skodič

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, Trnovo (061/210-338)

Predstavitve anglesek verzije časopisa IZI (Izbeglice za izbeglice) danes, 1.7. ob 12. uri.

BLED

Promenadni koncert Godbe na pihala Gorje bo v nedeljo, 4.7. ob 17.30 v Zdraviliškem parku.

CERKNICA

Dražba za obnovu strehe Krpanove galerije bo v petek, 2.7. ob 20. uri na Krpanovem vrtu na Cabranski 1 v Cerknici.

KRANJ

Predstavitve knjige o ljudskem izročilu v Bohinju MARJE CVETEK: Nas voca so včas zapodal. Ob tej priložnosti lahko prisluhnete tudi ljudski pesmi in glasbi v izvedbi Mire Omr-

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Zaključek pomladnega dela JAZZ Festivala: OREGON, Ralph Towner, Paul McCandless, Glen Moore, Trilok Gurtu - legende sodobne improvizirane glasbe (danes, 1.7. ob 21.30, CD, 800 SIT); SLOVENSKI JAZZ VECER (petek, 2.7. ob 21.30, Klub CD, 500 SIT), ART ENSEMBLE OF CHICAGO, CHICAGO BLUES TRADITION (sobota, 3.7. ob 21. uri, CD, 1000, 800 SIT) SHLOMO MINTZ, violina (Program: J.S. Bach) v torek, 6.7. ob 20 uri v Gallusovi dvorani.

POSTOJNA

V mali dvorani stavbe Immensum ad Aditus pri Postojnski jami bo danes, 1.7. ob 20.30

TRST

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Jutri, 2. julija, ob 20.30 bo v okviru Festivala operete na sporedu koncert orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Lü Jia.Na programu 1. in 3. simfonija Felixa Mendelsshona-Bartholdyja.

Vstopnice v blagajni dvorane Tripcovich, v gledališču Rossetti eno uro pred pricetkom programa.

PASSARIANO

VILLA MANIN

V nedeljo, 4. julija, koncert rock skupine Velvet Underground v katerem nastopata Lou Reed in John Cale.

Predprodaja vstopnic je v teku v Pasazi Protti.

zel-Terlep in Mojke Zagar. Prireditve bo v petek, 2.7. ob 19. uri v Modri dvorani gradu Kieselstein, Tomsiceva 44.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB

Predavanje ob diapozitivih: BORIS STRMSEK, GORSKI SVET (danes, 1.7. ob 21.30).

Nadaljevanje NO BORDER JAM festivala, ki bo na Tratah v petek, 2.7. ob 17. uri. Kraj dogodka je dvoriscno opušenega mlina v katerem je v osemdesetih deloval legendarni rockovski in underground klub Trate.

ROGAŠKA SLATINA

ZDRAVILIŠČE

MINI MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL: Nastop folklorne skupine iz Rusije (danes, 1.7. ob 20.30 v Kristalni dvorani).

drugi koncert iz cikla Slovenski pianisti. Z deli L. van Beethovena, F. Chopina, A. Srebotnjaka in S. Prokofijeva bo nastopil pianist Hinko Haas.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

PIRANSKI GLASBENI VECERI 1993: LJUBLJANSKI MADRIGALISTI, mešani kornorni pevski zbor, ki deluje po umetniškim vodstvom MATJAZA SCEKA (petek, 2.7. ob 21. uri, Krizni hodnik Piran).

TRZIC

ORGELSKI VECERI: ANDREJ-ANDI ZUPAN (sobota, 3.7. ob 18.30 v farni cerkvi v Trzicu).

GORICA

STEVERJAN

SKPD F.B. Sedej organizira Festival domače glasbe »Steverjan 93«, ki bo v soboto, 3. ob 20.30 in v nedeljo, 4. julija ob 17.30 pod borovci v Steverjanu, na katerem bo nastopilo 34 ansamblov iz cele Slovenije.

LIGNANO

V nedeljo, 11. julija, ob 21.30 (Arena spetacoli) koncert Francesca De Gregorija.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKI MITI IN LEGENDE je ciklus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIĆ ustvaril v preteklem letu. Zamisli za triindvajset predstavljanih junakov je črpal iz zakladnice slovenskih mitov in legend. Razstava bo na ogled do 18. julija.

Dokumentarna razstava 40 LET GRAFICNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija, do 18. julija).

MESTNA GALERIJA

Do 11.7. je na ogled je mednarodna grafična razstava Konstruktivistične in kinetične tendence v grafiki. Z mapami in grafičnimi listi se predstavljajo znani evropski umetniki: ALBERS, ARP, BILL, HERBIN, KELLER, LE PARC, LOHSE, MUNARI, PICELJ, PIENE, SEUPHOR, MONDRIAN, SOTO, VASARELY in drugi.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava grafik BOGE DIMOVSKI. Ciklus iz obdobja 1991-92 v tehnikah globokega tiska - jedkanica, akvatinta, suha igra (do 14.7.).

MODERNA GALERIJA

Razstava 20. MEDNARODNI GRAFIČNI BIENALE.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Razstava kiparja IVA GOISNIKERJA - OBLIKOVANJE SOLNIC. Avtor se predstavlja s 50 posodicami za sol iz lipovega lesa. Razstava 1. EXTEMPORE - ZAJCJA DOBRAVA v Jelovskem likovnem salonu. Razstavljali bodo: Irena Spedl, Dare Birs, Lucijan Bratus, Crtomir Freljh, Gustav Gnamus, Marjan Gumilar, Ignanc Kofol in Tadej Pogacar.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Rastava slik, unikatnega stekla in nakita UMETNIKOV IZ UKRAJINE bo na ogled do 3. septembra.

GALERIJA KOMPAS, Slovenska

Do septembra prodajna razstava slik TRI PO DOBE SLOVENSKE DEZELE, slikarjev Zvest Apolonija, Crta Freliha in Jozeta Marınca.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava slik FRANCETA GRUDNA.

GALERIJA LALA, Zidovska 5

Razstava slik trzasekega slikarja in grafika ALDA FAMAJA

GALERIJA LEK

Do 18. julija je na ogled razstava POLDRAGI KAMNI Duske in Andreja HOVNIKA.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava bosanske akademske slikarke JASMINE KODZAGA.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V galeriji si lahko ogledate skupinsko razstavo de-figure. Na njej bodo zbrana dela desetih avtorjev različnih generacij, ki jim je skupno razmišljanje o prisotnosti/odsotnosti figure v polju umetniške diskurza.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagajencev 19. mednarodnega grafičnega bienala (DAVID SALLE, JANEZ BERNIK, A.R. PENOK, DIMCE NIKOLOV).

GALERIJA GEMA, Gornji trg 24

Razstava ARHITEKTURNE RISBE - DEKORATIVNI ELEMENTI iz arhiva Studia Jannone, Milano, do 8. julija.

GALERIJA POLJE, Studenec 48

Razstava ASEMBLAZI FANTASTICNIH ZIVAJ

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja od danes dalje svoja najnovejša materična dela Deziderij Svava.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART LIGHT HALL

Od 2. do 27. julija bo razstavljala svoja dela Erna Ferjancić Fric.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauxs.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Trzaseke letovišcar-ske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vsrjšjo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

KOROŠKA

CELOVEC

KOROSKA DEZELNA GALERIJA Do 4. julija razstavlja svoje grafike Giuseppe Zigaina.

ARS TEMPORIS (Herrng. 14) Na ogled je razstava Stuhlobjekte.

GALERIJA FREUND

Do 10.julija je na ogled razstava Franz Mot-schniga.

ROŽEK

GALERIJA SIKORONJA

LI ANE SFILIGOJ.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Otvoritev razstave slik slikarja SEADA CERKE-ZA (danes, 1.7. ob 19. uri).

KUD FRANCE PRESEREN

Razstava kserokopiranja fotoelektrografije 1979-1993, ki pregledno prikazuje ukvarjanje različnih umetnikov s fotokopirnim tiskanjem

SLOVENSKI GLEDALSKI IN FILMSKI MUZEJ, Mestni trg 17

Razstava slik igralke METE VRANIC.

ZEMIJEPSNI MUZEJ SLOVENIJE, Trg francoske revolucije 7

Do 31. avgusta. razstava KARTA SVETA V OTROSKIH OCEH.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE

Otvoritev razstave kiparskih del DRAGICE CA-DEZ, danes, 1.7. ob 20. uri. Rastava bo odprta do 25.7.

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOZIDAR JAKAC

Razstava TONETA LAPAJNE v Kostanjevici na Krki, ZEMLA NA JUTI 1991-1993.

LAMUTOV LIKOVNI SALON

Razstava izbranih slik ob 35-letnici Lamutovega likovnega salona: IVANA KOBILCA, in FERDO VESEL (do 31. 8.). Izbor je pripravil kustos Narodne galerije Ljubljana g. Ferdinand Serbelj.

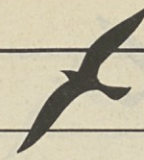
MARIBOR

NOVINARSKI KLUB

Na ogled je razstava risb TAMARE SEVCNIKAR.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ, Trubarjev drevored 4



KOMENTAR

Stavka in mlačna kaša

MIJA GACNIK

Pred parlamentom včeraj ni bilo deset tisoč stavkajočih delavcev. Ni jih bilo niti pet tisoč, kot so napovedovali najbolj pesimistični sindikalni voditelji. Priložilo jih je okoli tri tisoč. In razšli so se v manj kot pol ure. Nihče ni nikogar iz vladnih hramov nikamor fizično odnesel, kot so na pogajanjih s predstavniki vlade grozili sindikalni voditelji. In nihče od vidnejših predstavnikov slovenskega političnega vrha jih tam zunaj niti ni opazil. Parlament je razen zasedanj nekaterih delovnih teles sameval. Predsednik vlade se je pred z vsem pompom napovedanim novim stavkovnim valom z ministrom Tajnikarjem zatekel v Medijske toplice, ministrica za delo pa v Bratislavo. Nekateri v Svet Evrope, drugi pa že kar na dopust. Sicer pa vojske uradnikov, ki ne upoštevajo legitimne volje državljanov (kot so politike opisali stavkajoči), ni nihče pogresal.

Vlada je konvencijem z vljudnostnim pismom odgovorila že konec prejšnjega tedna, in to je bilo tudi vse, kar so zahtevali v prvem krogu pogajanj. Ta so tako ali tako minila v nadse prijetnem vzdušju. V upravičenosti sindikalnih zahtev ni podvomila niti vlada. In sindikalni pogajalci niso podvomili v učinkovitost vlade v pripravi in izvajanju vse potrebne zaščitne politike za delavce. Cilji sindikalnih zahtev so bili identični usmeritvi vlade. Čeprav so kasneje na pogajanjih z vodstvom Gospodarske zbornice z mirno vestjo soglasno ugotovili, da se razmere poslabšujejo ravno zaradi premalo aktivne vladne politike. In razlogov za stavko, razen teh, da bi bila stavka primeren dogodek, da bi se delavcem odgovor vlade javno prebralo, ni bilo. Zahteve, s katerimi je stavko izvedel Sindikat kovinske in elektroindustrije, je bilo nemogoče uresničiti čez noč. Kot jih je bilo nerealno vladi sploh postavljati. Največji sindikat Slovenije bi se že lahko spravil skupaj in če se stavka, naj s stavko tudi kaj doseže. Ne pa da je največji uspeh to, da bodo odslej sindikalni voditelji sedeli v skupini, ki bo spremljala uresničevanje stavkovnih zahtev. Po stavki sindikov in kmečkem puntu so nam napovedovali proletarsko revolucijo. Pa se je zgodila mlačna kaša.

NOVICE

O agrarnih skupnostih

LJUBLJANA - Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na današnji seji obravnavala predlog za izdajo zakona o vnovični postavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic. Glede na zakonski predlog, ki ga je pripravil poslanec demokratske stranke Anton Persak, bi lahko tretjina nekdanjih članov agrarnih skupnosti ali njihovih dedičev oblikovala nekdanjo skupnost, izkoristila iz nje izhajajoče pravice do pase, stelje in drv ter uveljavila lastninske zahteve do nekdanjih zemljišč. Po nekaterih podatkih naj bi v Sloveniji nekdanj obstajalo okrog petsto skupnosti, katerih pravice naj bi se nanašale na približno deset tisoč hektarov polj in gozdov. (STA)

Predsedstvo DeSUS

LJUBLJANA - Za Demokratično stranko upokojenec bo v njenem delovanju ključno merilo uspešnost vlade in njenih resorjev za večanje produktivnega zaposlovanja kot pogoja, da se na drugih sektorjih ublažijo težave. Podpirali pa bodo ukrepe, ki temeljijo na pospeševanju gospodarskega razvoja, in nasprotovali enostranski omejevalni ekonomski politiki, ki je na včerajšnji prvi seji v sklopu programa aktivnosti stranke sklenilo njeno predsedstvo. Stranka tudi odklanja nekritične in neodgovorne trditve, da je nase pokojninsko zavarovanje med najdražjimi v Evropi, oziroma zahteva, da se ta sklad evidenco očisti vseh obveznosti, ki so mu jih naložili različni državni organi. Predsedstvo stranke odklanja sedanje in predvidene rešitve, ki ZPIZ in njegovo skupščino v bistvu zozujejo na privesek proračuna in ukinjajo njegovo avtonomnost, upokojenec pa postavljajo v položaj državnih podpirancev. Sklenili so tudi, da bodo vztrajali pri samostojni politični stranki. (KaN)

Spomin na junijsko vojno

JESENICE - Pri mejnem prehodu Karavanski predor so včeraj v navzočnosti ministra Janeza Jansa odkrili pomnik dogodka med junijsko vojno. Na včerajšnji dan pred dvema letoma, le dobra dva tedna po odprtju Karavanskega predora, se je na mejnem prehodu vnel oborožen spopad, po katerem so tudi na drugih mejnih prehodih v gornjesavski dolini pripadniki jugoslovanske armade položili orožje. Ploščo so postavili v spomin in spomin, ne le kot pomnik zmage, temveč tudi sodelovanja, usklajenosti in dogovarjanja teritorialcev, policistov, radioamaterjev, podjetij, civilne oblasti in občanov. (M. S.)

Ustanovili društvo za energetske ekonomiko in ekologijo

LJUBLJANA - Na Ekonomski fakulteti so včeraj ustanovili društvo za energetske ekonomiko in energetske ekologijo ali Slovenski E-forum (SEF), ki bo imelo svoj sedež pri Institutu Jozef Stefan. Namen društva je združevanje strokovnjakov in drugih, ki se zanimajo za energetiko, piše v sporočilu za javnost predsednik društva dr. Miha Tomšič. Organizirati nameravajo posvetovanja in javno izražati strokovno utemeljena stališča ter predloge v zvezi z energetiko. Včerajšnjega ustanovnega zbora sta se udeležila tudi državni sekretar za energetiko Boris Sović in predsednik odbora za infrastrukturo DZ Zarko Pregelj. (T. U.)

STAVKA SINDIKATA KOVINSKE IN ELEKTROINDUSTRIJE SLOVENIJE

Od obljub se ne da živeti

Po oceni predsednika SKEI Alberta Vodovnika je stavkalo okoli 85 tisoč delavcev - Breme krize v gospodarstvu je potrebno razdeliti tudi na negospodarstvo - Podpora stavki

Intervju: Albert Vodovnik



Vodovnik skuša s stavko prebuditi vladno (Foto: J. S./

Kako ocenjujete potek stavke?

Stavka je skoraj presegla naša pričakovanja, zanjo se je odločilo več kot 80 odstotkov delavcev. Aktivnosti proti stavki pa so bile izredno močne. Delavcem so grozili s tem, da jim ne bodo plačali delovnih ur med stavko, veliko podjetij je kar naenkrat dobilo naročila za izvoz, nekatere delavce, ki so opredeljeni kot trajni presečki, so ponovno klicali na delo, nekaterim pa so celo predlagali, da jim bodo izplačali akontacijo osebnih dohodkov za nazaj.

V Ljubljani ste stavkali pred praznim parlamentom, nihče od vodilnih politikov delavcem ni javno odgovoril na vaše zahteve. Predsednik vlade je s svojim obiskom v Izlahah preprečil stavko v Elektroelementih.

Iz parlamenta nismo vabili nikogar. To je bil protestni shod, kjer so delavci povedali svoje, sindikat pa je pokazal, da misli resno. Predsednik je v prvi fazi pokazal izre-

dno pripravljenost za odgovorom, ki ga je poslal. V drugi fazi pa je verjetno ocenil, da bodo pogovori trdi. Verjetno ni imel kaj več povedati, razen tistega, kar je zapisal v odgovoru. V podjetju, ki ga je obiskal, je bilo s tajnim glasovanjem izglasovana stavka. Obisk ne bi smel biti ovira za izvedbo stavke. Če prej smo se salili, da bo Drnovsek prišel za stavkokaza.

Kaj je po vašem mnenju največji dosežek te stavke?

Skusali so nam očitati, da sta vlada in GZS pokazali največjo pripravljenost in da stavka ni bila potrebna. Če je ne bi bilo, se to kolo ne bi premaknilo. To je začetek resnega dogovora. Če vlada in GZS mislita, da nas bosta zejne peljali čez vodo, potem se motita, kajti mi delamo izredno resno napre. Dokler bo pristop obeh strani resen, pomeni, da nam ne bo treba ne prenehoma groziti s stavko.

Dosegli ste dogovor, da boste sodelovali v

skupini za spremljanje uresničevanja vaših zahtev. Kaj poleg tega, da bodo nekateri vidnejši predstavniki v prihodnje sedeli za skupno mizo s predstavniki vlade, se lahko delavci pričakujejo od izida te stavke?

Izredno cenim, da bi lahko stvari premaknili na raven ministrov, da bo to, kar se mi dogovorimo, kasneje obravnaval parlament. Zahtevamo, da delavci do 18. v mesecu prejemajo vsaj zajamceno plače in da se, dokler stare prezezne delavce, ki so ostali brez odpravnin, ne izplača, ustavi ugotavljanje prezeznih delavcev.

Glede na to, da ste se za stavko odločili kar nekaj mesecev, se vam zdi, da ste izbrali pravi trenutek?

Enkrat je bilo to treba narediti. Receno nam je bilo - se pred dopusti. Od vlade smo dobili obljubo, da bomo te stvari izpeljali prej. Vendar dlje od obljub ni prišlo. Če bo treba stavko nadaljevati, bodo sledile trse po teze sindikata. (MIG)

IZLAKE / USPEŠNO PODJETJE

Elektroelementu podelili certifikat o kakovosti

Janez Drnovšek: Sedanja vlada je trdnjša, kot se lahko zdi glede na dogodke v zadnjem času

IZLAKE - »Danes lahko le malo dosežemo s stavkami in pritiski, rešitev je v proizvodnji, iskanju novih trgov in kakovosti. V vladi upamo, da nam bo uspelo ohraniti socialni mir, čeprav se tudi v svetu srečujejo z vse večjimi socialnimi napetostmi,« je ob obisku izlaskeske Eti Elektroelementa in med pogovorom z zasavskimi gospodarstveniki v Medjskih Toplicah na Izlahah dejal predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek. Poleg Drnovške so se pogovora udeležili se gospodarski minister Maks Tajnikar, predsednik GZS Dagmar Suster, podpredsednik GZS Jozko Čuk pa je predstavil nacionalni program kakovosti.

Na Izlahah so podjetju Eti Elektroelement slovensko podelili certifikat kakovosti po mednarodnem standardu ISO 9001. Dire-

ktor Etija Stane Goste je poudaril, da so v podjetju že doslej veliko pozornosti namenjali kakovosti izdelkov. Zato tudi niso imeli večjih težav ob izgubi jugoslovanskega trga. Preusmerili so se na izvoz na zahod. Tako zanje certifikat ni le tehnološka nuja, ampak tudi komercialna, saj bodo z njim lažje prodajali na zahtevnih trgih.

Dr. Janez Drnovšek je v pogovoru poudaril, da je sedanja vlada trdnjša, kot se zdi ob nekaterih dogodkih. Slovenskemu gospodarstvu hoče vlada s svojimi programi ustvariti možnosti, kot jih imajo konkurenti na zahodu. V prihodnjih mesecih nameravajo postopno uravnavati cene v javnem sektorju in jih prilagoditi svetovnim cenam, voditi uravnovesno fiskalno politiko, odpirati nove trge in pomagati podjetjem s trgovinskimi

sporazumi, se posebno zanimive utesnejo biti vzhodne države, s katerimi naj bi Slovenija podpisala trgovinske sporazume o prostih carinah. Po besedah Maksa Tajnikarja so ti trgi podobni nekdanjim jugoslovanskim, zato so morda se zanimivejši za slovenski izvoz.

Minister Tajnikar je poudaril, da vlada pripravlja reformo carinskega sistema, skusa pa najti tudi način za boljše pobiranje davkov. Izvoz nameravajo pospeševati na dva načina: s slovensko izvozno družbo (zaenkrat ima le 2, 4 milijarde tolarjev kapitala in zavaruje s tem okrog 100 milijonov dolarjev teške posle) in z državnimi garancijami (letos v višini okrog 20 milijard tolarjev), ki omogočajo podjetjem bistveno cenejše kredite za izpeljavo izvoznih poslov. (M. P.)

ZDRUŽENA LISTA / SVET STRANKE

Socialdemokracija ima prihodnost v solidarnosti

Napomembneje je, da si povrne politiko visoke morale

ANITA ZMAHAR

LJUBLJANA - Svet Združene liste je na svoji prvi seji po združitvi razpravljalo o strategijah socialdemokracije v aktualnih političnih razmerah. Sociolog dr. Rastko Močnik je v uvodnem predavanju poudaril, da je padec komunističnega režima združevanje Evrope obrnil v nasprotno smer. Države se vse bolj združujejo na osi sever-jug, kar pomeni, da se zaradi različne stopnje razvitosti čedalje bolj razhajajo. Če se tako kritiziramo prejšnji režim, je povedal Rastko Močnik, pa moramo priznati, da je bilo v nekdanji ureditvi nacionalno vprašanje veliko bolj urejeno, saj se je v vseh postkomunističnih državah močno razmahnilo. Te države imajo se eno skupno to-

čko - vse politične sile, ki so po prevratu prve prevzele oblast, danes izgubljajo zaupanje ljudi. Oceno so neke storile napake in zato je se bolj pomembno poiskati novo paradigmo socialdemokracije. Nekateri člani Sveta so predlagali, da bi novo paradigmo vzpostavili na temelju solidarnosti. Drugi pa so poudarjali, da solidarnost ni pravi način, potrebna je drugačna, pravičnejša prerazporeditev družbene moči z ustreznimi fiskalno politiko. Večina se je tudi strinjala s članom iz Nove Gorice, ki je dejal, da je socialdemokracijo lepo voditi s stališča opozicije, težje pa je taktat, ko si na oblasti. So-



Slovenska levica za višji standard (Foto: J. Suhadolnik/TRIO)

tnerstvo, zato mora se bolj vzpodbujati delavsko lastništvo ali vsaj solastništvo in avtonomijo civilne družbe. Po njenem mnenju bi morala slovenska socialdemokracija nadaljevati tako, kot je začela, s politiko visoke morale.

PARLAMENT / SAMOSTOJNA POSLANSKA SKUPINA

Plastični kirurg uničuje ginekologijo

Po mnenju nekaterih gre v kranjski bolnišnici za divje lastninjenje - Kdo je odgovoren

KATARINA NOVAK

LJUBLJANA - Kaze, da osnutek zakona o obveznosti Republike za uresničevanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod ugodnejšimi pogoji, ki ga je predložila demokratska stranka, ni brez napak. Na včerajšnji tiskovni konferenci je svoje pomisleke nanj v imenu Samostojne poslanske skupine povedala Irena Oman. Menijo namreč, da »demokratska država nima moralno-etične dolžnosti plačevati ljudi, ki so gradili demokratski sistem«. Temu pa naj bi bilo, po predlogu, namenjenih 0, 7 odstotka bruto družbenega

produkta oziroma 14, 8 milijarde tolarjev na leto. Samostojna poslanska skupina ima prav tako pripombe na način privatizacije kranjske bolnišnice za ginekologijo in porodničarstvo, ki je bila poprej med vodilnimi v Sloveniji, zdaj pa jo za majhen denar (1120 nemških mark na mesec) oddajajo zasebnemu zdravniku za plastično kirurgijo. O tem problemu sta bila obveščena zdravstveni minister in ministrstvo za notranje zadeve, vendar za zdaj »stvar se stoji«, odzvala pa

trebne medicinske osebe.

Na tiskovni konferenci, ki je sledila takoj nato, pa je član Samostojne poslanske skupine Marijan Poljšak (»nacionalist in sekundarno levicari«) pojasnil svoje razloge za razhajanje z usmeritvijo Slovenske nacionalne desnice, v katero se je združila Slovenska nacionalna stranka. V novo stranko se namreč neče včlaniti, zato bo s somisljeniki ustanovil svojo. Pri tem se sklicuje predvsem na »skladnost s protestantsko etiko«, po kateri je treba spostovati »delovanje po svoji vesti in prepričanju«.



Podjetje Eti Elektroelement dela po mednarodnih standardih kakovosti (Foto: TRIO)



TENIS / MOŠKI ČETRTRFINALE V WIMBLEDONU

Agassiju ni pomagala niti Barbra Streisand

V polfinalu Courier - Edberg in Sampras - Becker



Barbra Streisand je zaman navijala za Andreja Agassija (Tekefoto AP)

WIMBLEDON - Američan Jim Courier se je kot prvi uvrstil v polfinale teniskega turnirja v Wimbledonu. V četrtfinalu je premagal rojaka Todda Martina s 6:2, 7:6 in 6:3. Stevilka 2 svetovnega tenisa, ki je v Wimbledonu tretji nosilec, je Martinov izvrsten začetni udarec iznicil z odlično igro na forehand in v odločilnih trenutkih pokazal svoje izkušnje. Rdečelasec se je tokrat prvič uvrstil v polfinale tega turnirja. Dvoboj ni bil enostranski, saj je 198 cm visoki Martin v drugem nizu igral dobro. V podaljšani igri se je tehnična nagnila na stran Courierja sele takrat, ko je Martin poslal

eno lahko zogo v mrežo in nasprotniku podaril zaključno zogo. Courier, ki je osvojil tri izmed zadnjih sedmih turnirjev za Grand Slam, jo je tudi izkoristil.

Veliko težje delo kot Courier je imel Pete Sampras. Prvi nosilec je premagal poškodbo ramena in tudi branilca wimbledonskega naslova Andreja Agassija v petih nizih s 6:2, 6:2, 3:6, 3:6 in 6:4. Agassi je bil le blede senca igralca, ki je lani zmagal. Temu je gotovo v veliki meri botrovala dvomesečna poškodba in napori ob dosedanjih starih dvobojih, morda pa je kancem živčnosti v igro fanta iz Las Vegasa vnesla

tudi prisotnost njegove prijateljice Barbre Streisand.

Tudi Sampras je bil daleč od svojih najboljših iger, toda se zmeraj dovolj dober, da se je uvrstil v polfinale. S počasnimi zogami je dovolil Agassiju, da je razvil svojo igro, vendar je ta naredil preveč napak. Po 61 minutah je Sampras ze vodil z 2:0 v nizih, v nadaljnjih dveh pa izgubil po eno igro na svoj servis, tako da je Agassi izenačil. V odločilnem nizu je Sampras odvzel servis nasprotniku ze v tretji igri, nato takoj izgubil svojo in v peti igri spet dobil Agassijevega. Po vodstvu s 3:2 je Sampras dobil igre na svojo

servis in zmagal.

»Ne vem, kaj je vzrok za slab začetek. So to bile noge ali živci? Cutil sem, da so moji udarci vsakik za malenkost predolgi. Nato sem se vendarle vrnil v igro, vendar je Pete v petem nizu igral tako, da mu nisem bil kos. Cestital sem mu in dejal, da upam, da njegova poškodba ni resna.« je dejal porazenec. »Ko mi je slo dobro, sploh nisem mislil na poškodbo, sele ob slabši igri sem se spomnil nanjo. V zadnjem nizu sem popolnoma pozabil nanjo in samo igral. Poškodba je očitno bolj psihične, kot fizične narave. Res ni prijetna, vendar se ne dá storiti ničesar. Upam, da bom v petek v dobri formi,« je menil Sampras.

V tretjem včerajšnjem dvoboju je drugi nosilec Stefan Edberg premagal Francoza Cedrica Piolina v treh nizih in se bo v jutrišnjem polfinalu pomeril s Courierjem, Samprasov nasprotnik pa bo Boris Becker, ki je v nemškem dvoboju po petih izrednih setih premagal Michaela Sticha.

Rezultati: moški - četrtfinale: Courier (ZDA, 3) - Martin (ZDA) 6:2, 7:6 (7:5), 6:3, Sampras (ZDA, 1) - Agassi (ZDA, 8) 6:2, 6:2, 3:6, 3:6, 6:4, Edberg (Sve, 2) - Pioline (Fra) 7:5, 7:5, 6:3, Becker (Nem, 4) - Stich (Nem, 6) 7:5, 6:7, 6:7, 6:2, 6:4.



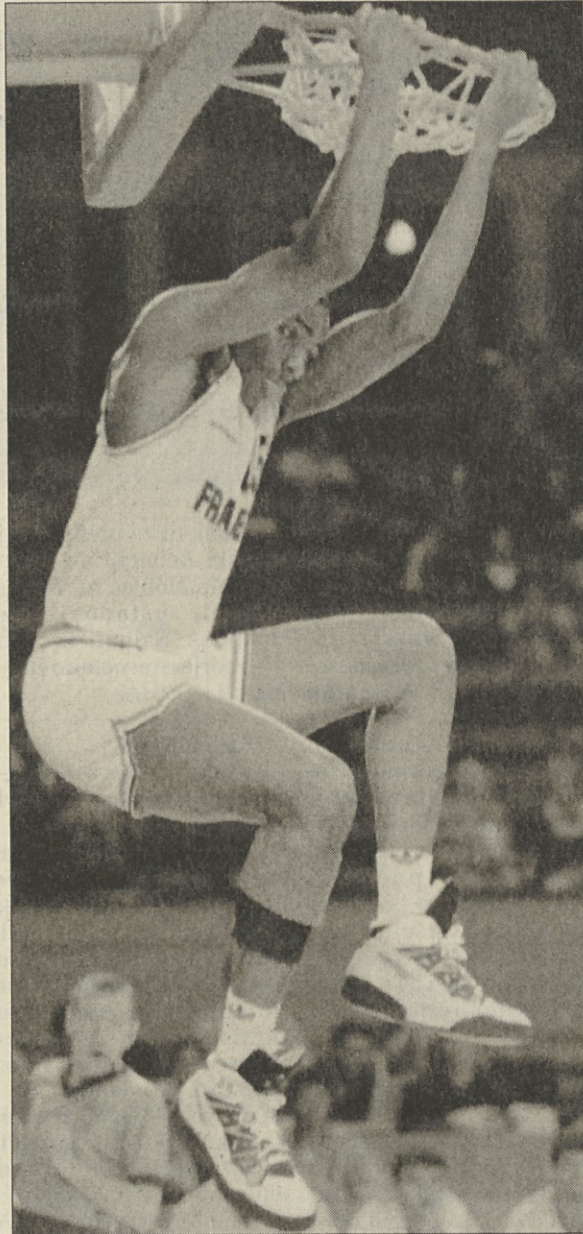
MÜNCHEN - S tekmo Nemčija - Španija se bo danes v bavarski prestolnici začela zaključna faza letošnjega evropskega kosarkarskega prvenstva. Poleg teh dveh ekip so se v četrtfinale uvrstile še reprezentance Hrvaške, BiH, Estonije, Rusije, Francije in Grčije. Morda se največje presečenec predstavlja uvrstitev reprezentance Bosne in Hercegovine, ki se dva meseca od tega sploh ni imela reprezentance, poleg tega pa se je srečevala s precej hujšimi problemi, ki s sportom nimajo nič skupnega. V zaključni fazi pa presenetljivo ni Slovenije in Italije, ki sta pred prvenstvom sodili v najozji krog favoritov za medalje.

Po doslej prikazanih igrah imata največ možnosti za končno slavje reprezentanci Hrvaške in Španije, v ta boj pa se najbrž lahko vmesata le Rusija in Grčija, medtem ko so Nemci, ki so od tega prvenstva precej pričakovali, doslej z igro in rezultati razočarali. Polfinale bo na vrsti jutri, v soboto bo tekma za bronasto, v nedeljo pa za zlato medaljo.

DANASNI SPORED
Nemčija - Španija (ob 13.30), Hrvaška - BiH (15.30), Estonija - Rusija (19.00), Francija - Grčija (21.00).

KOŠARKA / EP V MÜNCHNU

Od danes odločilni boji za kolajne



Francoz Bilba bo imel proti grški obrambi težko delo

NOVICE

V Trstu in Celovcu vse nared za nogometno SP za veterane

TRST - V Trstu in Celovcu je vse nared za svetovno nogometno prvenstvo »Pelejev pokal« za igralce nad 34 let od 2. do 11. julija. V Trstu bodo nastopile reprezentance Italije, Anglije, Brazilije in Nizozemske, v Celovcu pa bodo merili moči Avstrijci, Nemci, Argentinci in Urugvajci. »Mundialito Masters« se bo v Trstu začel jutri s tekmo Brazilija - Nizozemska ob 18.30, ob 20.30 pa bo na vrsti tekma med Italijo in Anglijo. V brazilski vrsti med drugimi nastopajo tudi Socrates, Rivelino, Pereira, Paulo Isidoro, Rosemiro, med »tulipani« pa so Krol, Rep, Rene in Willym van de Kerkhof, Peters in Hovenkamp. Finale bo na stadionu Nereo Rocco v Trstu, 11. julija. Doslej je »Pelejev pokal« dvakrat osvojila Brazilija, enkrat pa Argentina.

Alpska hokejska liga starta 11. septembra

MILAN - Letošnje prvenstvo v alpski hokejski ligi se bo začelo 11. septembra, trajalo bo do 11. decembra, zaključni turnir najbolje četverice pa bo 18. in 19. decembra. V njej bo nastopilo 16 ekip, od katerih jih bo 11 italijanskih in 5 avstrijskih. Če bodo Avstrijci prijavi le 4 ekipe, naj bi eno mesto pripadlo Sloveniji.

Diego Maradona odpuščen

SEVILLA - Direktor španskega prvoligaša Sevilla Del Nido je včeraj sporočil, da so dan pred iztekom pogodbe odpustili argentinskega nogometaša Diega Maradono. Med razlogi za odpustitev je vodstvo Seville navedlo Maradonin samovoljni odhod 23. junija, nesportno reagiranje po zamenjavi na tekni z Burgosom, pogoste odsotnosti na treningih in slab učinek na tekmah ter premajhno lojalnost do kluba. Ze pred tednom dni pa je vodstvo španskega prvoligaša tudi sporočilo, da ne namerava placati 1, 1 milijona dolarjev, kolikor naj bi Maradoni pripadalo po pogodbi v zameno za pravico do izkoriščanja njegove podobe v reklamne namene.

Günthör 21,94 m, Bilačeva tretja

LUCERN - Svetovni prvak v mestu krogle, Švicar Werner Günthör, je na mitingu IAAF z metom 21,94 metra popravil svoj najboljši met letošnjega leta. Tega je dosegel 12. junija v Bruslju, takrat pa je popravil znamko olimpijskega zmagovalca, Američana Mikea Stulcea, ki je kroglo sunil 21,63 metra daleč. Na torkovem tekmovanju je bil drugi Američan Kevin Toth z metom 21,20 m, Stulce je bil tretji z 20,75, četrti pa je bil ameriški prvak in svetovni rekorder Randy Barnes (23,12 m) z metom 20,39 metra. Slovenska atletinja Britta Bilac je preskocila višino 194 centimetrov in tako izenačila državni rekord. Zasedla je tretje mesto, zmagala pa je Bolgarska Stefka Kostadinova, ki je skočila 198 centimetrov.

ODBOJKA / TURNIR V TRŽIČU

Valprapor Imsa po izenačenem boju izgubil z VBU

Odbojkarji Valpraporja Imse so na spomin-skem turnirju bratov Vian v Tržiču v torek zvečer po izredno izenačenem srečanju izgubili z VBU iz Vidma, kljub temu pa so se ohranili možnosti za uvrstitev v veliki sobotni finale, ko se bo odločalo o prvem mestu na turnirju. Seveda pa vse odvisi od rezultatov zadnjega kola (igrali so včeraj pozno zvečer), v katerem bi morali Standerzci premagati CUS, v primeru poraza pa jih v finale vodi le zmaga domačega Cremcaffeja nad VBU, pa se v tem primeru bi odločala razlika v setih.

so proti Valpraporju Imsa zaigrali z nekoliko spremenjeno postavo. Cumina, ki igra v D ligi, je namreč zelo dobro zamenjal mladi Svideršek.

V drugem torkovem srečanju je tržaski CUS Rum Baker dosegel ze drugo zmago in si S TEM praktično ze zagotovil nastop v SOBOT-NEM finalu za 1. mesto. Tržascani so za zmago nad domačim Cremcaffejem potrebovali tri sete.

Rezultata 2. dne: VBU - Valprapor Imsa 2:1 (15:13, 14:16, 15:8); CUS Rum Baker - Cremcaffe 2:1.

Vrstni red po 2 kolih: CUS Rum Baker 4 (4:1 razlika v setih), Valprapor Imsa 2 (3:3), VBU 2 (2:3), Cremcaffe 0 (1:4).

VALPRAPOR IMSA : Florenin, Stabile, Marchesini, Rigonat, Momich, Buzzinelli, Muscau, Princic, Ferfolja, Paoletti.

Jutri se na sporedu finale za 3. mesto, v soboto pa za 1. mesto.



Walter Princic

IZ PLANINSKEGA SVETA

Uspešen izlet alpinističnih tečajnikov

Tudi letos je alpinistični odsek SPDT za zaključek plezalnega tečaja organiziral izlet v hribe. 26. in 27. tm. se je 14-clanska skupina odpravila na Torri di Falzarego, nedaleč od Cortine d'Ampezzo. Po dolgem oklevanju zaradi vremena, smo v soboto popoldne odpotovali. Sivi oblaki so nam med potjo nepretrgoma grozili in jemali zaupanje v naše instruktore, a nas seveda niso privedli do obupa. Nas prvotni namen je bil prenočiti v sotohrih, a ko smo pozno zvečer dospeli, smo spremenili načrte. Sele takrat smo se namreč zavedli 2000 m nadmorske višine, ki smo jih občutili zaradi nizke temperature. Raje kot da bi postavljali sote, smo si izbrali osamljen ali bolje zapusen pokrit prostor imenovan »Hotel Trieste«. Prostora res ni manjkalo, kar pa smo pogresali, so bila predvsem vrata in okna, a preživeli smo enkratno noč.

Zjutraj nas je zbudilo sonce, ki je s svojimi žarki osvetljevalo ocarljivo gorsko pokrajino in nam dalo nove moči za vas vzpon. Zagrizeno smo priskocili do vznožja Torre di Falzarego, do 150m visoke stene, ki nas je vabila. Steno smo urno in spretno preplezali in dosegli vrh z velikim zadosčenjem. Vrnili smo se domov s spominom na to enkratno planinsko izkušnjo in z željo, da bi s takimi in podobnimi vzponi se nadaljevali. Na koncu se zahvaljujemo našim vestnim instruktorem, ki so nam sledili korak za korakom in s pomočjo katerih smo se bolj vzljubili gorski svet.

JANA KOSMAC

Pal Piccolo vabi

Za planinski izlet na Pal Piccolo nad prelazom Monte Croce Carnico, ki ga pripravlja SPDT za 11. julij, je veliko zanimanje. Kot smo ze napisali prejšnji teden, je vzpon izredno zanimiv, ker bodo izletniki hodili mimo izredno zanimivega muzeja na odprtem iz prve svetovne vojne. Tu so se namreč vrstili hudi boji med avstrogrškimi vojaki in napadajočimi Italijani.

Za vzpon na Pal Piccolo bo treba od starih do pet ur zložne hoje, vendar ne bo utrudljivo. Izlet vodi Silvo Birsa, ki je na voljo za vsa potrebna pojasnila in odgovorja na telefon 571657. Izletniki bodo odpotovali v nedeljo, 11. julija ob 7. uri s Trga Oberdan, izletniki s kraske okolice pa bodo stopili v avtobus ob 7.20 v Sesslanu. Zamudniki pohitite, v avtobusu je se nekaj prostih prostorov. Vpisovanje na ZSSDI tel. 635627.

Izlet na Zermulo

SPDT pripravlja za 18. julij enodneveni izlet na Zermulo v karnijskih alpah. Gre za avtomobilski izlet do Cason di Lanze, odkoder bo sledil vzpon na goro, na katero vodita dve poti: normalna, po kateri se lahko povzpnejo vsi in zavarovana, po kateri bodo sli izkušeni planinci. Ti morajo imeti popolno opremo in sicer varnostni pas, vrvice, vponke in celado. O izletu na Zermulo bomo se podrobneje poročali. Iz-A.R.

let bo vodil Angel Kermec.

Pohod na Gran Sasso

Izdelan je podroben program enotedenskega pohoda na Gran Sasso z ogle-dom lepot Abrucov in tamkajšnjega narodnega parka, ki ga za zadnji teden avgusta pripravlja SPDT. Program bomo objavili v prihodnjih dneh, medtem pa pridetelj vabi vse tiste, ki so se vpisali na izlet na Gran Sasso, da vplačajo drugi obrok v višini 100.000 lir v uradih ZSSDI, najkasneje do ponedeljka, 5. julija. (L.A.)

Video večer mladinskega odseka SPDT

Mladinski odsek SPDT bo danes zvečer predvajal v Gregorčičevi dvorani, v ul. Sv. Franciska 20, video filma o zadnjih prireditvah odseka. Prikazal bo video filma preteklega orientiranja in raftinga po Soci, ki je bil 20. junija. Video filma je posnel Marco Cividri, profesionalni snemalac krajevne zasebne televizije, ki je snemal spust po Soci s pomočjo potapljaške kamere v res neobčajnih razmerah.

Clani odseka zato priporočajo vsem ljubiteljem pustolovščin v naravi in seveda vsem prijateljem odseka nocojsnji ogled filmov, ki se bo začel ob 20.30.

R. D.

Izleti odseka za rekreacijo SPDG

Odsek rekreacijske telovadbe pri gorskem Planinskem društvu je ze petnajsto leto zapored priredil nekaj vzponov, potem ko se je redna vadba v telovadnici nehala ob koncu meseca maja. Na vrsti so letos bili pohodi na Ostrovico v Trnovskem gozdu, Viševnik nad Rudnim poljem na Pokljuki in Fužinske planine.

Vse tri izhode so rekreativci izvedli v mesecu juniju. Prvega izleta se je udeležilo šestindvajset ljudi. Poleg vzpona na Ostrovico, ki upravičeno zasluži takšno ime, so prekrizarili del Trnovskega gozda nad Lokvami, kar je svojevrsten užitek in primerna vadba za daljše vzpone v Julijce ali kam drugam, Trnovski gozd Goricani pravzaprav premalo izrabljajo v ta namen. Drugega izleta se je udeležilo devetnajst rekreativcev in takih, ki pozimi sicer ne obiskujejo redne vadbe. Vrhui Viševnika so se odpovedali zaradi slabega vremena. Vztrajno pršenje pa jih ni oviralo, da ne bi izkoristili ze načrtovane variante in se vzpeli na pobočje Lipanjske planine in do Blejske koče.

Na tretjem izletu jih je bilo devet. V dveh dneh so sli, kot je bila navada pred desetletji, z vlakom do Bohinjske Bistrice, z avtobusom do Stare Fužine in nato skozi Voje in Suho do Planine pri Jezeru. Drugi dan so sli mimo Dednega polja, planine Ovarcari in planine Viševnik na Prisnec nad Bohinjskim jezerom in Ukancem, sestopili do planine Vogar ter zopet v Staro Fužino. Morebitna dolgočasnost tega nastevanja naj služi kot nactr in vabilo vsem, ki tam niste se bili, ker ste se raje prepustili iz navade le promenadnim smerem okoli Triglava in Jalovca.

A.R.

Jutri na Proseku in Padricah srečanje Trst-Gorica

Jutri bo na Proseku in na Padricah potekalo 2. srečanje Trst - Gorica, ki ga organizira Združenje slovenskih sportnih društev v Italiji. Tako se bodo na Proseku pomerili nogometasi, na Padricah pa odbojkarice in odbojkarji. Pri nogometasih se bosta pomerili ekipi začetnikov in najmlajših, v odbojki pa tržaska in goriska reprezentanca »under 18«, ki bosta igrali na dva dobljena seta.

Samo srečanje ne predstavlja nekaj novega, saj tradicija teh srečanj sega daleč nazaj in so jih pripravljali vsako leto ob koncu sezone. Nato pa je iz najrazličnejših vzrokov ta pobuda za več kot 10 let bila postavljena »v hladilnik«, dokler je lani niso ponovno obudili in se srečali v Sovodnjih.

Letošnje srečanje se bo zaključilo z družabnim večerom na Padricah, kjer v organizaciji SZ Gaje poteka tradicionalni sportni teden.

JUTRISNJI SPORED
Na Proseku Nogomet
17.30: Trst - Gorica, začetniki; 18.30: Trst - Gorica, najmlajši.

Na Padricah Odbojka
18.30: Trst - Gorica, mladinke; 19.30: Trst - Gorica, mladinci.

JADRANJE / 2. TROFEJA ČUPE

Cimbra najhitrejša Križnič (Čupa) drugi

Jadralci vozili na progi Trst - Piran - Trst



Preteklo soboto je Jadralni klub Čupa organiziral 2. Trofejo Čupa, katere značilnost je, da gre z nočno regato. Vpisanih je bilo 34 posadk iz 10 društev in razdeljenih v štiri kategorije. Na startu ob 21. uri v Sesslanu (Foto KROMA) je pihal severovzhodnik z močjo tudi 22 vozlov. Boja za obrat je bila postavljena približno 16 milj daleč pred Piranom, odkoder so se jadrnice spet vrnile proti Sesslanu.

Prva je prisla na cilj jadrnica Cimbra (Pietas Julia, krmar Eugenio Levade) ob 0.45 minut, kar je nov časovni rekord regate. Takoj za letošnjim dobitnikom Trofeje se je uvrstil lanski zmagovalac Andrej Križnič (Cupa) z jadrnico Five to six, tretji pa je bil Ballos (Pietas Julia).

Rezultati po kategorijah:
AB: 1. DBV, krmar Bernes (Club Adriaco), 2. Babaga, krmar Fontanelli (Società Nautica Triestina), 3. Magica Robi 2, Fischer (Club della Vela Muggia);
C: 1. Schiribiz III., Buscadin (CDVM), 2. Atman, Vuga (Cupa), 3. Senza tempo, Apolonio (Pietas Julia);
D: 1. Five to six, Križnič

Cupa, drugi je Radamez Frisori Pietas Julia, tretji pa Selavi Bezin (Cupa);

EF: 1. Cimbra, Levade (Pietas Julia), 2. Ballos, Cosano (Pietas Julia), 3. Flash, Rovinelli (Società Triestina della Vela).

Nagrajevanje je bilo v

nedeljo, sledilo pa je družabno srečanje.

To soboto bo Čupa organizirala dvodnevno regato za razred optimist, ki bo veljala za ekipo področno prvenstvo in tudi za selekcijo za državno prvenstvo. (Luka Vuga)

Obvestila

MLADINSKI ODSEK SPDT

vabi na ogled videofilma in diapozitivov z izleta v Bovec in plovbe na gumijastih colnih po Soci. Večer bo danes, v četrtek, 1. julija, v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Francška 20 s prisetkom ob 20.30.

SK DEVIN - SEKCIJA M.T.B.

obvesca, da so treningi ob torkih in četrkih, ob 19. uri. Zbirališče pri gostilni Zbogor v Samatorci. Informacije na tel. št. 220423 (David).

TPK SIRENA organizira tecaj sportnega ribolova od 28. junija do 9. julija. Vpisovanje in pojasnila na sedežu kluba, Miramarski dvorec 32, od 17. do 20. ure, tel. 422696, vpis omejen.

SK BRDINA

vabi vse stare prijatelje smučarske panoge na predstavitev sezone 93/94, ki bo v sredo, 6.t.m., ob 20. uri v domu Brdina na Opčinah.

SK BRDINA

sporoča, da bo naslednji trening na snegu od 8. do 11. t.m. na Moltarju. Možen je tudi samo izlet z osebnimi avtomobili. Prijave in informacije dobite na tel. št. 226271 ali 212859 najkasneje do 5. t.m.

Prva slovenska multinacionalka

Osnova je utrditev gospodarske baze slovenske manjšine v Italiji - Prek pšodjetij, ki delujejo v okviru družbe Safti, gre kakih 20 odstotkov prometa med Slovenijo in Italijo - Ko je bila v Sloveniji vojna je bila samo Safti pripravljena sodelovati s Slovenijo - Pogled proti Srednji Evropi

V kakšnih okoliščinah je bila ustanovljena družba Safti?

»Družba Safti je bila ustanovljena leta 1926 v Trstu, kasneje je bil sedež družbe začasno prestavljen v Milano. Družba Safti je nastala potem, ko so italijanske oblasti likvidirale Jadransko banko. No, viri tu niso povsem natančni, ker dokumenti niso ohranjeni.«

Kdo je postal lastnik družbe Safti po letu 1945?

»Tržaški gospodarstveniki, Slovenci. Zeleli so, da bi se na razvalinah fašizma ponovno obudilo gospodarstvo. Takrat so nastajale najrazličnejše družbe. Namen je bil, da bi iz družbe Safti nastala banka, vendar bi družba skoraj propadla, ker je bila kaznovana z globo 300 milijonov lir. Čeke je namreč izdajala v slovenscini. Družba je šla takrat v likvidacijo in je lahko poslovala le interno. Ko so bile politične razmere ugodnejše, se je ponovno obudila iz likvidacije.«

Kdaj so se razmere izboljšale?

»V šestdesetih letih. Takrat so se začeli odnosi med Italijo in Jugoslavijo izboljševati. To je vplivalo tudi na naš položaj.«

Kakšen je bil gospodarski interes Slovenije na začetku petdesetih let? Takrat je obstajala možnost, da bi tržaško ozemlje postalo del zdaj že bivše Jugoslavije.

»Prvi koncept je bil, da bil bil Trst sedma republika. Drugi koncept je govoril o svobodnem tržaskem ozemlju. Jugoslaviji je bilo takrat veliko do tega, da bi vlagala na ta območja. Ko pa je postalo jasno, kje bo meja, je večino naložb prenesla v Koper. Manjšina je ohranila avtohtone gospodarske strukture. Pogosto se, tudi nalašč, avtohtona gospodarska struktura mesa z jugoslovanskimi podjetji. Italijanske oblasti slovenski manjšini niso nikoli hotele priznati avtohtonosti gospodarskega razvoja. Da bi ji škodile, so dajale vse v en kos: "To je jugoslovansko." Vsakih nekaj let so se v časopisih pojavili naslovi "Tito kupuje Trst". S tem je bilo dano znamenje, naj v slovenska podjetja stopijo finančne kontrole. Boj za mejo je bil vedno v zraku in to je trajalo do Osimskih sporazumov.«

Je današnja družba Safti plod

Slovenski tednik Mladina je v zadnji številki objavil dolg intervju Alija H. Žerdina s predsednikom finančne družbe Safti iz Trsta dr. D. Cupinom. Intervju pojašnjuje številne okoliščine, ki so bile predmet nedavnih polemik v slovenskem časopisju in osvetljuje vlogo te finančne družbe med zamejskimi Slovenci. Zato ga za bralce Primorskega dnevnika v celoti ponatiskujemo.

dejavnosti avtohtone gospodarske strukture ali gre tudi za prepletanje z gospodarstvom iz Slovenije?

»Je rezultat dejavnosti avtohtone gospodarske strukture. Vendar so predvsem v sedemdesetih letih, ko so se začelo odpiranje in se je okrepilo sodelovanje med Italijo in Slovenijo, ko si je Slovenija zelo prizadevala za politiko odprte meje, za gospodarsko sodelovanje ob meji, slovenska podjetja na tej stani meje ustanavljala mešana podjetja. Mi smo se v proces ustanavljanja mesanih podjetij vključevali. To je pomenilo krepitev dobrih odnosov ob meji, krepitev gospodarstva in povečevanje izvoza slovenskega gospodarstva v EGS. To je bil temeljni motiv ustanavljanje teh podjetij.«

Družbo Safti sestavlja okrog 40 manjših podjetij.

»Organizirani smo holdinsko. Bistvo holdinga pa je, da ustanovis finančno organizacijo, ki vlaga v druga podjetja. Razpršitev investicij na različna področja zmanjšuje tveganje. Zdaj, recimo, je proizvodni sektor v veliki krizi, razvija pa se področje financ. Včasih je bilo drugače in je uspevala proizvodnja, nazadovala pa zunanja trgovina. In narobe, zdaj, ko je Jugoslavija propadla, zunanja trgovina ni najbolj donosna. Razpršenot naložb sicer ne prinaša velikih dobičkov, vendar tako nikoli ne izgubis. Smo solidni, nismo avanturisti.«

Koliko podjetij iz Slovenije je v sedemdesetih letih ustanovilo mešana podjetja na Trzaskem in Goriskem?

»Pobud je bilo zelo veliko. Nastalo je nekaj proizvodnih podjetij, nekaj jih je delovalo že prej. Recimo, Iskra

je imela tu že prej podjetje Iret. V slovenski Beneciji sta bili ustanovljeni podjetji Hobles in Veplas. Meblo je v Gorici ustanovil istoimensko podjetje. Salonit iz Anhova in SGP Primorje sta ustanovila podjetje Simmec.«

Kaj pa Krka?

»Krka in Sava Kranj, recimo, sta mešana podjetja ustanavljali kasneje. Sodelovanje se je po eni strani krepilo z ustanavljanjem mesanih podjetij, po drugi strani pa z izpostavljanjem tesnejših stikov. Recimo: novomeški Adrij smo, ko se je znašla v težavah, bistveno pomagali, da se je resila iz francoskega objema. Z našo pomočjo so dosegli, da so se odnosi uredili. Adria Caravan zdaj prek podjetja Indules v Trstu normalno posluje naprej. No, v sedemdesetih letih je imela Slovenija jasno politiko. Slo je za izvozno naravnost in odprtost meje. Stvari so bile koncipirane tako, da manjšini niso dajali rib, pač pa pripomočke za ribolov. Politika je bila takrat naravnana na krepitev obmejne gospodarskega sodelovanja. Ni torej slo za pretakanje financ, pač pa za vzpostavitev instrumentov, ki so podjetjem iz Slovenije, ki so se odločila za vlaganje v zamejstvo zagotavljali olajšave. Te instrumente smo skušali izkoristiti mi in podjetja iz Slovenije za hitrejši gospodarski razvoj ob meji. Družba Safti je tako eden od elementov tega razvoja.«

Ali se ve, koliko je slovensko gospodarstvo vložilo v mešana podjetja?

»Investicij v kapital družb je bilo mogoče za nekaj sto milijonov lir. Pomembneje je, da je Ljubljanska banka kreditirala marsikatero naložbo. Vsa ta posojila so bila vrnjena. Do zadnje lire. Pogoji so bili razmeroma ugodni. Kapital družb pa ni bil zelo velik.«

Druga polovica sedemdesetih let v Sloveniji velja za nekakšno svinceno leta, po drugi strani pa so nekatere ideološke pregreje očitno začele popuščati, ce so bile možne naložbe v zamejstvu.

»Ne pozabite, da je bila ta meja edino okno Jugoslavije v EGS.«

Ali je slo za specifično slovensko politiko?

»Ja, za specifično slovensko politiko. Slovenija je imela zaradi tega v Beogradu velike težave. Beograd je mislil, da Slovenija s tem izkorišča odprto mejo v svoje namene, za svojo specifično gospodarsko uveljavitev.«

Sodelovanje družbe Safti s podjetji iz Slovenije je obsežno. Precej ljudi iz slovenskih podjetij sodeluje v upravnih svetih.

»Normalno je, da so v upravnih odborih podjetij z mesanim kapitalom tudi zastopniki iz Slovenije. V zadnjem desetletju lahko rečemo, da je obseg poslovanja s Slovenijo precej stalen. Z nekatereimi

podjetji pa sodelujemo že 40 let. Recimo Novoles, Slovenijales ali Javor prek naših podjetij prodajajo v Italiji že štirideset let. Ko je bila v Sloveniji vojna in ko ni bila nobena banka pripravljena kreditirati poslov s Slovenijo, smo bili edini, ki smo bili pripravljene sodelovati s Slovenijo. Dajali smo na up in čakali, da se razmere izboljšajo. Partnerji to znajo upoštevati. V težkih casih smo bili porok, da bodo slovenski kupci blago plačali. Prek podjetij, ki delujejo v okviru družbe Safti, gre kakih 20 odstotkov prometa med Slovenijo in Italijo.«

Podjetja iz Slovenije se vedno dolgujejo družbi Safti?

»Ja, zdaj so slovenska podjetja skoraj v vseh primerih naši dolžniki. Res pa je, da se je včasih sodelovalo drugače, celo vnaprejšnja plačila smo si kdaj izborili.«

Družba Safti se ukvarja s financami, trgovino in proizvodnjo. Ukvarja pa se tudi z mediji. Pred časom ste ustanovili dnevnik Republiko.

»Družba Safti se z mediji ni hotela ukvarjati. Vendar so nas v to prisilile razmere. Slovenska manjšina v Italiji je ena redkih manjšin v Evropi, ki ima svoj dnevnik, to je Primorski dnevnik. Ko je Primorski dnevnik zasel v težave in krizo, smo se vključili v pomoč in smo iskali novo možnost preživetja. Ustanovili smo časopis dvojček, Republiko. Trg je za dnevnik enostavno premajhen, saj manjšina šteje od 80.000 do 100.000 ljudi. Casopis gospodarsko ne bi preživel, zato smo zeleli razširiti trg na Slovenijo. Načrt je, da bi imeli na širšem trgu en rentabilen časopis. Bojimo se pač, da bi manjšina ostala brez dnevnika. Odločitev za medije je bolj posledica pritiska slovenske skupnosti, naj družba Safti pomaga oblikovati ekonomski koncept casopisa, ki bi bil lahko rentabilen.«

Pa televizija?

»To je druga stvar. Ko je v Italiji gledanost TV Koper ob pojavitvi zasebnih TV postaj padla, smo z ustanovitvijo podjetja Ponteco omogočili široko vidnost TV Koper v Italiji. Kot podjetje smo le servisirali možnost gledanja TV Koper in TV Slovenija, ker smo imeli možnost pridobiti ustrezno frekvenco. Menimo, da je bilo za manjšino zelo pomembno, da je lahko gledala slovensko TV. Kasneje smo sodelovali z Berlusconiem in sodelovanje je bilo poslovno uspešno. Sicer pa smo imeli z mediji samo izgubo.«

Ste pa angažirali ljudi z dolgoletnimi izkušnjami, recimo gospoda Dušana Fortiča, bivšega direktorja TV Ljubljana in očeta TV Koper.

»On je pri Pontecu od prvega dne. V bistvu smo se odzvali njegovemu pozivu, naj pomagamo, da bi se TV Koper videla v Italiji.«

Ukvarjanje s financami je ključna dejavnost družbe Safti.

»Da. Ko je Slovenija presla na tržno gospodarstvo, smo menili, da je za

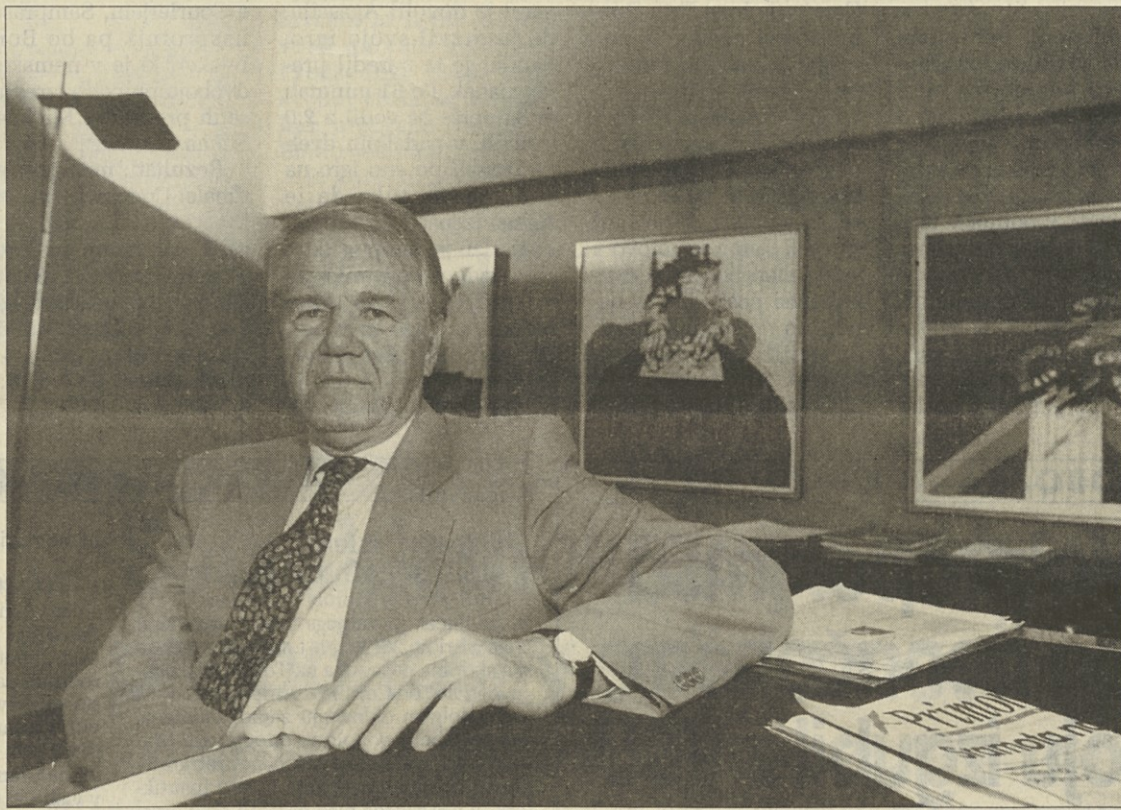
nas naravno, ce svoj trg razširimo v Slovenijo. Danes je gospodarstvo mednarodno. Kmetu morda zadošča, ce pridelke prodaja na mestnem trgu. Resna gospodarska družba pa mora delovati na mednarodnem trgu. Med dolgoletnim sodelovanjem z Ljubljansko banko se je tako izoblikovala zamisel, da bi v Svici ustanovili podjetje Proteus Finanz. To je resna finančna družba, ki je slovenskemu gospodarstvu pri iskanju sredstev za izvedbo poslov v veliko pomoč. V tem podjetju smo prek našega podholdinga Proteus S.A. iz Luksemburga udeleženi s 40 odstotki kapitala. V zadnjih dveh letih smo si prizadevali, da bi dejavnosti vstopili v bančni sektor v Sloveniji. Med različnimi možnostmi in po pogajanjih smo se odločili za odkup deleža in povečanje kapitala v eni od bank iz sistema Ljubljanske banke, to je v LB - Razvojni banki. Družba Safti je ob sodelovanju z drugimi partnerji iz zamejstva kupila večinski delež v Razvojni banki. Pogovarjamo pa se se z drugimi partnerji, kar naj bi pripeljalo do tega, da bi vložili se več kapitala. Želimo si, da bi bili gospodarsko navzoči v Sloveniji, ki je naše najbolj na-

paj s partnerji večinski delež.

»Bančna zakonodaja v Sloveniji je takšna, da bodo preživele le večje banke, zato bomo iskali nove partnerje. In vprašanje je, ali bomo se večinski lastnik. Za nas ni bistveno, da bi hoteli imeti večinski delež. Slovenija je za nas točka gospodarskega delovanja, ki nam omogoča, da krepimo gospodarske organizacije pri nas doma.«

Baza podjetij družbe Safti je v Trstu, Gorici in Beneciji, nekaj podjetij je v Novi Gorici, Sezani in Kopru, nekaj podjetij ste ustanovili v Ljubljani, eno v Svici in eno v Luksemburgu.

»Nasa osnova je gotovo zamejstvo. Vendar je logično, da se vključujemo tudi neposredno na vse za nas zanimive trge. To pa je v sedanjem obdobju predvsem vzhodna Evropa: podjetja in predstavništva že imamo na Madžarskem, Češkem, Poljskem, v Belorusiji in Moskvi. Seveda posebno pozornost namenjammo Hrvaški, s tamkajšnjimi partnerji nas veže kar nekaj pobud, posebej zanimiva je letošnja ustanovljena Kvarner banka na Reki.«



Predsednik družbe Safti dr. Darij Cupin (Foto Miha Fras, Mladina)

ravno zaledje. Gledamo pa tudi na Hrvaško. Navzoči smo se v Belorusiji, v nekaterih državah nekdanje Sovjetske zveze in v državah vzhodne Evrope. Ne vem, zakaj se ljudje razburjajo, ce vlagamo v Slovenijo. Vendarle je naš cilj tudi povezovanje z matično domovino.«

Se v Slovenijo splača vlagati?

»Ne vlagamo na pamet. Vsaka naša naložba je premisljena. Odlocamo se na podlagi dosedanjega sodelovanja. Slovenija kot majhen trg gospodarsko ni zanimiva zato, da bi se ustvarjal kak ekstraprofit. Zanimiva je zato, ker pričakujemo, da se bo odprla proti Češki, Madžarski, Slovaški in Poljski. Ne vemo sicer se, kako se bo resila balkanska kriza, vendar bodo neki novi odnosi morali nastati. Nova Jugoslavija sicer ne bo nastala, gospodarski sporazumi pa so verjetni.«

Ce pogledamo bančne institucije, v katerih imate lastniški delež, opazimo, da nekatere vodijo, recimo, bivši ministri. Predsednik upravnega odbora družbe Proteus Finanz iz Zürichja je bil do sedaj Metod Rotar, dolgoletni direktor Ljubljanske banke. Ali se odločate za sodelovanje s »preverjenimi kadri«?

»Investicijska in Zadrudna banka sta nastali na novo pred tremi leti. Ko smo se tema dvema podjetjema pridružili, najbrž sploh nismo vedeli, kdo bo direktor. Sodelujemo s simbolnim deležem, zeleli pa smo sodelovati pri novih pobudah v Sloveniji. Rekel bi, da za nas ni pomembno, kdo trenutno vodi kako podjetje. Sodelujemo s tistimi, ki je trenutno tam. Recimo pri Proteusu: Ljubljanska banka je večinski delničar in ona doloca, kdo bo predsednik upravnega odbora. Ne bi sprejel teze, da smo predstavnik starega režima, ki sodeluje s starim režimom.«

V Slovenski investicijski banki in Zadrudni banki imate torej simbolične deleže, v Razvojni banki, ki se po novem imenuje Banka Noricum, pa sku-

V Sloveniji ste ustanovili kakih deset podjetij.

»Tako nekako. Vecina teh podjetij je za zdaj marginalnih. Ustanovili smo recimo podjetje, ki bo v Sloveniji zastopalo Fiat. Vendar je treba vedeti, da s Fiatom sodelujemo že desetletja. Ali pa recimo Auremiana: to podjetje se ukvarja s prodajo zdravstvenih pripomočkov. Družba Safti se ukvarja s tem veliko dlje. Podjetja, ki nastajajo, pomenijo prilagajanje novim tržnim razmeram. Glavno pravilo v gospodarstvu je, da se znas hitro prilagoditi. Da imas vizijo in da se znas hitro prilagoditi.«

Kateri so najpomembnejši partnerji družbe Safti v Sloveniji?

»Neposredno ali posredno sodelujemo z večino podjetij iz Slovenije. Prav gotovo so naši najpomembnejši partnerji podjetja, s katerimi imamo mesane družbe: Krka, MIP, Slovenske železarnice, Color, LTH, papirnica Kolicevo, Tomos, Sava, Kovintrade. Tradicionalno zelo veliko sodelujemo z Adrio, Novolesom, Javorjem, Grmadom, Slovenijalesom, Lekom in drugimi. Na področju bančnosti je logično, da imamo dobre odnose z Ljubljansko banko, vendar sodelujemo tudi z vsemi drugimi bankami iz Slovenije.«

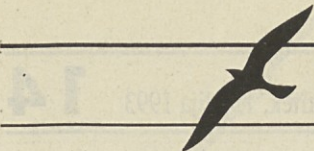
Se strinjate z mnenjem, da v Sloveniji poteka politični boj, katerega zastavek je vprašanje, kdo bo posredno ali neposredno nadzoroval družbo Safti?

»S slovenskim gospodarstvom smo sodelovali, nismo pa odvisni ne od gospodarske in ne od politične strukture v Sloveniji. Družba Safti je avtohtona in avtohtona gospodarska organizacija. Ce kdo misli, da je bila družba Safti nekoc v lasti ene strukture in da bo zdaj v lasti druge, se zelo moti. Morda je to eden od vzrokov za nesporazume, ki se pojavljajo. Vendarle smo mi gospodarska struktura, zanimajo nas dobiček, dividende, razvoj in s tem pomoč slovenski manjšini. Drugih ciljev nimamo.«

I. Spedizione .
Rogito No.4. Rep. No. 20.
VITTORIO EMANUELE TERZO
per grazia di Dio e per volontà della Nazione
Re d' Italia
L'anno millenovecentoventisei, il giorno di mercoledì,
quattro del mese di agosto .
(4 Agosto 1926)
in Trieste, nella sala maggiore della Camera di Commercio ed Industria,
VERBALE DI COSTATAZIONE
delle deliberazioni prese nell'assemblea costitutiva
della Società Anonima " Finanziaria e Fiduciaria " in Trieste .
Ad espressa richiesta del Comitato promotore per la costituzione della Società Anonima sopra indicata, io sottoscritto dottor Giulio Paolina, r. notaro, qui residente, sono intervenuto, quest'oggi, alle ore 11 antimeridiane, nella Sala maggiore della Camera di Commercio ed Industria per assistere, elevandone verbale, alle deliberazioni ed alle elezioni che avrebbero avuto luogo nell'assemblea generale costitutiva ivi indetta col seguente ordine del giorno
1) costituzione della Società ,
2) elezione delle cariche sociali .

TRIBUNALE DI TRIESTE
Sig. Giulio Paolina
Con. sa sa sa
n° 1038 sa sa
n° 2 sa sa
Copia 280
Urgenza 560
Con. sa sa
Ritard. sa
Urg. sa
1. sa
2. sa
Certo sa
NOTAEL 1030
Trieste, li 16.8.26
Il C. sa

Ustanovna listina družbe Safti il leta 1926. Družbo so ustanovili upniki Jadranske banke, ki ji so jo fašistične oblasti zaprle. Delničarji so bili v glavnem fizične osebe, nekaj pa je bilo tudi ustanov, med njimi nekaj slovenskih in hrvaških organizacij, ki v tistem letu učitno še niso bile razpuščene.



MENJALNIŠKI TEČAJI

30. junij 1993

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	69,00	70,30	9,70	9,99	7,65	7,82
Avtohisa*	70,00	70,60	9,90	10,15	7,60	7,90
Azur Grosuplje	70,10	70,80	9,90	10,10	7,55	7,89
Banka Vipa	69,90	70,44	9,93	10,04	7,77	7,83
Bobr Fužine in Trzin	70,10	70,50	9,95	10,08	7,75	7,90
Brod Ljubljana	70,10	70,80	9,90	10,10	7,60	7,90
BTC d.d. Ljubljana	69,60	71,05	9,80	10,10	7,45	8,00
BTC Sezana	69,50	71,00	9,80	10,05	7,70	7,80
Come 2 us	70,00	70,70	9,90	10,10	7,65	7,85
Dom na trgu	70,05	70,89	9,90	10,07	7,70	7,87
Dom Caffè Domžale*	69,60	70,25	9,85	10,05	7,70	7,95
Emona Globfour	70,00	70,90	9,90	10,10	7,59	7,79
Eros Ljubljana*	70,20	70,60	9,90	10,00	7,70	7,90
Eros Kranj*	70,25	70,60	9,90	10,00	7,75	7,90
Eurotours Ljubljana*	69,80	70,80	9,75	9,98	7,65	7,85
Firadas Idrija	70,45	71,45	9,90	10,15	7,50	7,85
Fima Ljubljana*	70,00	70,30	9,90	10,00	7,75	7,85
Feniks Koper*	69,60	70,90	9,70	10,10	7,60	7,85
Fiba Koper	70,00	70,90	9,72	10,00	7,70	7,80
Galileo Kozina	69,60	70,90	9,75	10,10	7,65	7,80
Golf turist Domžale	70,00	70,60	9,85	10,15	7,55	7,85
Hida	70,25	70,35	9,95	10,00	7,76	7,81
Hram Rozice Mengeš	70,15	70,40	9,95	10,05	7,75	7,88
Hipotekarna Banka Koper*	69,80	71,80	9,90	10,10	7,70	7,80
Idila Sečovelje*	70,00	70,70	9,80	10,00	7,68	7,85
Ilirika, Ilirska Bistrica	69,80	70,58	9,86	10,00	7,70	7,79
Ilirika, Slovenj Gradec	69,20	70,29	9,77	9,94	7,70	7,82
Ilirika, Postojna	69,90	70,80	9,90	10,00	7,71	7,80
Ilirika, Sezana	69,50	70,29	9,74	9,98	7,73	7,82
Ilirika, Podgrad	69,10	71,00	9,70	10,00	7,70	7,80
Invest Skofja Loka	70,00	70,90	9,91	10,06	7,72	7,98
Italdesign Nova Gorica*	70,00	70,60	9,92	10,05	7,75	7,82
Komercialna banka Triglav	70,00	70,91	9,85	10,06	7,70	7,87
Klub Slovenijales	70,10	70,50	9,85	10,05	7,60	7,80
Kompas Hertz Celje	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Herz Velenje	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Herz Idrija	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Herz Tolmin	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Herz Novo Mesto	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Herz Krško	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Herz Bled	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Herz Nova Gorica	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Herz Maribor	70,10	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Holidays	70,00	70,30	9,85	10,00	7,70	7,85
LB d.d. Ljubljana	70,00	71,95	9,89	10,22	7,59	7,92
LB Komercialna banka GO	70,00	71,50	9,90	10,29	7,30	7,90
LB Banka Zasavje d.d. Trbovlje	69,90	71,30	9,90	10,13	7,40	7,84
LB Kreditna banka MB d.d.*	69,50	71,00	9,83	10,02	7,60	7,95
LB Splošna banka Celje	70,00	70,90	9,94	10,07	7,69	7,78
LB Splošna banka Koper*	69,05	71,12	9,71	10,00	7,48	7,70
Libertas*	69,80	70,60	9,82	9,98	7,68	7,78
Ma Vir	70,20	70,60	9,90	10,10	7,60	7,90
Madai N. Gorica*, Šempeter*	70,00	70,50	9,92	10,02	7,73	7,80
Moneta Invest	70,15	70,24	9,96	10,01	7,78	7,83
Niprom I, Niprom II	70,10	70,40	9,95	10,05	7,75	7,85
Optimizem Loz*	70,10	71,00	9,95	10,25	7,65	7,85
Otok Bled	70,00	70,68	9,89	10,01	7,67	7,89
Petrol Ljubljana*	70,15	70,40	9,90	10,05	7,80	7,95
Pigal Solkan*	70,10	70,70	9,91	10,10	7,73	7,81
Pigal Kobarič*	70,10	70,70	9,91	10,10	7,73	7,81
Pigal Obutek*	70,10	70,70	9,91	10,10	7,73	7,81
Pigal Diskont*	70,10	70,70	9,91	10,10	7,73	7,81
Pigal Ilirska Bistrica*	70,10	70,70	9,91	10,10	7,73	7,81
Poštna banka Slovenije*	69,50	70,80	9,65	9,90	7,25	7,79
Probanka Maribor	69,50	70,80	9,80	10,00	7,65	7,90
Publikum Ljubljana	70,00	70,19	9,88	9,93	7,78	7,85
Publikum Celje	70,00	70,29	9,88	10,00	7,68	7,79
Publikum Krško	70,20	71,00	9,65	10,15	7,41	7,78
Publikum Maribor	70,00	70,44	9,88	9,97	7,74	7,86
Publikum Metlika	70,20	71,00	9,85	10,05	7,60	7,80
Publikum Mozirje	70,00	70,48	9,86	10,01	7,70	7,81
Publikum Novo Mesto	70,20	71,00	9,85	10,05	7,60	7,80
Publikum Tolmin	70,10	70,48	9,85	10,03	7,70	7,79
Publikum Sevnica	70,30	70,90	9,95	10,10	7,60	7,90
Publikum Šentilj	69,80	70,55	9,90	10,04	7,74	7,86
Publikum Šentjur pri Celju	69,90	70,39	9,82	10,00	7,65	7,79
Publikum Trebnje	70,30	70,90	9,92	10,10	7,60	7,90
Publikum Zalec	70,00	70,39	9,85	10,00	7,70	7,80
Roja	70,00	70,40	9,98	10,05	7,70	7,86
Šit - on	70,00	71,00	9,70	10,00	7,50	7,87
SKB d.d. Ljubljana***	70,30	70,35	9,99	9,99	7,71	7,76
Slovenijaturist Jesenice	69,30	70,30	9,75	9,95	7,66	7,80
Slovenijaturist zel. p. Ljubljana*	70,10	70,68	9,80	10,03	7,62	7,89
Slovenska investicijska banka*	70,00	70,70	9,90	10,10	7,60	7,85
Slovenska hran. in pos. Kranj	70,20	70,70	9,85	10,00	7,70	7,85
SZKB d.d.	69,50	70,80	9,80	10,00	7,70	7,90
Sonce Ljubljana	70,00	70,40	9,85	9,90	7,75	7,88
Tartarus Postojna	69,66	70,89	9,83	10,08	7,66	7,82
Tori, Ljubljana	70,10	70,70	9,93	10,15	7,65	7,95
Tentours Domžale	70,70	70,95	9,90	10,15	7,70	7,95
Upimo Ljubljana	70,15	70,35	9,90	10,00	7,75	7,85

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKS, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 125 z dne 30. junija 1993 — Tečaji veljajo od 1.7.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	78,6393	78,8759	79,1125
Avstrija	040	šiling	100	991,2743	994,2571	997,2399
Belgija	056	frank	100	339,4469	340,4683	341,4897
Kanada	124	dolar	1	92,0679	92,3449	92,6219
Danska	208	krona	100	1814,4296	1819,8893	1825,3490
Finska	246	marka	100	2080,9088	2087,1703	2093,4318
Francija	250	frank	100	2068,7009	2074,9257	2081,1505
Nemčija	280	marka	100	6975,8926	6996,8832	7017,8738
Grčija	300	drahma	100	—	51,4131	51,5673
Irski	372	funt	1	—	170,6540	171,1660
Italija	380	lira	100	7,6770	7,7001	7,7232
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	3,9000	—
Japonska	392	jen	100	111,5097	111,8452	112,1807
Nizozemska	528	gulden	100	6220,0546	6238,7705	6257,4872
Norveška	578	krona	100	1650,4962	1655,4626	1660,4290
Portugalska	620	escudo	100	73,3166	73,5372	73,7578
Švedska	752	krona	100	1513,2085	1535,8159	1540,4233
Švica	756	frank	100	7861,8309	7885,4874	7909,1439
Velika Britanija	826	funt šterling	1	177,7458	178,2806	178,8154
ZDA	840	dolar	1	117,7670	118,1214	110,4758
Evropska Skupnost	955	ECU	1	136,3787	136,7891	137,1995
Španija	995	peseta	100	91,3144	91,5892	91,8640

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 1. JULIJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1,300,000	657,158	687,347	1,344,505
96		101,1012%	105,7458%	103,4235%	100,000	65,716	68,735	134,451

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

30. JUNIJ 1993		v SLT za 100 HRD	
menjalnica		nakupni	prodajni
A Banka Ljubljana		3,60	4,80
Eros Kranj		3,50	4,50
Fiba Koper		4,00	4,50
Liberfas Koper		3,80	4,70
LB Banka Zasavje, Trbovlje		3,50	5,50
Hida		3,70	4,20
Upimo Ljubljana		3,70	4,20
Slovenijaturist zel.p. LJ		3,50	5,00
Italdesign Nova Gorica		3,20	4,80
Hipotekarna Banka Koper		2,00	4,00

Tečaj velja danes:*

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

30. JUNIJ 1993		v LIRAH	
valuta		nakupni	prodajni
ameriški dolar		1510,00	1562,00
nemška marka		900,00	921,00
francoski frank		265,00	274,00
holandski gulden		798,00	823,00
belgijski frank		43,50	45,00
funt šterling		2290,00	2348,00
irski šterling		2190,00	2246,00
danska krona		232,00	241,00
grška dramma		6,45	7,20
kanadski dolar		1180,00	1218,00
japonski jen		14,00	14,75
švicarski frank		1013,00	1035,00
avstrijski šiling		127,00	131,00
norveška krona		211,00	219,00
švedska krona		197,00	203,00
portugalski escudo		9,20	9,90
španska peseta		11,65	12,30
avstralski dolar		1018,00	1051,00
madžarski forint		10,00	15,00
slovenski tolar		12,50	13,00
hrvaški dinar		0,30	0,55

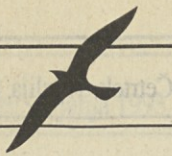
TEČAJ TOLARJA V TUJINI

30. JUNIJ 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	10,00	12,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,50	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,25	10,30
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,70	10,30
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,50	10,00
Italija	Kmečka banka Gorica	12,30	12,95
Italija	Tržaška kreditna banka	12,50	13,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

30. JUNIJ 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	16779100	16829600	16880100
Francija	frank	100	35033900	35139300	35244700
Nemčija	marka	100	118064400	118419700	118775000
Italija	lira	100	129624	130014	130404
Švica	frank	100	133147400	133548000	133948600
ZDA	dolar	1	1995883	2001889	2007895
V. Britanija	funt	1	3012979	3022045	3031111

Opomba: povzeto po Reutersu.



SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.35	Zgodbe iz školje, ponovitev
11.25	Nasa pesem 93, 1. oddaja, ponovitev
12.00	Analitična mehanika, ponovitev 21/52 dela ameriške izobraževalne serije, VPS 1200
12.30	Domači ansambli: Igor in zlati zvoki, ponovitev, VPS 1230
13.00	Poročila
15.10	Pro et Contra
15.55	Obiski, ponovitev
17.00	TV dnevnik
17.10	Ziv zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	16 crk, tv igrice
19.30	TV dnevnik
20.10	Zarišče
20.40	Gozdarska hiša Falkenau, 4/13 del nemske nanizanke, VPS 2040
21.30	Tednik, VPS 2130
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
	Sova
22.50	Novopečeni princ z Bel-Aira, 3. epizoda ameriške nanižanke, VPS 2250
23.15	Gospodična Marple: Usoda, 1. del, 5/8 del angleske nanižanke, VPS 2315
	Gospodična Marple njen pokojni prijatelj v pismu prosi naj razišče umor, ki se je zgodil pred osmimi leti, zanj pa je bil obdolžen njegov sin, ki je brez sledu izginil

SLOVENIJA 2

15.59	Film tedna, ponovitev Incident, ameriški film Sova, ponovitev
17.25	V sportnem duhu, 13/15 del ameriške humoristične nanižanke
17.50	Gospodična Marple, 4/8 del angleske nanižanke
18.45	Ze veste?
19.30	Dnevnik 2
19.56	Sport
20.00	Poslovna borza
20.35	Umetniški večer
	Video večer
	Reportaža z mednarodnega festivala videa v Haagu
	Avtobus
	Zenska, ki nenehno govori
	Labirint
21.50	Polfinale tenise, ženske, posnetek iz Wimbledon
00.25	Video strani

KANAL A

09.15	MCM
11.00	Med dvema ognjema, ponovitev soočenja
12.00	Helena, ponovitev oddaje
17.45	Drugacen svet, ponovitev 193. dela ameriške nadaljevanke
18.45	Rock starine, ponovitev 21. oddaje
19.15	Kulinarični kotiček, 22. oddaja
20.10	Poročila
20.30	Zametne sanje, ameriški barvni film
21.55	Dance Session, 34. oddaja o plesu
22.25	Pet minut
22.50	Drugacen svet, 194. del ameriške nadaljevanke
23.50	MCM (do 1.00)

KOPER

18.00	Primorski forum
-------	-----------------

KOROŠKA

13.45	Dober dan, Koroška
-------	--------------------

RAI 1

6.50	Jutranja odd. Unomat-tina, vmes dnevnik
9.05	Film: Caporale di giornata (kom., '56)
10.30	Risanke: Fantasy party
11.00	Dnevnik
11.05	Dok.: Amerindia
11.30	Nan.: Cuori senza età
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik 1
12.35	Nan.: Viaggio nel tempo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: Lo sceicco rosso (pust., It. '62)
15.40	Film: Gigi (glas., ZDA '58, i. L. Caron)
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik in Kino
18.15	Kviz: Patente da campioni (vodi D. Mura)
18.35	Dok.: Yves Montand
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: La festa dell'estate
23.00	Dnevnik 1
23.15	Nagrada Strega
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2

6.55	Film: Le baccanti
8.30	Otroska oddaja
9.55	Nan.: Lassie
10.30	Rubrika o vrtnarstvu
10.55	Nan.: Al di qua del paradiso, 11.45 Družina Drombush, vmes (11.40) dnevnik
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Nonsoloner
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	Film: Daddy (dram., ZDA '87)
17.20	Iz Parlamenta in vesti
17.35	Nan.: Hill Street, 18.40 Miami Vice, vmes (18.30) sport
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	TV film: Senza scampo, 2. del
22.30	Aktualno: Rock café
23.15	TG 2 - Pegaz
23.55	Nocni dnevnik, pregled tiska, kino
0.10	Nocni sport

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'al-trarete, vmes vesti
12.15	Pogled na gledališce
14.00	Deželne vesti
14.10	Popoldanski dnevnik
14.30	Drobci: Gato Barbieri
14.50	Nan.: Max Headroom
15.45	Sport: kolesarstvo, dresura, plavanje
17.20	Derby in dok.
18.40	Vreme in sport
18.45	Variete: Maddecheahò (i. C. Guzzanti)
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.50	BlobCartoon in Una Carlolina
20.30	Variete: Ieri oggi... e domani?
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italija
23.40	Nan.: Perry Mason
0.30	Dnevnik

RETE 4

6.25	Nanizanke
8.30	Nad.: Marilena, Ines, Soledad, (9.30) vesti
11.00	Nan.: Avvocati a Los Angeles
12.00	Kviz: Gioco delle coppie, nato nad. Celeste TG 4 vesti
13.30	Nad.: Sentieri, 15.00
14.00	Quando arriva l'amore, 15.30 Anche i ricchi piangono
16.00	Aktualno: C'eravamo tanto amati, 16.30 Lui lei l'altro, 17.00 La verità, nato (17.30) vesti
18.15	Nad.: Grecia, vesti
19.30	Nad.: Micaela
20.30	Filma: La baia di Napoli (kom., ZDA '60), 22.30 Hardcore (dram., ZDA '78), vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. in film Riderà
11.30	Nan.: Sposati con figli
12.00	Kviz: Si e no
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Forum
14.30	Nan.: Casa Vianello, 15.00 Pappa e ciccia, 15.30 Otto sotto un tetto
16.00	Otroski variete
17.55	TG 5 Flash - vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.35	Film: Indio (pust., It. '89, i. F. Quinn)
22.30	Aktualno: I misteri della notte
23.00	Variete: maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.40	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Ultraman
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Jump Street
17.05	Variete: Twin Clips
17.30	Nan.: Adam 12, 18.05 Poliziotto a 4 zampe, 18.30 Baywatch, vmes (17.55) Studio sport
19.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Nan.: Tequila & Bonetti (i. Jack Scalia)
22.30	Film: Forza bruta (krim., ZDA '83)
0.40	Odprti studio, pregled tiska in sport

TELE 4

	Lastne oddaje:
13.30	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

Koper

15.00	Crime Story, ameriška tv nanizanka
15.50	Sprehod po moderni umetnosti, italijanska dokumentarna serija
16.30	N.Y.P.D., serija
16.55	Do konca sveta - ko spregovorijo slike
17.25	Arhitektovi nasveti
18.00	Primorski forum
18.50	Primorska kronika
19.00	Košarka: Evropsko prvenstvo, četrtfinale, Španija-Nemčija, neposreden prenos iz Münchna
20.15	Nocni sodnik, tv nan.
20.40	Meridiani
21.20	Prvenci: Richard Donner, ameriška dokumentarna serija
21.45	TV dnevnik
21.55	Košarka: Evropsko prvenstvo, četrtfinale, Francija - Grčija, prenos iz Münchna
23.40	Nocni sodnik, ameriška tv nanizanka

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
13.35	Doktor Doogie Howser: Talenti Katherine H.
14.00	Waltonovi: Jason
14.45	Comedy Capers: Ljubez na prvi pogled
15.50	Alfred J. Kwak: Mavrica
16.30	Hevreka, mini leksikon
18.30	Doktor Trapper John: Stari junak Buckaroo
20.15	Sanjska ladja: Dogodivščine na morju
21.40	Hunter: Lepotni salon na Beverly Hillsu
22.25	Navzdol, nemski film, 1984
23.50	Deviški vrelec, švedski film
01.20	Perujska ruleta, ponovitev perujskega filma Poročila
	Tisoč mojstrov

Avstrija 2

13.50	Tisoč mojstrov: Wolf Vostell: Miss Amerika
17.10	Belize: Zivalski svet v rečnih dolinah, 2/4 del
18.00	Ora et Labora: Državni obisk
19.00	Regionalna poročila
20.00	Kultura
21.00	Trailer, oddaja za ljubitelje filma
20.15	Domače reportaze
21.00	Trailer, oddaja za ljubitelje filma
21.30	Pozor, kultura!
23.15	Denar za človekove pravice
00.15	Hello Austria, Hello Vienna, v angleščini
00.45	Poročila

Hrvaška 1

08.00	TV koledar
08.10	Poročila
09.00	Zgodbe z obeh strani, ponovitev 4. dela
09.30	Cobijeva ceta, ponovitev 2. dela
10.00	Poročila
10.05	Poletni solski spored
11.00	Galaktična odiseja, ponovitev 8/9 dela
12.00	Poročila
	Ko se svet vrti, 159. del
13.00	Monofon
13.35	Zgodbe iz Monticella, 159. del
14.00	Poročila
14.05	Poletni predah
	Cosbyjevi, 5/20 del ameriške hum. nan.
14.30	Risanka
14.35	Dragi John, 5/22 del ameriške hum. nan.
15.10	Zenska z dvema obrazoma, ponovitev 3/4 dela am. filma
16.00	Poročila
16.10	Morski vragi, 2/13 del novozelandske mladinske nadaljevanke
16.45	Pod sončnikom
18.00	Poročila
18.35	Santa Barbara 444. del
20.50	Večer z vami, 2. del
12.35	Ekran brez okvirja
19.30	Dnevnik(do 00.00)

Hrvaška 2

14.45	TV-koledar
14.55	Tenis, polfinale, Z, prenos iz Wimbledon
15.00	Dnevnik
19.35	Jeeves and Wooster, 1/12 del humoristične nanižanke (Stephen Fry, Hugh Laurie in drugi)
21.00	Wildlife on one, 1. del
21.35	Zenska z dvema obrazoma, 4., zadnji del ameriškega filma
22.25	Brazilska trilogija, 2/3 del dokumentarne serije
23.15	Metalmania
00.15	Horoskop

Madžarska

06.00	Dobro jutro, magazin
08.35	Financial Times
09.00	Cez dan
09.30	Reševalna ekipa, pon. 2. dela serije
11.30	Igra
12.11	Orli, 4. del it. serije
13.41	Zlato, 1. del novozel. serije
16.00	Dnevnik
16.10	Strast in oblast, 18. del avstralske serije
17.25	Svet denarja
18.15	Varstvo mest
19.07	Večerna pravljica
19.30	Svet kina
10.30	Dnevnik
21.15	24 ur
21.45	Črna roza, tv film
23.07	Svetovni dan arhitekture
00.10	Dnevnik/Dnevnik BBC

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz; od 16.00 SV 918 kHz)

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 13.45 iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtekov večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Stari gramofoni; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9; MHz)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.40 Koledar prireditve; 10.35 Kompasovo turistično oko; 10.50 Primorski val; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 12.40 Stajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobčinice; 15.10 Prenos 1. progr.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbene novice; 17.00 Teme; 17.50 Sport; 19.30 Jazz; 21.00 Uspešnice; 22.20 Rock underground.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz; od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16.00 SV 918 kHz)

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasba; 10.05 Leteci kovček; 11.05 Lahka glasba; 12.05 Poljemo in igra-mo; 13.05 Počitniško popotovanje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 16.45 Treja stopnica; 17.00 Glasb. umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.35 Zbo-rovska glasba; 20.00 Simfoniki RTV Slovenija; 21.05 Glasbeni nokturno; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30; Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranji osmrtnice; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri

val; 8.45 Servise Informacije; 9.00 Pesem tedna; 9.45 Souvenir d'Italy; 10.30 Primorski val; 11.00 Souvenir d'Italy; 11.30 Hladno-toplo-vroče; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Hit Nova Gorica; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Na vročem pesku, zanimivosti; 17.30 Osmrtnice; 18.00 Na vročem pesku; 19.00 Dnevnik, prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.20 Drobci; 7.45 Prišlo je poletje; 8.05 Horoskop; 8.35 Popevka tedna; 8.40 Ob pogrnjeni mizi; 8.45 Igrajte z nami; 9.05 Baby radio; 9.15 Svet mladim; 9.45 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.45 Popotovanja po Istri; 11.00 Randevous; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Glasbene novice in recenzije z Angelom Baiguero; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Boutique Gallus; 16.45 Globoka grla; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Jazzovski kotiček; 20.00 Nočni program.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obtoženci 2. tržaškega procesa; 8.45 Slov. lahka glasba; 9.15 Muzeji v naši deželi; 9.35 Revival; 10.10 Koncert s festivala Trieste Prima; 11.30 Odprta knjiga: Cvetje v jeseni (I. Tavcar, r. M. Sosič); 11.45 Orkestralna glasba; 12.00 Moja srečanja z ljudmi v stiski; 12.20 Potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Filmska srečanja; 14.30 Kantavtorji in šansone; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasična glasba, teden Mauricea Ravela; 18.00 Četrtekova srečanja; Na bregovih Vardarja, Primorci v Makedoniji pred obema vojnama; 18.30 Blues; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.30 Revolution rock.

Radio Koroška

18.10-19.00 Rož - Podjuna - Zila.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side, vodi Rebecca de Ruvo; 10.00 Video, vodi Richie Rich; 13.00 Video, vodi Simone Engelen; 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 17.00 Coca Cola Report; 17.15 MTV v kinu; 18.00 The Soul of MTV; 18.30 MTV Prime, vodi Pip Damm; 20.00 Did MTV; 20.30 Most Wanted; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Coca Cola Report, ponovitev; 23.30 Poročila, ponovitev; 23.45 Trije od enega, ponovitev; 00.00 Partyzone; 02.00 Video; 03.00 Nocni video.

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 11.30 Koncentracija; 12.00 Držni in lepi; 12.30 Sokolov greben; 13.30 E Street; 14.00 Drugacen svet; 14.45 Trije so družba; 15.15 Sally Jessy Raphael; 18.00 Star Trek: The Next Generation; 19.00 Games World; 19.30 E Street; 20.00 Rescue; 20.30 Polna hiša; 21.00 Eddie Dodd; 22.00 Chances; 23.30 Star Trek: The Next Generation; 00.00 Ulice San Francisa

PRO 7

06.00 Serije, ponovitve; 10.20 Zahodno od Zanzibara, britanski film; 12.30 Roseanne, ponovitev; 13.55 Matlock; Pogrešani mrtveci, pon. ameriške tv kriminalke; 17.14 Risanke; 19.30 Roseanne, 16. del; 20.15 Keeping Track, kanadsko-ameriška kriminalka; 22.20 T.J. Hooker: Umori; 23.15 American Monster, ameriška grozljivka

PREMIERE

07.00 Romeo; 14.15 Navihane redko pride sam, ameriška ko-

medija; 15.45 Krvavi angel, ameriška psihološka kriminalka; 17.20 Smrtne misli, ameriška psihološka kriminalka; 20.15 Coopersmith, ameriška kriminalna komedija; 22.40 My private Idaho, ameriški film

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Golf magazin; 10.00 Kanu na divjih vodah, SP, iz Mezzane; 12.00 Sredozemske igre; 13.00 Nogomet, polfinale za ameriški pokal; 15.00 Motošport, nemsko prvenstvo za tuma vozila; 15.30 Košarka, EP, prenos četrtfinala; 17.00 Kolesarstvo, SP v mountainbikeu; 18.00 Športne svetovne pokal; 18.30 Športne novice; 19.00 Košarka, EP, prenos; 20.30 Sabiljanje, SP, 2. finale; 22.00 Nogomet, ameriški pokal; 01.30 Športna poročila

3 SAT

17.10 W. Fend: Moja knjiga o džungli; Dvoboj v pragozdu; 17.30 Hobotnica, kviz; 22.30 1984, angleški film

SAT 1

JUTRI

2. julija

Pisatelj klenega in jasnega sloga z izjemnim vplivom na ameriško in britansko književnost Ernest Miller Hemingway se je rodil v Oak Parku, Illinois, 21. julija 1899. Solal se je v domačem kraju, potem pa postal dopisnik časopisa Kansas City Star. Kot pripadnik bolniškega osebja se je udeležil bojev v prvi svetovni vojni in bil pri Piavi ranjen. Okreval je v Milanu, potem pa se je vrnil v Ameriko. Leta 1921 je odpotoval v Francijo kot dopisnik Toronto Star. Pet let trdega novinarskega dela v Franciji, Italiji, Grčiji, Španiji in Nemčiji je bilo njegova univerza.

Ne preseneca, da je postal Hemingway mojster modernega pripovedništva. Za številne kratke zgodbe, novele, predvsem pa znane romane Zgobom orožje, Komu zvoni, Starec in morje je upravičeno prejel Nobelovo nagrado za književnost.

Hemingway je sodil v »izgubljeno generacijo« med obema svetovnima vojnama. Loteval se je različnih tem, pri čemer je v jedrnatem stilu pripovedoval neolepsano resnico, včasih grobo realistično. Ni se usmeril le v vojne teme, čeprav ga je zanimal moski pogum, marveč je razčlenjeval tudi družbene pojave.

2. julija 1961 je izdihnil na svojem domu v Ketchumu (Idaho). Se danes ni natančno ugotovljeno, ali je strel iz puške sprožil namerno ali je slo za nesrečo.

NOVICE

Avstrijsko obrambno ministrstvo preklicalo naročilo v Belgiji

DUNAJ - Avstrijsko obrambno ministrstvo je pod pritiskom javnosti in avstrijske tekstilne industrije preklicalo že sklenjeno naročilo pri belgijskem tekstilnem podjetju Utex o nabavi novih oblek za avstrijsko zvezno vojsko v višini 40 milijard šilingov. Obrambni minister Fasslabend je korak utemeljil s tem, da se zeli se pogajati s pristojnimi v Evropski skupnosti in pri tem navedel, da trenutna veljavna ureditev oskuduje avstrijsko tekstilno industrijo za nekaj milijard šilingov letno. Obrambni minister je bil v zadnjih dneh tarča ostrih napadov predstavnikov avstrijske tekstilne industrije, ker je naročilo dal inozemskemu podjetju. Kancler Vranitzky je ob tem dejal, da je vzrok tudi v avstrijski zakonodaji, ki omogoča upoštevanje domačih podjetij samo do določene mere. Če pa je razlika med punudbo inozemskega oz. domačega podjetja prevelika, je treba upoštevati veljavna določila, je poudaril Vranitzky.

Minister Mock pri Juppeju

PARIS /DUNAJ- Avstrijski zunanji minister Alois Mock se je začetek tedna mudil na vmi obisku v Franciji, kjer se je v Parizu sestal s svojim kolegom Juppejem. Francozki zunanji minister je po pogovoru z Mockom izrazil upanje, da bodo pogajanja glede pristopa Avstrije k Evropski skupnosti »kmalu zaključena«, glede vojne v Bosni in Hercegovini pa Juppe ni videl več veliko možnosti za ustvarjanje takojmenovanih varnostnih območij. Mock je v zvezi s prizadevanji za ustavitve morije v Bosni in Hercegovini poudaril, da je Francija tista evropska država, ki se ni samo najbolj aktivno vključila v razne akcije za ustavitve vojne, marveč dala tudi največ zrtvev.

Zvezna vlada sprejela nov zakon o zaposlovanju

DUNAJ - Vladna koalicija se je sporazumela na osnutek novega zakona o zaposlovanju, ki bo bolj zaščitil starejše delojemalce, vseboval pa bo tudi mehanizme, ki naj bi preprečili zlorabo socialnih ustanov. Novi zakon bo stopil v veljavo 1. oktobra letos. Zvezni kancler Franz Vranitzky je v zvezi z novim zakonom dejal, da v Avstriji ne bo prišlo do redukcije socialnih storitev države kot v Nemčiji in pri tem poudaril, da so prav v gospodarsko težkih casnih socialne storitve nenadomestljive.

»Vojna v Sloveniji ...«

DUNAJ - Pred nedavnim nastopom na Dunaju je bil svetovno znani ameriški hard-rock-band »Metallica« v središču pozornosti dvanajstega časopisa. Pri raznih pogovorih so člani skupine sicer podčrtali svojo kompetentnost kot drugi najboljši band svojem področju, vodja skupine Hammet pa je med drugim dokazal, da njegova informiranost o vojni na Balkanu in o razmerah v nekdanji Jugoslaviji ni najboljša. Dejal je: »V Sloveniji ne nastopamo, kajti tam je vojna!« Njegov basist Newsted pa je dodal: »Razen tega tam tudini oskrbe z električnim tokom«. Na Slovenijo torej čaka še mnogo promocijskega dela!

S POTI PO SLOVENIJI (1)

LONI KOS

Grad Pilštanj je zavil v zelenje in preteklost

Eden najstarejših gradov na Slovenskem - Slovita kamnoseška delavnica - Domača himna

Ko sem pred leti v desetmilijonski tajski prestolnici Bangkok vprašal, kjer je center mesta, so mi vsakih nekaj kilometrov odgovorili, da je pac tam, kjer sem tisti hip bil. Kaj ima sploh cesarska prestolnica kraljevine Siam skupnega z lepoto Pilstanja? Po vsej ver-

tnosti samo to, da boste na vsakem koraku, ki ga naredite po trgu Pilstanj, doživeli čudovite trenutke. Če vas bo lepota zanesla, bodo občutki takšni, kot da ste resnično v centru sveta ali pa v središču zemeljske oble. Kajti lepotec, ki se na sedlu dviga nad vsem prvin-

skim življenjem, je svojo sliko skril v spomin, a vendar ohranil del lepote in z njo izročilo zgodovine.

In kako je bilo nekoč?

Grad Pilstanj sodi med najstarejše gradove na Slovenskem. Njegovo ime izhaja iz staronemškega izraza »bil«, kar pomeni boj oziroma obrambo. Leta 963 je bila utrdba sedež mogočnega grofa Engelberta Pilstanskega in njegove zene Tute. Hcerka Ema, ki je bila žena Viljema I., grofa Breze-Selskega, je leta 1042, po smrti moza in obeh sinov, Pilstanj skupaj s svojimi drugimi posestvi podarila novoustanovljenemu samostanu v Krki na Koroskem.

Leta 1072 je lastnik teh posesti postala krska škofija. V začetku petnajstega stoletja je dobil grad v upravljanje Andrej iz Višprija, leta 1501 pa je lastnik postal Lorenzo Bonomo. Zadnji lastniki gradu so bili iz družine Wintershofen. Ti so grad združili z gosposčino Kozje, staro utrdbo pa so pustili propadati.

Grad je bil v svoji zgodovini tudi v nemilosti upornih kmetov, ki so ga dodobra razdejali, iz grajskega kamena pa so trzani potem sezidali novo župnijsko cerkev in vrsto trških his.

Do leta 1398 so bili v gradu nastanjeni gospodje Pilstanski. Grad je preživel burno zgodovino in konec 18. stoletja propadel. Med predmeti iz gradu je ohranjen srebrn pečatnik s pilstanskim grbom, na katerem je zanimiva različica za naziv trga -

civitat (Sigillum civitatis Peilstain). Zanimivo je tudi to, da so imeli na Pilstanju svojo kamnoseško delavnico. Delo njenih mojstrov je krasilo portale his, ki so se danes ohranjeni in lepo vidni. Kolarjeva kamnoseška delavnica je s svojimi izdelki opremljala vse stare koroške trge od Kunzperka, Bistrice ob Sotli do Kozjeja in Pilstanja. Njena značilnost so portali z ravno preklado, rozetami, girlandami in bogatimi ornamen-

talnim okrasjem iz zakladnice renesančnih vzorov. Kolarjeva kamnoseška delavnica je delovala do leta 1930. Na področju Pilstanja je nekoč rastle obilo dreva, lesa, ki je tako težak, da celo potone v vodi. Iz posušenih drevenih sadežev, drnuli, so pripravljali pijako, ki je bila v okolici zelo cenjena. Pilstanci so si celo omislili himno, ki poje o drenovem drevesu in zdravih dru-ljah.

(Se nadaljuje)



Kdo bi si mislil, da je na tem mestu nekoč stal grad Pilstanj (Obe foto: Loni Kos)



Portal, delo Kolarjeve kamnoseške delavnice

DUNAJ / PREDSEDNIK PARLAMENTA HEINZ FISCHER:

»V razpravi o 10. oktobru je treba upoštevati tudi mnenje manjšine«

Poseg v dosej enostransko razpravo - Jutri seja parlamentarnega odbora

IVAN LUKAN

Fischer je s to izjavo kot prvi politik v diskusijo o 10. oktobru vnesel



Predsednik Fischer (SPÖ).

DUNAJ/CELOVEC - V razpravo o 10. oktobru kot dela prostemu deželnemu prazniku na Koroskem se je z jasnimi besedami vključil predsednik avstrijskega državnega parlamenta Heinz Fischer. Visoki socialdemokratski politik je v zvezi z zahtevo koroških deželnih strank opozoril, da je treba pri razpravi o tem vpsanju videti ne samo stališče večine oz. večinskega naroda, ki zeli ta zgodovinski datum (koroški plebiscit leta 1920 - op. ured.) »dvigniti čim višje«, marveč da je treba upoštevati tudi mnenje manjšine, torej slovenske narodnostne skupnosti. Zanj je ta datum sicer tudi pomemben dan, toda očitno ne v tej meri, kot za večino.

tudi aspekt upoštevanja mnenja slovenske narodnostne skupnosti, ki je vsa desetletja bila izključena iz uradnega praznovanja plebiscitnega dne, to pa zaradi tega, ker so si ga prilastile izključno nemškonacionalne organizacije in večinske stranke.

Fischer je v intervjuju za avstrijski radio tudi dejal, da je poleg argumentov za razglasitev 10. oktobra za dela prost deželni praznik tudi nekaj tehtnih argumentov, ki govorijo proti uvedbi praznika. Pri tem je omenil gospodarski aspekt (dela prost praznik bi gospodarstvo stal približno 600 milijonov šilingov -

op. ured.) ter tudi nevarnost, da bi pristanelek akcijo mobilizirala nekaj desetstisoč Korošcev in s tem prisilila tudi koroško politiko oz. koroške politike v vseh strankah, da prevzamejo pobudo ter jo vnesejo v državni parlament.

Kot eno od možnih kompromisnih rešitev je predsednik državnega zbora indirektno namignil s tem, da je v razpravo vnesel pojem »kvalificiran praznik«, torej da bi se dan koroškega plebiscita kot dela prost deželni praznik praznoval vsakih pet ali deset let.

Kot smo že poročali, sta kampa za razglasitev 10. oktobra za dela prost deželni praznik lanjsko leto jesni sprožila bulevarski dnevnik »Kronenzzeitung« ter socialde-

mokratsko glasilo »Kärntner Tageszeitung«. Oba dnevnika sta s podpisno akcijo mobilizirala nekaj desetstisoč Korošcev in s tem prisilila tudi koroško politiko oz. koroške politike v vseh strankah, da prevzamejo pobudo ter jo vnesejo v državni parlament.

Odločilna seja pristojnega parlamentarnega pododbora bo jutri, v petek, 2. julija, na Dunaju. Izid glasovanja je popolnoma odprt, saj pri poslancih iz drugih zveznih dežel ni čuti prevelike pripravljenosti za razglasitev 10. oktobra za dela prost deželni praznik. Frakciji Zelenih in Liberalnega foruma pa sta že izjavila, da bosta glasovala proti uvedbi dodatnega praznika.

Z DANAŠNJIM DNEVOM

Avstrija prevzela predsedstvo v organizaciji EFTA

Tesnejši odnosi do tretjih držav

DUNAJ - Avstrija z današnjim dnevom, 1. julijem, od Švedske prevzema predsedstvo v EFTA. Svetu ministrov te evropske gospodarske organizacije bo predsedoval zvezni minister za gospodarstvo Wolfgang Schüssel. Ker se Avstrija poteguje za polnopravno članstvo v Evropski skupnosti, bo to verjetno hkrati tudi zadnje predsedovanje Avstrije v tej organizaciji.

V tiskovni izjavi avstrijskega ministrstva za gospodarstvo je poudarjeno, da bodo glavna prizadevanja v dobi avstrijskega predsedovanja v EFTA vprašanje Evropskega gospodarskega prostora

(EWR), panevropska kumulacija ter razširitev odnosov do tako imenovanih tretjih držav, med njimi tudi s Slovenijo.

Konkretno je v izjavi ministrstva za gospodarstvo rečeno, da bo Avstrija v drugi polovici leta 1993 izčrpala vse bilateralne in multilateralne možnosti za uresničitev Evropskega gospodarskega prostora se v tem letu, glede odnosov do takojmenovanih tretjih držav pa Avstrija predvideva tesnejše sodelovanje predvsem s tistimi i državami v srednji in vzhodni Evropi, s katerimi se obstajajo pogodbe z državami EFTA (I.L.)

KOROŠKA - GRADIŠČANSKA / ŠOLSTVO

Protest dvojezičnih učiteljev

Zmanjšanje učne obveznosti samo enojezičnim učiteljem

DUNAJ - Ustavni odbor avstrijskega parlamenta je pred nekaj dnevi sprejel vladni predlog o zmanjšanju učne obveznosti osnovnosolskih učiteljev od 24 na 23 ur. Učna obveznost dvojezičnih učiteljev pa naj bi ostala enaka kot doslej (21 ur). To konkretno pomeni, da pri njih po sklenjeni spremembi med drugim ne bo upoštevano izboljšanje pri dohodkih (približno 1000 šilingov) v enaki meri kot pri enojezičnih učiteljih.

Parlament bo vladni

predlog o zmanjšanju učne obveznosti obravnaval in predvidoma z glasovi vladnih strank tudi potrdil že pri naslednjem plenarnem zasedanju 7. julija letos.

Zelena poslanka in manjšinska referentka Therezija Stojšić je s tem v zvezi na vladne stranke naslovila nujni poziv, naj z načrtovano spremembo ne poslabšajo položaja (višje kvalificiranih) dvojezičnih učiteljev.

Istocasno so skoraj vsi učitelji na dvojezičnih solah Gradišanske v resoluciji prote-

stirali proti načrtovanemu poslabšanju svojega položaja ter se zavzeli za znižanje učne obveznosti tudi za dvojezične učitelje.

Proti načrtovani spremembi so pri pristojnemu ministrstvu, pri sindikatu in pri Deželnem solskem svetu za Koroško protestirali tudi obe osrednji politični organizaciji koroških Slovencev (NSKS in ZSO), Enotna lista, DS socialdemokratskih Slovencev ter Strokovno pedagoško združenje dvojezičnih učiteljev na Koroskem.

SMRT V BENETKAH

Karl Kahane - umrl je najbogatejši Avstrijec

DUNAJ/BENETKE - Najbogatejši avstrijski industrijalec, 73-letni Karl Kahane, je začel tedna nepričakovano umrl. Umrl je v svojem penthousu v Benetkah, vzrok smrti pa je bil srčni infarkt.

Njegovo premoženje znaša približno 24 milijard šilingov, stebri njegovega industrijskega imperija pa so podjetji Montana Industrie Holding AS v Churu v Švici, Jungbunzlauer, Terranova ter bančna hiša Gutman na Dunaju.

Leta 1992 je Karl

Kahane premestil sedež velikanjskega koncerna iz Dunaja v Basel, že nekaj let prej pa se je tudi privatno posloval od Avstrije in se preselil v Švico. Značilnost najbogatejšega Avstrijca, ki je bil »tihi« osebn svetovalec nekdanjega kanclerja Bruna Kreiskiga v gospodarskih vprašanjih in v politiki do bližnjega vzhoda, je bila njegova zadržanost do javnosti.

Velikanski koncern bo prevzel in vodil njegov 37-letni sin Emil Alexander.

DUNAJ / SOSVET ZA SLOVENCE

Kritična ocena osrednjih slovenskih organizacij

DUNAJ - Ocena stiri letnega delovnega obdobja je bila generalna tema na včerajšnjem popoldanskem seji sveta za slovensko narodnostno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja na Dunaju.

Medtem ko predstavniki avstrijskih političnih strank v svetovetu (SPÖ, ÖVP in FPÖ) dosedanjemu delu posvetovalnega gremija izstavljajo zelo pozitivno spravevalo, so zastopniki slovenskih organizacij na Koroskem (NSKS, ZSO) bolj kritični.

Iz njihovega vidika, tako dosedanjim predsednik

sosveta Matevz Grilc, se pozitivna vloga gremija omejuje na - do zdaj vedno upoštevanje - predloge o subvencioniranju manjšinskih organizacij in njihove dejavnosti. Pri bistvenih vprašanjih (npr. vrtni, glasbena sola, razširitev slovenskih radijskih in televizijskih oddaj v ORF) pa svetovet kljub mnogim soglasnim sklepom nič ni premaknil, ker koroške stranke in koroški politiki ne sledijo njegovim priporočilom.

Obsirno poročilo o stiri letni bilanci sosveta boste lahko prebrali v naši jutrisnji številki. (I.S.)

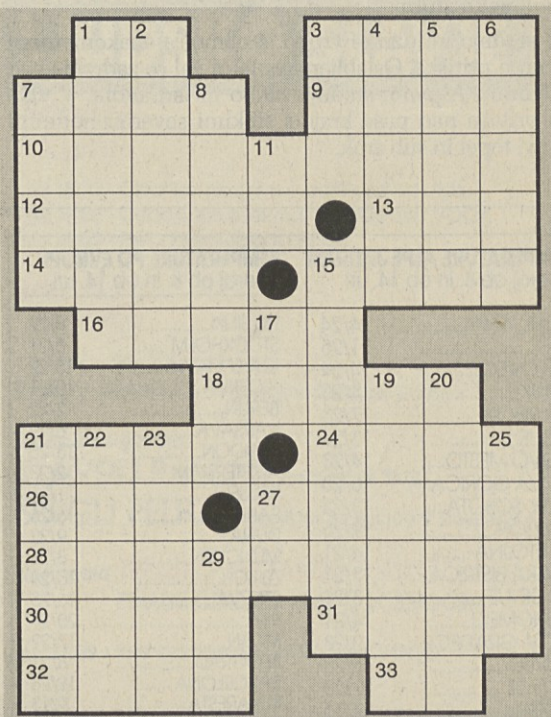
KRIZANKA

Vodoravno:

1. različni crki, 3. spodnja okončina, 7. avstrijski skladatelj (Alban), 9. menično jamstvo, 10. prprava za obiranje, 12. heroj, 13. oče, 14. začetna crka hebrejske abecede, 15. državna blagajna, erarium, 16. ime japonskega filmskega režiserja Kurosava, 18. makedonska oblika imena Kristof, 21. slovenska operna pevka (Ondina), 24. napor, 26. tonovski način, 27. zadnja crka grškega alfabeta, 28. privolitev, 30. izraelska luka, Akon, 31. nekdanja nemška popevkarica, 32. organska spojina z dvema hidroksilnima skupinama v molekuli, 33. kemijski znak za renij.

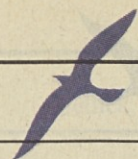
Navpično:

1. vrsta luka, katerega čebulica se uporablja kot začimba in disavnica, 2. vrinjen del, 3. mitološko bivalisce umrlih pri starih Slovanih, 4. volčjaku podoben pes, 5. obmorsko mesto severno od Neapla v Italiji, 6. udeleženec sinjske viteške igre, 7. votla plavaljaca posoda za privezovanje ladij, 8. zvrst likovne umetnosti, 11. zacetrnici francoskega filozofa ruskega rodu Kojevea, 15. ameriski fototehnik in industrielec, ustanovitelj firme Kodak (George), 17. zacetrnici nekdanjega predsednika ZDA Reagana, 19. sportni vadiitelj, 20. ime ameriskega dramatika Oneilla, 21. odlagališce smeti, 22. Osmani, 23. tesno oprijeta obleka, 25. glavno mesto Bangladeša, 27. zacetrnici literarnega junaka Twista, 29. ime ameriskega filmskega igralca Minea.

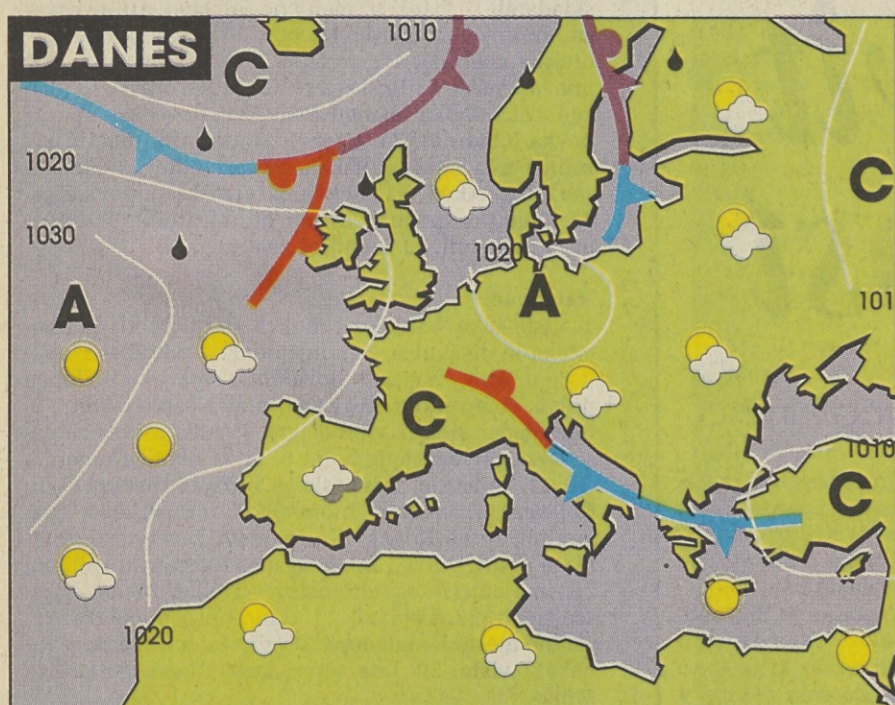


Prilaganje: cv, noga, Berg, aval, obilavček, junak, ata, alef, erar, Akira, Krst, Olla, trud, du, omega, pristanelek, Akka, Nena, diol, Re

REŠITVE



EVROPA / VEČINOMA SONČNO



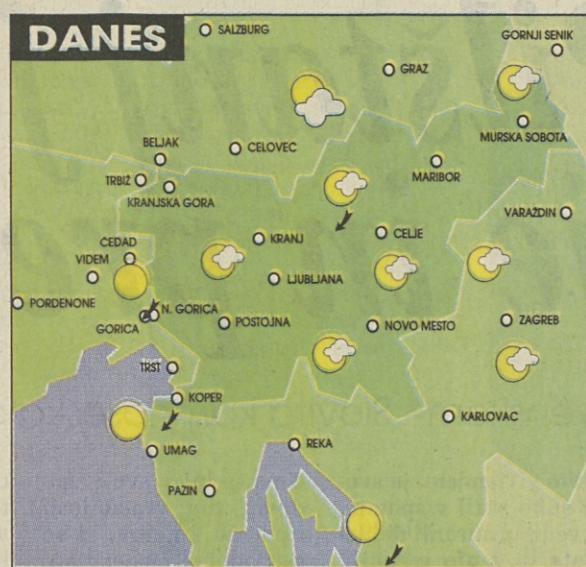
Vremenska slika

Nad srednjo in južno Evropo je območje enakomernega zračnega pritiska. Oslabljen frontalni val se zadržuje nad zahodnimi Alpami, srednjo Italijo in Jadranom. V višinah priteka nad naše kraje s sibijski severozahodnimi vetrovi tople in suh zrak.



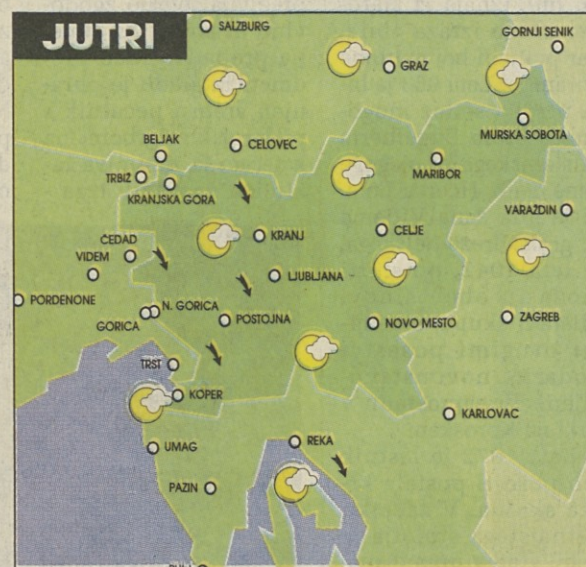
ALPE JADRAN / OB JADRANU BOLJ OBLAČNO

OBLACNOST	DEZ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA



Slovenija: Prevladovalo bo sončno vreme. Najvišje dnevne temperature bodo od 22 do 27°C.

Sosednje pokrajine: Ponekod v severni Italiji bo zmerno do pretežno oblačno, drugod pa sončno in toplo.



V Sloveniji: Sončno bo, popoldne bodo v gorah posamezne nevihte.

Obei: Sončno in v gorah posamezne nevihte.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Ceste v Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka tekoče.

VREME

Meterologija in število rojstev

TANIA CEGNAR

Okolje, kamor sodijo tudi meteorološke razmere, posredno ali neposredno vpliva na veliko področij človeške dejavnosti. Znanstveniki so med drugim proučili tudi povezavo med meteorološkimi in astronomskimi parametri in številom rojenih otrok.

V raziskavi so preverjali povezavo med letnimi vrednostmi temperature zraka, različnimi parametri sončnega sevanja in številom rojstev.

Obdelali so daljši niz podatkov o letnem številu rojstev v Nemčiji, Svcii, Veliki Britaniji, Novi Zelandiji, Združenih državah Amerike in na japon-

skem. Ugotovili so, da število rojstev sledi 11-letnemu ciklu.

Najtesnejšo povezavo so odkrili med rojstvi in sončnimi pegami, nekaj manj močna, vendar se vedno statistično pomembna, je povezava s temperaturo zraka. Tak rezultat so pričakovali, saj so nihanja temperature zraka statistično tesno povezane s spremembami števila in površine sončnih peg.

11-letni cikel števila rojstev ni simetričen, saj oba ekstrema nista ločena z enako dolgim obdobjem. Porast od minimuma do maksimuma je hitrejši od spusta do spo-

dnjega ekstrema.

V analizi so upoštevali letno število rojstev in letna povprečja meteoroloških in astronomskih parametrov. Tako so pri številu rojstev obsli socialne in kulturne dejavnike, ki vplivajo na letni potek števila rojstev. Kot primer takega tradicionalnega vpliva naj navedemo, da je tudi pri nas veljal predpustni čas za obdobje ženitev. Podobne običaje poznajo tudi v drugih državah.

Raziskali so tudi povezavo med letnim številom meteoroloških in astronomskih dejavnikov ter številom rojstev, vendar o tem kdaj drugič.

Vpliv vremena na ljudi

V petek, 26. junija, so pod vplivom vremenske fronte, ki se je zadrževala severno od Alp, obtežitev zaradi vremena čutili predvsem vremensko občutljivi ljudje. Kazala se je kot slabo počutje, povečan nemir, razdražljivost, motnje v spanju, utrujenost in depresivnost. Obtežilni vpliv vremena se je nadaljeval tudi v soboto in nedeljo.

Razmere so se spremenile sele v ponedeljek. Takrat se je frontalni val počasi pomikal proti jugovzhodu in popoldne presel Slovenijo. Obtežilni učinek vremena na ljudi je v ponedeljek postopno popustil. Po prehodu frontalnega vala se je nad Slovenijo razširilo območje visokega zračnega pritiska, zato je bil v torek vpliv vremena na psihicno in fizično počutje ljudi ugoden in vzpodbuden.

V sredo, to je včeraj, je bil vpliv vremena zaradi tople fronte nad severno Italijo zmerno obtežilen. Ker v omenjenih dneh temperatura zraka ni bila visoka, ni bilo soparno.

Pod vplivom oslabiljenega frontalnega vala, ki se zadržuje nad severnim Sredozemljem, je danes vpliv vremena na počutje ljudi zmerno obtežilen. Cutijo ga predvsem za vreme občutljivi ljudje. Odraza se kot povečan nemir, razdražljivost, utrujenost in manjše motnje v spanju. V petek se bo obtežitev zaradi vremena cez dan postopno povečala.

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 8. in ob 14. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LJUBLJANA..... 14/24	HELSINKI..... 8/22
TRST..... 21/25	STOCKHOLM..... 8/21
CELOVEC..... 14/24	KÖBENHAVN..... 13/22
BRNIK..... 14/23	MOSKVA..... 10/21
MARIBOR..... 17/23	BERLIN..... 12/22
CELJE..... 13/24	VARSAVA..... 8/19
NOVO MESTO..... 14/23	LONDON..... 13/25
NOVA GORICA..... 18/25	AMSTERDAM..... 12/23
MUR. SOBOTA..... 13/23	BRUSELJ..... 11/26
PORTOROŽ..... 19/25	PARIZ..... 16/26
POSTOJNA..... 14/21	DUNAJ..... 9/22
ILIRSKA BISTRICA..... 13/21	MÜNCHEN..... 8/21
KOČEVJE..... 13/21	ZÜRICH..... 10/24
ČRNOMELJ..... 14/21	ŽENEVA..... 16/25
SLOV. GRADEC..... 12/23	MILAN..... 8/21
BOVEC..... 15/23	BEOGRAD..... 8/21
RATEČE..... 12/23	BARCELONA..... 18/28
VOGEL..... 12/15	BUKARESTA..... 9/23
KREDARICA..... 6/7	ISTAMBUL..... 16/25
VIDEM..... 18/25	MADRID..... 16/26
GRADEC..... 14/23	LIZBONA..... 17/24
MONOSTER..... 13/-	ATENE..... 23/30
ZAGREB..... 15/22	TUNIS..... 22/37
REKA..... 21/23	MALTA..... 22/28
	KAIRO..... 24/32

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 05.15 in zšlo ob 20.56. Dan bo dolg 15 ur in 41 minut. Luna bo vzšla ob 18.44 in zšla ob 02.49.
SETVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju strelca, elementu ognja. Dan je primeren za sadjarska opravila ter nego zelenjave s plodovi.
TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Jezera: Blejsko 20,5°C, Bohinjsko 19°C.
Jadransko morje: Portorož NP, Koper 23,5°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 22,2°C, Pulj NP, Lošinj NP, Split 22°C, Hvar 22,5°C, Vis 22°C, Opatija 22°C, Bar NP.
Reke: Mura (G. Radgona) 14,4°C, Sava (Radovljica) 13,2°C, Sava (Sentrjakob) 15,5°C, Sava (Radece) 18,5°C, Savinja (Lasko) 15°C, Ljubljana (Moste) 15,9°C, Bistrica (Sodražica) 13,6°C, Sora (Suha) 15,2°C, Iska NP.
PLIMOVANJE
Danes: ob 2.53 najnižje -55 cm, ob 9.35 najvišje 24 cm, ob 14.33 najnižje -9 cm, ob 20.26 najvišje 47 cm.
Jutri: ob 2.30 najnižje -62 cm, ob 10.14 najvišje 31 cm, ob 15.21 najnižje -11 cm, ob 21.05 najvišje 48 cm.

Horoskop

piše
Aleksandra Zorc Berce



OVEN 21-3/20-4: Končno bo tudi na vaše zasebno finančno področje posiljalo sonce in vam vilo lahke upanje, da boste le uspeli povrniti dolg. Tokrat opustite vsakršno impulzivnost.



BIK 21-4/20-5: Že nekaj časa je situacija v vaši zvezi na trenutke precej rožnata, potem pa ponovno zaskrbnjujoča. Takšno stanje bo trajalo še nekaj časa.



DVOJČKA 21-5/21-6: Trenutno vam drobni zdravstveni problemi - prehladi, virusne infekcije, ne predstavljajo velikih težav, če pa jih boste zanemarili, lahko postanejo resen problem.



RAK 22-6/22-7: Najverjetneje se boste ponovno srečevali z dolgo pozabljenimi težavami in neprijetnostmi. To je pravzaprav davek, ki ga plačujete za vaš živahen delavnik.



LEV 23-7/23-8: Aktivno udeleževanje družabnih in poslovnih dogodkov vam lahko odpre številna vrata. Nova poznanstva pa vodijo k celi vrsti romantičnih poskusov.



DEVICA 24-8/22-9: V zadnjem času ste veliko truda vložili za urejevanje svojih denarnih zadev, posledice cesar so številne neprespane noči. Zastavili ste si nekoliko neskončne cilje.



TEHTNICA 23-9/22-10: Zdi se, da bo razvoj dogodkov na vašem finančnem področju končno dal pozitivne rezultate, pa čeprav bo vse skupaj ovito v neko skrivnostno tenco.



SKORPIJON 23-10/22-11: Razen živčne napetosti in mentalne izčrpanosti, tipičnih težav preobremenjene poslovne osebe, se pravzaprav nahajata v dobri fizični kondiciji.



STRELEC 23-11/21-12: Če se boste izognili občutljivim dnevom, bo vaše ljubezensko življenje ostalo se naprej brez večjih pretresov, pa čeprav nikoli ne boste mogli trditi, da je pusto.



KOZOROG 22-12/20-1: Delo samo vas bo od časa do časa spomnilo, da je umetnost ostati zdrav pri vseh skusnjavah iz okolja in da to zahteva precej truda in pozornosti.



VODNAR 21-1/19-2: Vaša romantična čustva postajajo čedalje bolj močna in izrazita, enako opazate tudi pri partnerju. Sedaj je pravi trenutek, da izgladite vse nesporazume.



RIBI 20-2/20-3: Ne glede na način sporočila - po telefonu, preko pisma ali pa ustno, boste ugotovili, da je prava beseda tista, ki odpira vsa vrata.

TURČIJA / NOV UDAREC TURIZMU

Podtaknjeni požar terjal deset življenj

Tokrat so storilci baje islamski verski skrajneži



ANKARA - Požar, ki je prejšnjo noc v nekem hotelu obmejnega turskega mesteca Van terjal smrt desetih žensk, je bil po vsemu sodeč podtaknjen. Posebni prefekt za jugovzhodno Turčijo Unal Erkan je včeraj napravil konec govoricam in uradnim demantijem. »To je barbarsko dejanje«, je poudaril Erkan novinarjem in napovedal, da bodo skušali čimprej izslediti storilce. Po njegovih besedah so se sestavili fotobote treh oseb, ki so vrgli v hotel zatiagalno tekočino. Erkan ni hotel povedati, če je ta atentat delo Kurdo ali islamskih skrajnežev, po vsemu sodeč pa je najbolj verjetna druga verzija.

V hotelu Yenigun tik stare carsije so stanovale predvsem ženske iz nekdanje Sovjetske zveze, ki so v tem mestu opravljale najstarejšo obrt. Med 10 mrtvimi pa sta poleg dveh Rusinji tudi osem Turkinj, med 27 ranjenimi pa sta baje tudi dve Danki in nekaj Frank, kar vzbuja upravičen sum, da je bil hotel neke vrste pribelališče za ženske, ki se niso ukvarjale samo s prostitucijo, temveč so se podale v to obrobno mesto tudi iz drugih nagibov. Za muslimansko duhovščino in verske skrajneže pa je nesprijemljivo, da neka zen-

ska sama, brez moza, očeta ali brata živi v nekem hotelu. Pred dnevi naj bi nekatere ženske že dobile telefonske pozive z grožnjami in nasvetom, naj se vrnejo, od koder so prišle.

Prostitucija žensk je nedvomno povzročila pravi pretes v arhaičnem in patriarhalnem življenju tega območja Turčije. Oblasti so pred časom nekaj žensk že izgnale iz države, a to po vsemu sodeč ni zaleglo, saj je povpraševanje veliko. Muslimanski duhovščini in njenim somišljenikom ni uspelo s prepričevanjem prepričati sirjenja prostitucije, tako da so sedaj po vsemu sodeč od besed presli k dejanjem. V Ankaru so seveda do skrajnosti zaskrbljeni, saj je to nov udarec za tuji turizem. Prav zato je glasnik turske vlade Yildirim Aktuna včeraj dopolne zatrjeval, da je požar v Vanu povzročil kratak stik ali pa eksplozija plinskega kuhalnika. Ankara se po kurdskih atentatih in begu nemških turistov boji vsega, kar bi lahko škodilo turističnemu ugledu. Van je že res zakotno mesto, a tu turisti se podajajo tudi v taka mesteca, da bi podoživljali pravi orient.

MOŠKA MODA ZA POLETJE 1994

Elegantni moški bo segel globoko v žep

MILAN - Lep, eleganten, romantičen, odet v dragoceno, včasih celo prozorna oblačila ali preprosto z globoko razpeto srjaco, da pridejo do izraza bogate ogrlice: takega moškega so si za naslednjo poletno sezono zamislili italijanski mojstri mode, ki globoko crtijo robotost »novega lombardskega vala«. Namig na predstavnike Severne lige, ki je na nedavnih volitvah v Severni Italiji in se posebej v Milanu slavila veliko zmago, je več kot očitno, vendar pa so se moštji tokrat spotaknili le ob izgled voditeljev Lige, ki jim prav gotovo ne moremo očitati pretrane elegancije. Seveda pa je slavnim italijanskim modnim kreatorjem skupna le težnja po dovršeni eleganci - tudi to med drugim različno tolmacijo - vsak pa se je prepustil osebnim okusom in zamislil.

Tako so na milanskih prikazih luksuzne moške mode za poletje '94 nastopili Valentinovi »kitajski« in »mornarčki«, sportnejši moški z Missonijevimi kreacijami, Fuscovi elegantneži, Contijevi »sredozemci« in Versacejevi romantiki (na sliki). Za katerikoli stil se bodo moški odločili, pa se mu bodo morali podrediti od nog do glave, kajti kaže, da je konec tudi moške svobode, ko so doslej lahko po mili volji kombinirali razna oblačila in pri tem uporabljali tudi hlače ali suknjice iz prejšnjih let. Temu želijo italijanski mojstri narediti konec, saj so njihove ponudbe za moške do pičice dodelane in ne puščajo veliko možnosti prirejanja. V izhodu so se kreacije se vedno preproste in elegantne, vendar manj konvencionalne, saj vnašajo veliko odločnih barv in tudi velike cvetlične vzorce, ki so bili doslej redkost v ponudbi za moške.

V ponedeljek je bil v Milanu dan Gianni Versaceja, ki je predstavil tri različne kolekcije za moške: belo-črno Gianni Ver-

sace in cvetlični Versus in Istanbul. Modni kreator je svoje predloge opredelil kot »neoromantične«: to tendenco skuša izraziti predvsem z blagom, ki je pri »cvetličnih« kolekcijah pretežno bombaz ponatisnjen z drobnim cvetličnim vzorcem, pri črno-beli pa bel luknjicasti bombaz. Pri vseh pa je veliko telovnikov, ki so včasih iz dragocene svile.

Kot ponavadi pa je Moschino bolj ironičen: njegovi telovniki ali suknjici so izdelani pod geslom »čiste roke« (mani pulite), kar pomeni, daje tokrat svoje modele posejal s črnimi rokami.



Gucci predlaga lesene coklje, zaprte spredaj in z metalnimi okraski, tudi za moške. K cokljam pa je treba obleci crtaste srajce v močnih barvah ali pa bermudke z velikimi cvetličnimi vzorci. Strokovnjaki namreč pravijo, da si vse več moških želi odločnih barv in vzorcev, kar se odraža tudi v nakupih.

Iceberg ponuja kavbojke in druga oblačila v stilu, ki je bil svojstven za Elvise Presleyja: poleg kavbojki torej tudi komplete v črno-belem in podobno.

Vsekakor pa bo moral moški prihodnje poletje nositi suknjic in to po novih krojih. Tvrda Inghirami je pripravila suknjice, ki so ozki v ramah in široki v bokih, imajo majhen ovratnik, izdelani pa so iz bombaža v kockastem vzorcu. Nosili naj bi s širokimi hlačami ali z dolgimi bermudkami, srajce so obvezno bele in široke, zraven pa sodijo tudi pisani salii in ogrlice iz sklojli.

Valentino je bil pred meseci na Kitajskem in se navdušil nad tipičnimi delovnimi suknjici Kitajcev, med drugim je tudi svojo kolekcijo predstavil na biciklih. Če niso Kitajci, so Valentinovi moški mornarji iz zacetka stoletja ali pa gigoloi v crstastih hlačah.

Missoni ljubi klasiko in je tudi tokrat moske oblekel v dolge majice usklajenih barv ali v suknjice nežnih barv. Moški, ki jih za drage denarce oblači Antonio Fusco, so za klasične obleke, pri katerih se italijanski stil meša z angleškim, sicer pa Fusco prodaja predvsem v ameriških dragih veleblagovnicah. Klasične modele izdelujejo tudi v trvdkah Ettore Bugatti in Pal Zileri, medtem ko je Carlo Pignatelli, ki oblači veliko italijanskih igralcev, pevecv in sploh show menov, prikazal samo slavnostna oblačila. In končno se Krizia, ki je dala večji poudarek bogato izdelanim telovnikom kot pa suknjem.